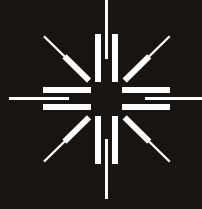

İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ
Mimarlık Bölümü
Özel Sayısı

<http://afa.iyte.edu.tr>

Research Highlights

İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ

Research Highlights

M İ M A R L I K B Ö L Ü M Ü Ö Z E L S A Y I S I

İçindekiler

Önsöz	3
Bölüm Başkanından	4
Mimarlık Bölümü Genel Bilgiler	5
Altyapı	9
Araştırmalar ve Diğer Çalışmalar	13
Eğitim	53

E K İ M
2 0 1 2

Önsöz

Prof. Dr. Murat Günaydın
Mimarlık Fakültesi Dekanı

Research Highlights

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Mimarlık Fakültesi, yeni çevrelerin tasarlanması, planlanması, mevcut çevrelerin fiziki ve sosyal sorunlarının tespiti ve bunların çözümlenmesi, sahip olduğumuz doğal ve tarihi çevrenin korunması, yaşamımız için gerekli olan çağdaş mekanların ve objelerin tasarlanmasında rol alacak meslek insanlarını ve akademisyenleri yetiştirmek amacı ile 1994'de kurulan bir tasarım fakültesidir. Mimarlık, Şehir ve Bölge Planlama, Mimarî Restorasyon ve Endüstri Ürünleri Tasarımı olmak üzere dört bölümden oluşan fakültemizde lisans, yüksek lisans ve doktora düzeylerinde diploma verilmektedir.

İYTE Mimarlık Fakültesi olarak amacımız; bilim ve teknolojiye inanılmaz hızlı gelişmelere mezuniyet sonrası da ayak uyduracak, çağdaş bilgilerle donatılmış, ezberci düşüncesi olmayan, düşünmesini, sorgulamasını bilen, düşündüklerini uygulamaya cesareti olan, kararlı ve kendine güvenen öğrencileri yetiştirmektir.

Fakültemizin akademik kadrosu, Mimarlık Bölümü'nde görevli 20 öğretim üyesi ile 25 araştırma görevlisi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'nde çalışmalarına devam eden 14 öğretim üyesi ile 12 araştırma görevlisi ve diğer bölümlerdeki öğretim elemanlarıyla birlikte toplam 44 öğretim üyesi ile 43 araştırma görevlisinden oluşmaktadır. Ayrıca fakültemiz bünyesinde 17'si idari, 3'ü teknik, 3'ü yardımcı hizmetler olmak üzere toplam 23 idari personelimiz bulunmaktadır. Şimdiye kadar 375 lisans, 122 yüksek lisans ve 44 doktora öğrencisinin mezun olduğu fakültemiz 2012 yılı itibarıyla 15000m²'lik alanda toplam 527 öğrenciye hizmet verilmektedir.

ÖSYS genel kontenjan en az puanına göre ilk 10 sırada yer alan Mimarlık ve Şehir ve Bölge Planlama Bölümleri arasında ilk sıralarda bulunan İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Mimarlık Fakültesi planlama, koruma ve tasarım alanlarında eğitim, araştırma ve uygulama çalışmalarıyla uluslararası düzeyde bir kurumdur. Eğitim dili İngilizce olan fakültemizde aynı zamanda öğrencilerimizin seyahat etmesi ve uluslararası değişim programlarına katılması, seyahat ve araştırmalarına katkıda bulunacak şekilde yabancı diller öğrenmeleri desteklenmektedir. Lisansüstü öğrencilerimizin tez araştırmalarını uluslararası çerçevede gerçekleştirerek geniş deneyim edinmelerini sağlamak üzere her türlü katkı da fakültemiz tarafından sağlanmaktadır.

İYTE' nin bilimsel ve teknolojik altyapısı ile araştırma potansiyelinin ortaya konulması amacı ile tasarlanan "Research Highlights" kitapçık serisinin ikincisi olarak okumakta olduğunuz "Research Highlights-Mimarlık Fakültesi Özel Sayısı" hazırlanmıştır. Kitapçığın hazırlanmasında emeği geçen tüm akademik ve idari personelimize teşekkür ederim.

Mimarlık Fakültesi Dekanı
Prof. Dr. Murat Günaydın

Bölüm Başkanından

Doç. Dr. Şeniz Çıkış
Mimarlık Bölüm Başkanı

Research Highlights

Mimarlık yaşamın somutlaşmış bir ifadesi olarak kabul edilebilir ve insan yaşamının seçtiği mekan veya mekanlar ile yapılaşmış çevreyi oluşturmaya yönelik düşünsel ve fiziksel eylemler bütünü olarak tanımlanabilir. Mimarlık sadece bir yapı tasarlamak değil tüm yaşamı etkileyebilecek çevreyi de oluşturmaktır.

Günümüz dünyasında mimarın kalbini oluşturduğu yapı sektörü pek çok diğer sektörü harekete geçiren tetikleyici görevindedir. Bu nedenle hala geçmişin birikimleri ile geleceği hazırlayacak, yaşanacak seçkin nitelikli çevreleri oluşturacak mimarlara olan ihtiyaç kaçınılmazdır. Bu mesleği tercih eden gençler, kuramsal ve uygulamaya yönelik bilgi ve beceriler ile donatılıp, teknolojiyi tasarımın ayrılmaz bir parçası olarak ele alan bireyler olarak yetiştirilmelidir.

Bu amaçla Mimarlık Fakültesine bağlı olarak 1995 yılında kurulmuş olan Mimarlık Bölümü, Başlangıçta yüksek lisans ve doktora yönelik lisansüstü programlarda eğitim veren bir bölüm olarak Türkiye'deki Mimarlık Bölümleri arasında ilk sıralarda yer alırken, daha sonraki yıllarda lisansüstü programların yanı sıra mimarlık lisans eğitimi de vermeye başlamıştır. Mimarlık Bölümü, Mimarlık Fakültesi'ne bağlı dört bölümden biridir ve Türkiye'de önde gelen üniversiteler sıralamasında ilk sıralardaki yerini korumaktadır.

İYTE Mimarlık Bölümü'nde Türkiye'nin dört bir yanından gelen mimarlık adaylarının her birine sadece uzmanlık şansı veren bir eğitim anlayışı yerine her birinin kararlı ve çarpıcı bina, şehir planı ve politikaları üretmek dünya çapında kendilerini gösterebilecek duyarlılıkta bireyler olmalarına yönlendirecek bir anlayış benimsenmektedir. Bu açıdan öğrencilerin mimarlığın sınırlarını keşfederek bu alanı yeniden tanımlamaları teşvik edilmektedir. Sadece mimarlık eğitimi görmüş bireylerden ziyade; insan ve topluma öncelik verecek, çağımızın gereksinimlerini karşılarken insan, doğa ve yapılaşmış çevre dengelerini göz önünde bulundurarak, yaratıcı çözümleri nitelik bilinci ile gerçekleştirebilecek, özgüvene sahip mimar figürünün yeni nesiller aracılığıyla ortaya konması amaçlanmaktadır. Bu açıdan eğitim amaçlarından biri de mezunların, Türkiye'de ve uluslararası platformlarda etkin rol oynayabilmesidir.

Fakülte kadrosu, arka planda değişik eğitimlerden gelen, genç, enerjik akademisyenlerden oluşmaktadır. Mimarlık Bölümü, Mimarlık tarihinden edebiyata ve yapı teknolojilerine dek çeşitlenen uzmanlık alanlarıyla akademisyenlerimizin ulusal ve uluslararası araştırmacılar ve mimarların katkılarıyla her dönem, öncelikli olarak farklı stüdyolarda farklı projelerle yoğun bir jüri, sergi, tartışma ortamına ev sahipliği yapmaktadır. Ayrıca bilimsel yayınlar aracılığıyla bulguların tüm dünya ile paylaşıldığı, sürekli araştırma yörüngeleri gelişen bir bilimsel çeşitliliğe sahip bir ortam olarak İYTE Mimarlık Bölümünün önemdediği en büyük değer yeni neslin sahip olduğu düşüncelere yönelik özgürlüktür.

Mimarlık Bölüm Başkanı
Doç. Dr. Şeniz Çıkış

Genel Bilgiler

Research Highlights

Mimarlık Bölümü

Bölümün Genel Yapısı

Mimarlık Bölümü, Mimarlık Fakültesine bağlı olarak 1995 yılında kurulmuştur. Başlangıçta yüksek lisans ve doktora yönelik lisansüstü eğitim veren bölüm, 1998 yılında lisansüstü programların yanı sıra mimarlık lisans eğitimi de vermeye başlamıştır. İlk lisans öğrencileri programa 1998 yılında giriş yapmıştır.

Mimarlık Bölümü, Mimarlık fakültesine bağlı dört bölümden biri olup, çağın önde gelen mimari tasarımcılarını ve yenilikçi mimarlık araştırmacılarını yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Bölüm, eğitimde mükemmeliyet ile üstün mimari araştırmayı birleştirmektedir. Eğitim amaçlarından biri, mezunların, Türkiye'de ve uluslararası platformlarda, Türkiye'nin toplumlarla - özellikle de Avrupa'daki mimari uygulamayla - bütünleşmesinde etkin rol oynayabilmesidir. Fakülte, tüm kampüs ve Teknopark'ta yer alan kuruluşların İzmir'deki bağlantıları ile işbirliği içerisinde olarak, Bölümün araştırma hedeflerinden biri de, yeni mimari teknolojilere odaklanmaktadır. Fakülte kadrosu, arka planda değişik eğitimlerden gelen, genç, enerjik ve motivasyonu yüksek akademislerden oluşmaktadır. Mimarlık tarihinden edebiyata ve yapı teknolojilerine dek çeşitlenen uzmanlık alanlarıyla akademisyenlerimiz tüm kampüse hitap edebilmektedirler. Fakülte, uluslararası araştırmacılar ve mimarların bağlantılarından yararlanabildiği gibi, aynı zamanda, bölgenin önde gelen mimarlarıyla da iletişim halindedir. Bölüm, pratisyen mimarlar ve kamu yasalarını düzenleyen yetkililerin çekim noktası haline gelmiştir.

Vizyon

İYTE Mimarlık Bölümünün amacı yapı ve bina tasarımı, yapımı ve kullanımında yetkin araştırmacı, sanat ve fen insanlarını yetiştirmek ve söz konusu alanlarda araştırma projeleri yürüterek bilgi alanının gelişmesini sağlamaktır.

Misyon

Yukarıdaki ana hedefimiz çerçevesinde bu hedefe ulaşmak için:

- 1)Lisans ve lisansüstü eğitim süreçlerinin niteliğini takım çalışması, disiplinlerarası yaklaşım ve araştırma tabanlı anlayışla geliştirmek.
- 2)Mimar adaylarının tasarım, tarih, yapı elemanları ve sistemleri, strüktür, mimari eleştiri, genel kültür ve diğer ilgili alanlarda yetkinliğini sağlayacak eğitim-öğretim programlarının çağın gereklerine uygun şekilde sürekli olarak geliştirilmesini sağlamak.
- 3)Problemleri çözerken araştırmacı, alternatif üretici, esnek, yaratıcı çözümler geliştirebilen mimar ve akademisyenleri yetiştirmek.
- 4)Değişime her şeyden önce kendisinden başlayan, fiziksel ve ruhsal sağlığına özen gösteren, aile, çevre ve toplumsal görevlerinin bilincinde, hür irade sahibi, yaptığı işin lideri olabilen bireyler yetiştirmek.
- 5)Çok boyutlu ve değişkenli bina/yapı tasarım sürecinin toplumsal sorumluluğunu algılayan ve mimarlık hizmetlerini bu sorumlulukla, ürettiği hizmeti övünerek veren mimarlar yetiştirmek.

Lisans Programı

Mimarlık Lisans programı, sekiz yarıyıl süren bir programdır. Ayrıca altışar haftadan oluşan toplam üç dönemlik yaz stajı uygulaması söz konusudur. Lisans programının yapısı, yaratıcı düşünmeyi teşvik ederek öğrencilere tasarım problemlerini analiz edebilme ve çözüm üretebilme yeteneğini kazandırma ve öğrencilerin gerekli teknik ve kuramsal bilgiyle donanımlarını sağlama amacına yönelik olarak şekillendirilmiştir. Yaz stajları (ölçüm, ofis ve şantiye) mimarlık öğrencilerinin mesleki pratiğe dair yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır.

Diğer mimarlık programlarında rastlanmayan bir özellik olarak, ilk üç yarıyıl boyunca, mimarlık ve şehir planlama öğrencileri, tasarım ve yapı derslerini beraber almaktadırlar. Ayrıca, yedinci dönemde her iki bölümün öğrencileri, büyük ölçekli kentsel tasarım problemlerini işbirliği yaparak çözebilmelerini sağlayan kentsel tasarım stüdyosuna girmektedirler. İki programın bu şekilde birleştirilmesi, yapıli çevreye dair yaklaşımlar arasındaki işlevsel ilişkiyi yansıtmakta ve mimarlar ile şehir plancıları arasında bilgi ve etkileşimi artırmayı amaçlamaktadır.

Programı başarıyla tamamlayan ve Mimarlık Lisans derecelerini alan öğrenciler, UIA'ya (Union Internationale des Architectes) üye olan Türkiye Mimarlar Odasından, mimar lisansını almaya hak kazanırlar.

Yüksek Lisans Programı

Yüksek lisansa başvuracak adayların, Mimarlık Lisans derecesine sahip olmaları gerekmektedir. Program, öğrencilere, mimarlık disiplinini değişik görüş açılarından inceleyebilme fırsatı sunmaktadır. Programda toplam 21 kredilik dersleri tamamlamak gerekmektedir. Derslerden üçü zorunlu (Research Methods 1, Thesis Research ve Seminer-kredisiz) ve biri zorunlu seçmeli (Historical Change and Architectural Theory ya da Principles of Building Physics) olmak üzere belirlenmiştir. Öğrencilerden, bu derslerin yanısıra, kendi çalışma alanlarına uygun ve danışmanları tarafından onaylanmış en az dört seçmeli ders almaları beklenmektedir. Program sonunda hazırlanan ürün yazılı bir tezdır. Mimarlık Yüksek Lisans programı en az üç, en fazla altı yarı yıl sürmektedir. Yüksek lisans programından mezun olanlar, çalışmalarına, akademik alanda devam edebilecekleri gibi uzmanlaştıkları alanın bilgi birikimini uygulamaya yöneltebilirler.

Doktora Programı

Mimarlık Doktora programı, söz konusu alanda Yüksek Lisans derecesine sahip olan adayları kabul etmektedir. Program adaylarının, ileri düzey mimari okumalarda belirli bir derecede uzmanlığa ve istisnai ilgiye sahip olması

beklenmektedir. Programın iki yıllık ders sürecinde, öğrencilerden, Research Methods I ve Research Methods II derslerinin yanı sıra, kendi çalışma alanlarına uygun olarak seçilmiş altı adet seçmeli dersi almaları istenmektedir. İkinci yılın sonunda öğrenciler, kendi çalışma alanlarına dair zorunlu ve ayrıntılı bir sınava tabi olacaklar ve inceleme jürisinin karşısında çalışmalarının savunmasını yapacaklardır. Program sonunda hazırlanan doktora tezinin inceleme jürisi tarafından onaylanması gerekmektedir.

Araştırma Alanları

Ana Bilim Dalı, özellikle Türkiye'deki yapıli çevre ve kentleşme sorgulamalarına dair yanıtlara öncelik vererek mimarlıkta disiplinlerarası araştırmanın yeni yollarını aramaya odaklanmıştır. Bölümümüzdeki araştırma alanları şu şekildedir:

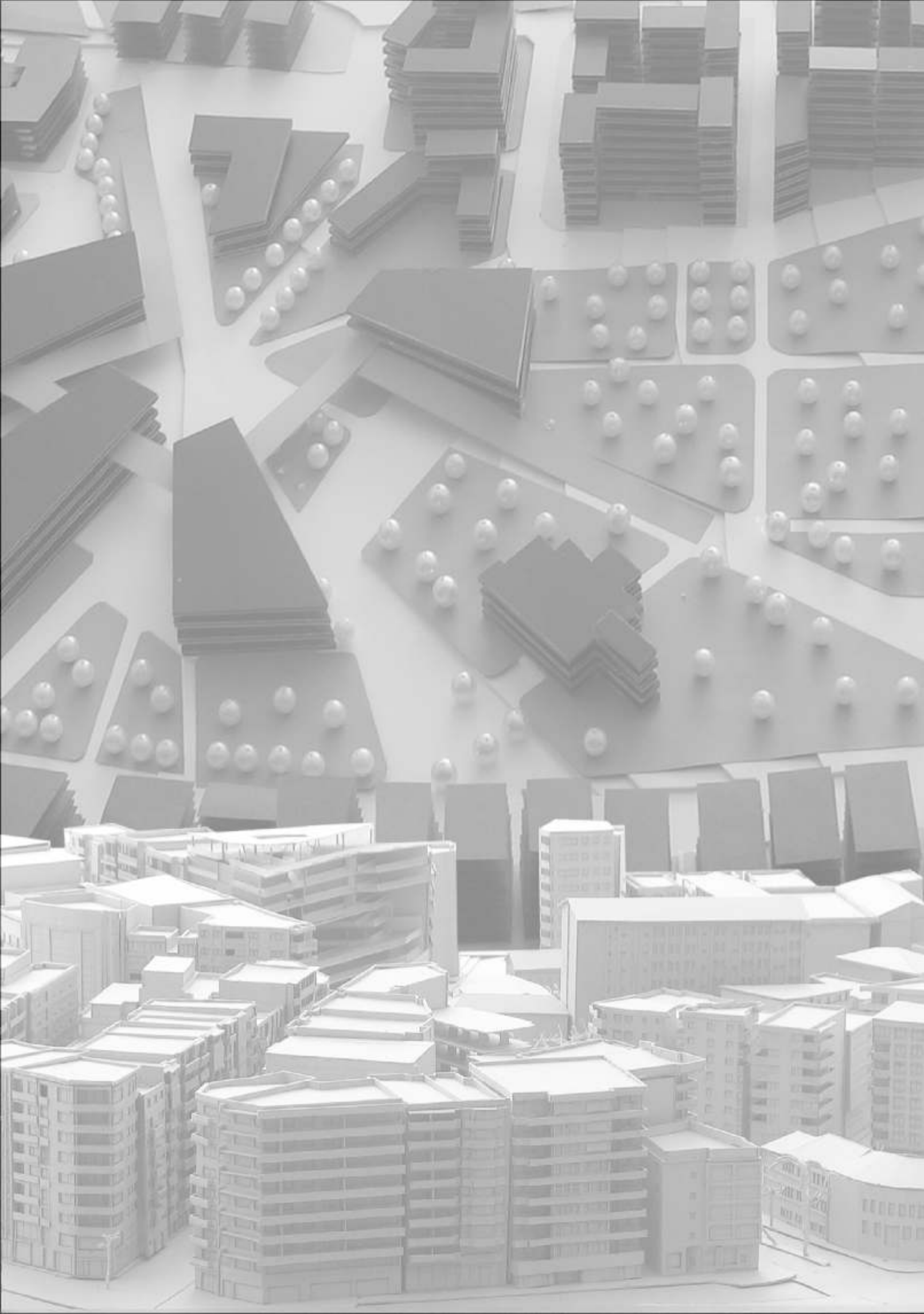
Mimarlık Tarihi, Kuramı ve Eleştirisi
Yapı Fiziği (Enerji Etkin Tasarım, Aydınlatma, Akustik)
Mimarlıkta Sosyo-Kültürel Çalışmalar
Proje ve Yapım Yönetimi
Tasarım Süreç ve Teknolojileri
Yapım Bilgisi ve Teknolojileri
Kent Çalışmaları
Koruma (Arkeolojik Koruma, Tarih ve Kuram)

Fiziksel Koşullar

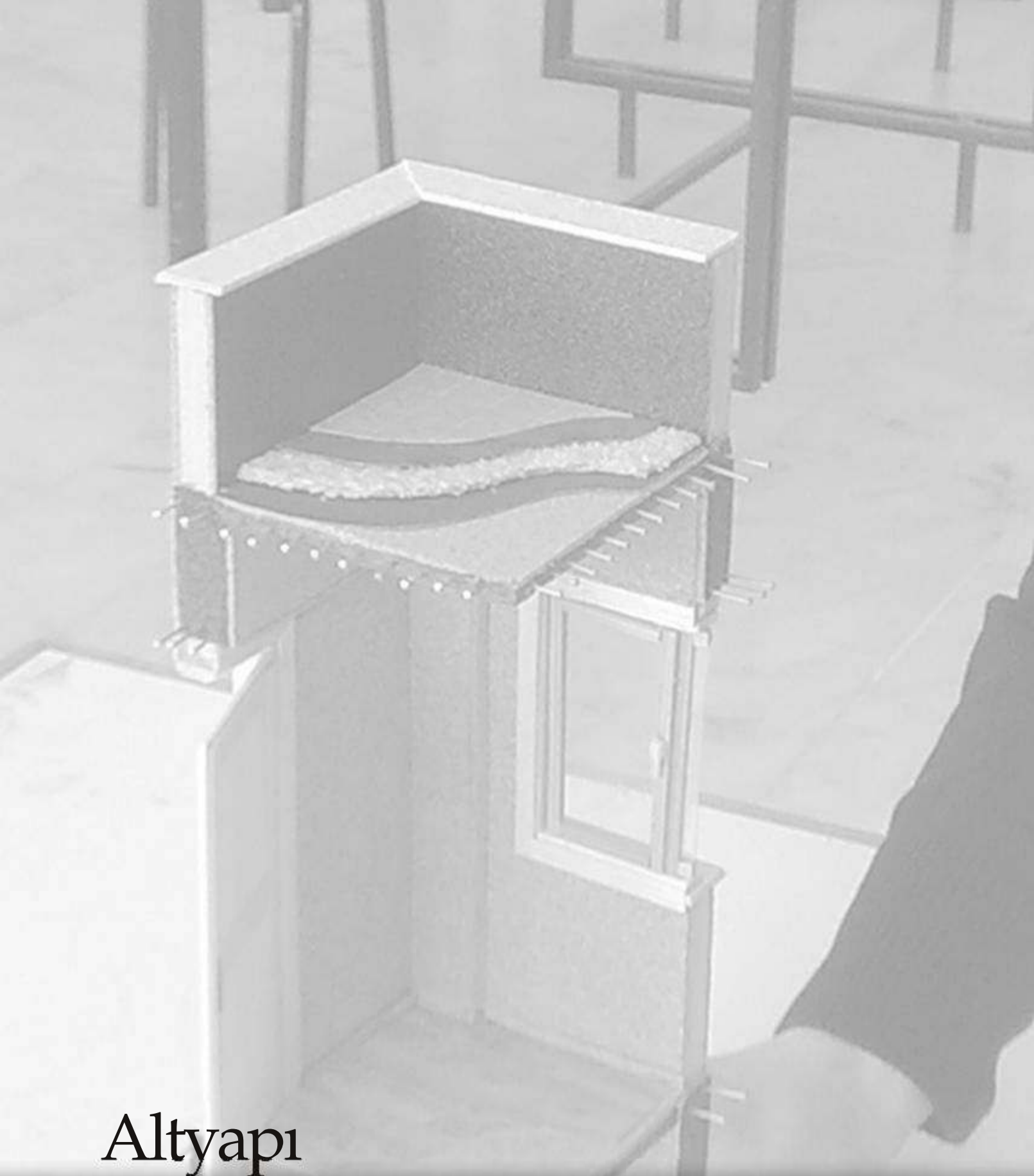
Mimarlık Bölümü kapsamında her sınıfın kendine ait bir stüdyosu bulunmaktadır. Ayrıca öğrencilerin eğitim süreçleri boyunca yararlanabilecekleri laboratuvarlarımız bulunmaktadır.

Laboratuvarlarımız
Merkezi Model Maket İşleri Laboratuvarı
Metal İşleri Laboratuvarı
Prototip Üretim Laboratuvarı
Bilgisayar Destekli Tasarım Laboratuvarı
Yapı Fiziği Laboratuvarı
Topografya ve Ölçme Bilgisi Laboratuvarı
Malzeme Koruma Laboratuvarı
Görsel İşitsel Veri Laboratuvarı (Harita Arşivi, Diapozitif Kütüphanesi, Fotoğraf Laboratuvarı)

Kampüs yerleşimi, öğrenci gruplarına eşsiz bir deneyim ve araştırma olanakları sunmaktadır. Yerleşke, orta ölçekli tarihi bir ilçe olan Urla'ya, Türkiye'nin üçüncü büyük metropolü İzmir'e ve yüksek yoğunluklu bir dinlenme mekanı olan Çeşme'ye ulaşılabilir mesafede konumlanmaktadır. Söz konusu bölgelerin her biri, Türkiye'deki ve benzer kentsel alanlardaki yapıli çevreye ait tasarım kalıplarını anlamak amacıyla incelemeye değer çok sayıda çevresel girdiye sahiptir. Bölüm aynı zamanda, başlıca Yunan, Roma ve Osmanlı tarihi yerleşimlerine yakınlığını da, eğitim ve araştırma zenginliği sunabilme bağlamında bir avantaj haline dönüştürmeyi başarmıştır.

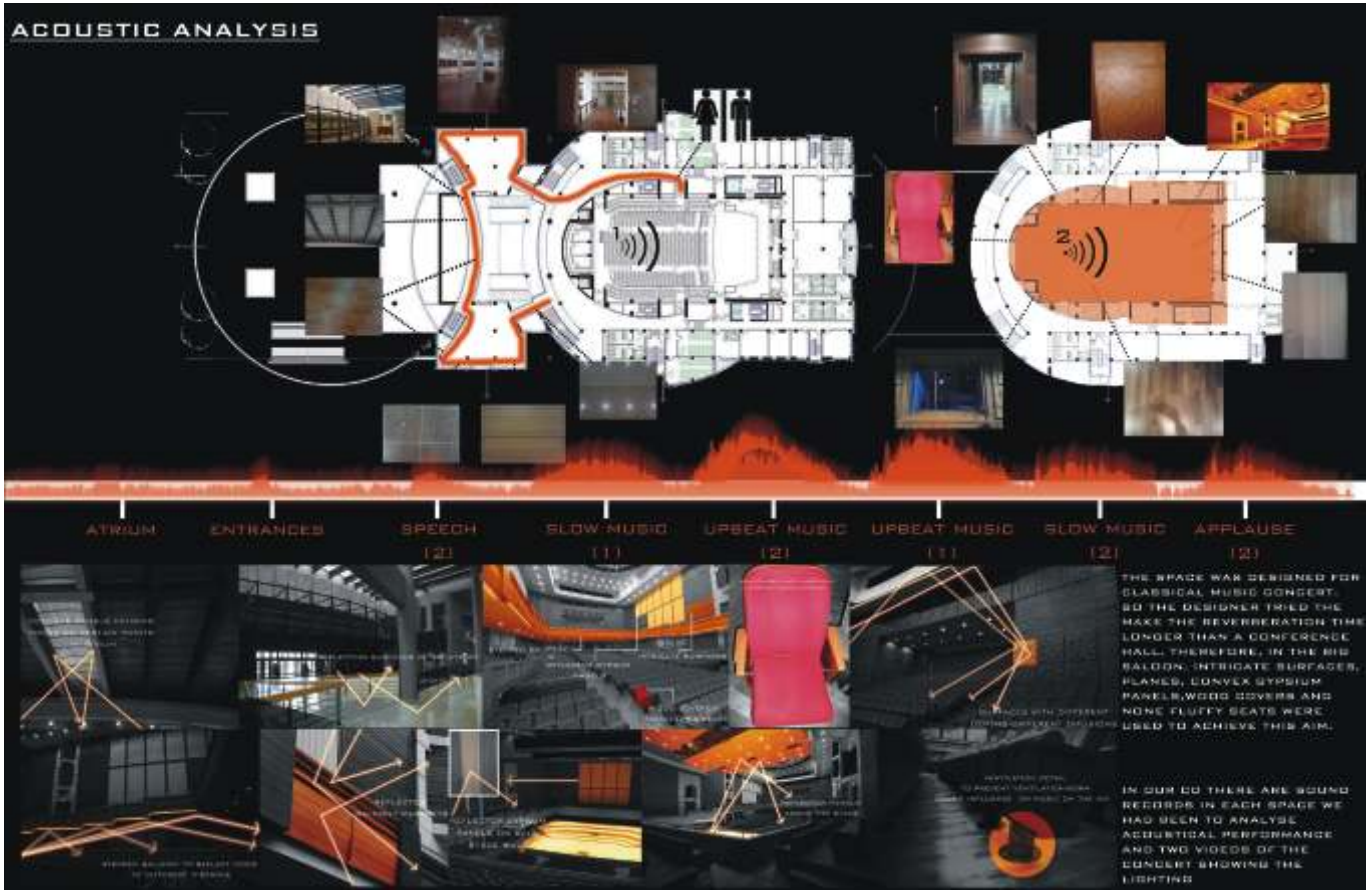

Altyapı

Research Highlights

Mimarlık Bölümü

(AR 381 Yapı fiziği dersi kapsamında Işılay Sheridan, Fatma Gençdoğuş, Fatma Sezgi Mamaklı, Billur Damla Üfler tarafından hazırlanmıştır.)

Laboratuvar ve Atölyeler

Mimarlık Bölümü genç bir bölüm olmasına rağmen lisans ve lisansüstü çalışmalar için kurulmuş yapı fiziği laboratuvarı, bilgisayar laboratuvarı ile metal, ahşap ve seramik işleri atölyelerini kurarak altyapısını oluşturmuştur. Yapı fiziği laboratuvarı için 2006 yılında malzeme alımlarına başlanmış, laboratuvar 2009 yılında ise 210 m²'lik yeni bir mekana taşınmış ve donanımı geliştirilmiştir. Sadece lisans ve lisansüstü araştırmalar için faaliyet gösteren laboratuvar ayrıca İYTE Şehir Planlama Bölümü, Kimya Mühendisliği Bölümü ve Ege Üniversitesi Güneş Enerjisi Enstitüsü gibi kurumlardaki lisansüstü çalışmalara da destek vermektedir.

Yapı Fiziği Laboratuvarı

- Lüksmetre
- Lüminans Metre
- Veri Kaydediciler
(sıcaklık, bağıl nem, yüzey sıcaklığı, havahızı, ışık ölçer, CO, CO₂, malzeme nemi)
- Portatif Anemometre
- Uzaktan Erişimli Portatif Meteoroloji İstasyonu
- Termohigrograf
- Yapı Sızdırmazlığı Test Sistemi
- Uzaktan Erişimli Şebeke Analizörü
- Termal Kamera
- Portatif Ses Analizörü

Bilgisayar Laboratuvarları

- Fakültemizde CAD Laboratuvarı'nda 28 adet, GIS Laboratuvarı'nda 12 adet ve baskı merkezinde 8 adet olmak üzere toplam 48 kişilik bilgisayar laboratuvarları yer almaktadır.
- CAD Laboratuvarı'nda Autodesk yazılımlarından Autocad ve 3ds Max ile Graphisoft yazılımı olan ArchiCAD programları kullanılmakta ve eğitimleri verilmektedir.
- Baskı merkezimizde ise birer adet A0 plotter, A0 scanner, A3 scanner ve A4 Scanner yer almaktadır.

Metal İşleri Atölyesi

- Punta Kaynak Makinesi
- Komprasör (10bar)
- Silindir Sac Kıvrırma Makinesi
- Sütunlu Dik Matkap
- Tesisat Tipi Boru Kıvrırma Makinesi
- Redresörlü Elektrik Arc Kaynak Makinesi
- Profil Kesme Makinesi
- Giyotin
- Caka kenet bükme makinesi

Ahşap İşleri Atölyesi

- Planya
- Şerit testere
- Kalınlık makinesi
- Yatar daire testere
- Tezgah üstü dekpaj
- Tezgah üstü taşlama makinesi
- 45 kesme makinesi

Seramik İşleri Atölyesi

- Küçük boy CNC tezgah
- Seramik fırını
- Çamur Karıştırıcı
- Taşlama Makinesi
- Freze Makinesi
- 1 m'lik torna tezgahı

Erasmus Değişim Programı

Erasmus Değişim Programı, Avrupalı yüksek öğretim kurumlarının birbirleri ile işbirliği yapmalarını teşvik etmeye yönelik bir Avrupa Birliği programıdır. Programın amacı, programa katılan ülkeler arasında akademik ve kültürel değişimi sağlamaktır. Yüksek öğretim kurumlarının kısa süreli öğrenci, akademik ve idari personel değişimi yapabilmeleri için hibe niteliğinde karşılıksız mali destek sağlar.

Erasmus Öğrenci Öğrenim Hareketliliği'nden yararlanmak isteyen öğrenciler resmi olarak örgün eğitim veren bir yükseköğretim kurumunun ön lisans, lisans, yüksek lisans veya doktora programına kayıtlı olmak zorundadırlar. Ön lisans ve lisans programlarının birinci sınıfında okuyan öğrenciler Erasmus Öğrenci Öğrenim Hareketliliği Faaliyetinden yararlanamazlar. İYTE' li yüksek lisans ve doktora öğrencileri mezun olacakları dönem Erasmus öğrencisi olamazlar. "Öğrenci Staj Hareketliliği" öğrencilerin Erasmus Programı çerçevesinde AB ve aday ülkelerde mesleki olarak kendilerini geliştirmek ve çalışma deneyimi kazanmak amacıyla başvurdukları bir staj programıdır. Not kriterlerini sağlayan tüm lisans ve lisansüstü öğrenciler başvurabilir. En az 3 ay en fazla 12 ay olmak üzere bu programdan faydalanılabilir.

Erasmus Staj Hareketliliği ile Giden Mimarlık Bölümü Öğrencileri

2005-2006 - 1 Öğrenci

Portekiz

2006-2007 - 5 Öğrenci

İtalya, Belçika, İngiltere

2007-2008 - 6 Öğrenci

Almanya, İtalya, Belçika

2008-2009 - 4 Öğrenci

Almanya, İtalya

2009-2010 - 13 Öğrenci

Almanya, İtalya, Polonya, Belçika, Avusturya

2010-2011 - 15 Öğrenci

Almanya, İtalya, Polonya, Belçika, İsveç

2011-2012 - 16 Öğrenci

Almanya, İtalya, Polonya, Avusturya, İsveç

Erasmus Öğrenim Hareketliliği ile Mimarlık Bölümüne Gelen Öğrenciler

2008-2009 - 2 Öğrenci

Polonya

2010-2011 - 3 Öğrenci

Polonya, Almanya, İsveç

2011-2012 - 2 Lisans Öğrencisi

İtalya

Ayrıca bir araştırmacı Dr. Mimar Doktora sonrası yabancı araştırmacıları destekleyen 2216 Tübitak bursu ile bir yıllık süre için Kinetik mimarlık üzerine çalışmak üzere İtalya'dan 2011 yılında gelmiştir.

Yersizlik Durumu Teknoloji ve İnnovasyon Yönetimi
Mekan Algısı Alternatif Malzeme ve Yapım Sistemleri
AKIŞKANLAR MEKANİĞİ Kentsel Mekan
Performans Değerlendirme Taşıyıcı Sistem Tasarımı
Osmanlı Mimarlığı Yapılarda Enerji Verimliliği
Bina Performansı Tarihi Malzemeler
Cam ve Mimarlık Hasta Bakım Birimi Tasarımı
Isıl Konfor Kültürel Mirasın Korunması Kuram ve Yöntemleri
Akıllı Binalar ve Enerji Etkin Tasarım BİLGİSAYAR PROGRAMLAMA
Bina Programlama Yapım Yönetimi ve Mühendisliği
Edebiyat ve Mimarlık Gelişmekte Olan Ülkelerde Kimlik Tartışması
Kinetik Taşıyıcı Sistemler Arkeolojik Alanların Korunması ve Sunumu
DİRENİŞ MEKANLARI Sömürgecilik-Sonrası Çalışmalar
Bilim ve Mimarlık Kuramları Yapı Enerji Simülasyonları
Tasarımda Temsiliyet Sistemleri ve Düşünce Süreci Arasındaki İlişki Mimari Eleştiri
Sanayi Yapıları KURAM VE MİMARLIKTA MODERNİTE VE POST-MODERNİTE
Mekansal Üretim Antropolojik İncelemeleri Görsel Algı
Estetik Kuram Antik Dönem Kent, Mimarlık ve Sanat Tarihi ve Kuramı
Bilgisayar Ortamında Veri Transferi Tarih Yazma
Çağdaş Türk Mimarlığı Mimarlıkta Sürdürülebilirlik
Mekan Analizi Mimari Tasarım Süreci Çalışmaları
Maddi Kültür Çalışmaları İlk Yıl Tasarım Eğitimi
Konut Çalışmaları Deprem Dayanımı için Mimari Tasarım Kriterleri
Yapı Endüstrisinde Toplam Kalite Yönetimi Mimarlıkta Işık
Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Kültürel Çalışmalar ve Mimarlık
Mekan Dizim Analizi Mimarlık Bilgisinin Arkeolojisi
Tasarım Verimliliği BİLİŞİM TEKNOLOJİSİ
Akustik Osmanlı Konut Dokusu ve Yerleşimleri
Çevreselcilik Teorileri Morfolojik ve Tipolojik Araştırmalar
19. ve 20. Yüzyıl Mimarlık ve Şehirciliği Sarkiyatçılık
Malzeme Çalışmaları Mimarlık Eğitimi
Küreselleşme Tasarım Sürecinde Ortaklık
Bilisel Çalışmalar Sinema ve Mekan
Haşane Mimarlığı Dönüşebilen Strüktürler
Proje Yönetiminde Bilgi Teknolojileri Bellek ve Mekan
Gündelik Yaşam ve Mekan Kamusal Mekanlar

Araştırmalar ve Diğer alışmalar

Research Highlights

Mimarlık Bölümü

MİMARLIK BÖLÜMÜ

AKADEMİK KADRO

Araştırma Alanları

Mimarlık Tarihi, Kuramı ve Eleştirisi	Yapı Fiziği (Enerji Etkin Tasarım, Aydınlatma, Akustik)	Mimarlıkta Sosyo-Kültürel Çalışmalar	Proje ve Yapım Yönetimi	Tasarım Süreç ve Teknolojileri	Yapım Bilgisi ve Teknolojileri	Kent Çalışmaları	Koruma (Arkeolojik Koruma, Tarih ve Kuramı)
---------------------------------------	--	--------------------------------------	-------------------------	--------------------------------	--------------------------------	------------------	---

Öğretim Elemanı

Öğr.Gör.Dr. TONGUÇ AKIŞ	✓			✓		✓	
Yrd.Doç.Dr. ZEYNEP AKTÜRE	✓			✓		✓	✓
Öğr.Gör.Dr. ZEYNEP DURMUŞ ARSAN		✓			✓		
Doç.Dr. TAHSİN BAŞARAN		✓					
Öğr.Gör. VIRGINIA COUCH		✓		✓	✓		
Doç.Dr. ŞENİZ ÇIKIŞ	✓			✓			
Yrd.Doç.Dr. ELA ÇİL			✓	✓			
Yrd.Doç.Dr. FEHİMİ DOĞAN	✓			✓			
Yrd.Doç.Dr. S. ZEYNEP DOĞAN			✓		✓		
Doç.Dr. ERDEM ERTEN	✓			✓		✓	
Prof.Dr. H. MURAT GÜNAYDIN		✓	✓				
Doç.Dr. MUSTAFA EMRE İLAL		✓		✓			
Öğr.Gör. Dr. ÜLKÜ İNCEKÖSE	✓			✓	✓	✓	
Prof.Dr. SERDAR KALE			✓				
Doç.Dr. TUĞÇE KAZANASMAZ		✓			✓		
Yrd.Doç.Dr. KORAY KORKMAZ		✓			✓		
Öğr.Gör. KAMAL ELDIN MOHAMED		✓	✓	✓	✓		
Yrd.Doç.Dr. EBRU YILMAZ	✓			✓		✓	
Doç.Dr. ŞEBNEM YÜCEL	✓		✓	✓			

Öğr.Gör.Dr.
TONGUÇ AKIŞ

Kentsel Mekan
Mimarlık Eğitimi
Temel Tasarım

Yrd.Doç.Dr.
ZEYNEP AKTÜRE

Mimarlık, Sanat Tarihi ve Kuramı
Antik Tiyatrolar
Restorasyonda Tarih Yazımı

Öğr.Gör.Dr.
ZEYNEP D. ARSAN

Sürdürülebilir Gelişme ve Mimari
Sürdürülebilir Bina Teknolojileri
Maddi Kültür

Doç.Dr.
TAHSİN BAŞARAN

Bina Enerji Performansı
Isı Transferi ve Isıl Konfor
Sayısal Akışkanlar Mekanlığı
Isıl Enerji Depolama

Öğr.Gör.
VIRGINIA COUCH

Strüktürel Tasarım
Doğal Havalandırma,Aydınlatma
Çevre Dostu İnşaat Malzemeleri
Mimari Öğretim Yöntemleri

Doç.Dr.
ŞENİZ ÇIKIŞ

Mimarlık Eğitimi
Tasarım Stüdyoları
Konut, Toplu Konut

Yrd.Doç.Dr.
ELA ÇİL

Mekan Sosyolojisi
Mekan Analizi
Mimarlık Eğitimi
Araştırma Kuram ve Yöntemleri

Yrd. Doç. Dr.
FEHMİ DOĞAN

Mimari Temsil Sistemleri
Tasarım Kavrama
Mimari Programlama
Kullanım Sonrası Değerlendirme

Yrd. Doç. Dr.
S. ZEYNEP DOĞAN

Yapı Mühendisliği ve Yönetiminde
Karar Destek Sistemleri
Proje Yönetimi
Yapım İzni Süreçleri

Doç.Dr.
ERDEM ERTEN

19. ve 20. Yüzyıl Mimarlık ve
Şehirciliği
18. ve 19. Yüzyıl İngiliz Estetik
Kuramı ve Peyzaj Mimarlığı
Kentsel Tasarım Kuramı

Prof. Dr.
H. MURAT GÜNAYDIN

Yapı Mühendisliği ve İşletmesi
Toplam Kalite Yönetimi
Proje Yönetimi Bilgi Teknolojileri
Akıllı Binalar ve Enerji Verimliliği

Doç. Dr.
MUSTAFA EMRE İLAL

Bina Performansı
Akustik
Bilişim Teknolojisi
Bilgisayar Destekli Tasarım

Öğr. Gör. Dr.
ÜLKÜ İNCEKÖSE

Modernite
Modern Mimarlık
Mimarlık Tarihi ve Kuramı
Bergama Kenti Çalışmaları

Prof. Dr.
SERDAR KALE

Yapım Yönetimi
Teknoloji ve İnnovasyon Yönetimi
Performans Değerlendirmesi

Doç.Dr.
TUĞÇE KAZANASMAZ

Tasarım Verimliliği
Mimari Aydınlatma
Doğal Aydınlatma Performansı
Enerji Etkin Tasarım

Yrd. Doç. Dr.
KORAY KORKMAZ

Yapı Teknolojisi
Kinetik Mimarlık
Hareketin Geometrisinin
Tasarımı

Öğr. Gör.
KAMAL EL-DİN MOHAMED

Proje ve Yapım Yönetimi
Düşük Gelirli Gruplar İçin Konut
Bilgisayar Destekli Tasarım
İslami Konut
Doğal Malzemeler

Yrd. Doç. Dr.
EBRU YILMAZ

Mimarlıkta Alternatif Tarih Yazımı
Kent Tarihi
Mimari ve Kentsel Tasarım
Sanat - Mimarlık Arakesitinde
Eleştirel Pratikler

Doç. Dr.
ŞEBNEM YÜCEL

Kültürel Söylem ve Mimarlık
Şarkiyatçılık (Oryantalizm)
Gelişmekte Olan Ülkelerde Kimlik
Söylemi, Modern ve Modernleşme

Kentsel Mekân ve Gündelik Hayat**Öğr. Gör. Dr. Tonguç Akış**

Mimarlık alanında bilgi üretimi açısından bakıldığında, mekân ve yapı çevre kavramlarının sadece mimarlık disiplinine ait olduğu anlayışı eleştirel düşüncenin zorlaması ile farklılaşmış ve bu kavramların kentsel bağlamda fiziksel, sosyal, ekonomik ve ideolojik anlamda çeşitlenen ve örgütlenen saiklerle oluşturulduğu görüşü on yıllardır hâkim olmaya başlamıştır. Buna ek olarak, kent yerleşiminde süregelen mekânların, hem kendine özgü bir geçicilik barındırdığı, hem de kent içinde yapıların inşasından kentsel gösterilere kadar farklılaşan mekân üretiminde iktidar ilişkilerinin anlaşılması ile kavranacak oluşumlar olduğu tartışılmaktadır. Bu bağlamda mekânbilimin nesnesi, sosyal, zihinsel ve fiziksel olarak üretilen mekânın kendisi olmaktadır. Kentsel mekân ise sayısal verilerin, fiziksel üretimin ve teknolojik temsillerin ortaya koyduğu anlayışa ek olarak, kentsel aktörlerin müdahaleleri ile şekillenen tarihsel, kültürel ve sosyal bir ürün ve yaşayan karmaşık ve kolektif bir organizmadır.

Yukarıdaki çerçeveye ile bakıldığında, kentsel mekân üzerinde akan gündelik hayat zengin bir araştırma alanıdır. Mekânsal pratikler, mekânların temsili ve temsili mekânlar üçlemesi ve gündelik hayata dair eleştirel anlayışın yardımıyla bakıldığında kentsel mekânın bilgisinin üretilmesi, tasarıma dayalı ve mekân odaklı disiplinler için vazgeçilmezdir. Yaya bölgeleri, kentsel meydanlar, ulaşım ağları, iskeleler, çarşılar, pazarlar, üst geçitler, alışveriş merkezleri, fabrikalar, kampüsler, sokaklar, derslikler, bina cepheleri, kapalı siteler, vb. tasarlanarak yapılmış tüm kentsel öğeler, kentliye sunulduğunda kentli onu her zaman tasarlayıcının öngördüğü şekilde kullanmaz, kendine özgü bir uygunlaştırma süreci gerçekleştirerek o mekânları yeniden üretir. Kentli ya da kullanıcı, kendi gündelik hayatı içinde hâkim olan stratejilere (tasarlayıcıların ortaya koyduğu, belediyenin öngördüğü ve yönetmeliklerin belirlediği) karşı kendine has kentsel taktikler üreterek kenti yeniden kurar.

Örneğin, "Yeşil alanlar, yoğun yapılaşma gözlenen kent merkezlerinde ender bulunan ve kullanıldığı ölçüde kentliyi zenginleştiren kent parçaları olarak belirir. Özellikle İzmir gibi kent merkezi deniz ile birlikte kurgulanmış yerleşimlerde, kıyı ile kent arasındaki sınırdaki gündelik hayatın pratikleri bu kent parçaları üzerinde kendini türlü biçimlerde gösterir. İzmir Körfezinde Karşıyaka sahili boyunca konumlanan hattın mekânsal pratikleri de kente farklı olanaklar sunar. Sabahın erken saatlerinde midyecilerin avlandığı kıyıda biraz sonra sağlıklı olmak isteyen bedenler koşturacaktır. Gündüz sıcağı gölgesiz kalan yeşil alan parçalarını boşaltır. Akşam olduğunda klimasız serinlik arayanlar belirir. Bunlarla

Fotograf 1-2: İzmir Bostanlı Parkından gece görüntüleri

birlikte, bisikletlilerin sahil boyunca dolaşmalarına seyyar satıcıların ekmek kavgası karışır. Yapay ışık altında çocuklar oyun alanlarında, spor meraklıları sahalardadır. Gece olduğunda geniş çim alan üstündeki ağaç altları kimileri için geniş bir döşek olur.”¹

AR 548 Lived-Space: Exploring the Urban dersini yukarıdaki bakış açısını tartışmak, eleştirmek ve bilgi üretmek amacıyla kurgulanmış bir derstir. Bu görece yeni ders, yurt içi (ARCH 526 Politics and Space - ODTÜ Mimarlık Bölümü) ve yurt dışındaki (Politics and Space: Cities, Institutions, and Events - Columbia Üniversitesi Mimarlık, Planlama ve Koruma Bölümü, ABD) örneklerinden İzmir kentine odaklandığı noktada ayrılır. Verilen güncel metinlerin ve filmlerin sunuşu ve tartışmaları ile oluşan derste, öğrencilerin belirlediği konu başlıkları ile kentsel parçalar, kentsel mekân ve gündelik hayat eleştirilerek birlikte incelenir. Vertov’un Kameralı Adam filminde yapmaya çalıştığı gibi kenti olduğu gibi gösterme çabası, kentbiliminin temel makaleleri ile birlikte tartışılır ve eleştirilir. Geçen dönem Kemeraltı’ndaki kahvehane kültürünün mekânsal okumasından, çocukların kent kıyısındaki deneyimlerinin incelendiği çalışmalara

kadar farklılaşan konular hakkında posterler ve yazılar oluşturulmuştur. Derslik, dönem sonunda dersin parçası olanların üretimleri ile zenginleştirdiği kolektif bir platforma dönüşür.

Fotograf 3-4: Ankara Yüksel Yaya Bölgesinden görüntüler

¹ Akış, T., Gündelik Hayat ve Kentsel Mekan: Yüksel Yaya Bölgesi’nde Yürümek, Ankara’nın Kamusal Yüzleri: Başkent Üzerine Mekan-Politik Tezler, Üçüncü Bölüm, ed. Güven Arif Sargın, İletişim Yayınları, 2002, s. 77-118.

¹ Akış, T., İzmir’de Yeşil Alan Kullanımı: Karşıyaka Sahilinde Gündelik Hayat, Mimarlık ve Gündelik Hayat, Dosya: 27, TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Aralık 2011, s. 63-70.

Antik Tiyatroları Çağdaş Kullanımlara Hazırlayan Fiziksel Müdahalelerin Arkeolojik Mirasın Korunması Ölçütüne Göre Değerlendirilmesi

Yrd. Doç. Dr. Zeynep Aktüre

İzmir ili çevresinde mimari mirasın ve doğal çevrenin korunmasına katkıda bulunmak, İYTE'nin 2008-2012 dönemi için belirlediği stratejik plan hedefleri arasında yer alıyor. Ülkemizde son dönemlerde yapılan yasal düzenlemeler ve yaratılan ekonomik kaynak sayesinde kültürel ve doğal mirasın turizm yoluyla kalkınma hedefine yönelik kullanım olanaklarının genişletilmesi, bu hedefi, özellikle korumayla ilgili alanlarda uzman olanlarımızın gündeminde ön sıralara taşıdı. Bu çalışmalara katkım, restorasyon yüksek lisans birikimi değerlendirerek, arkeolojik mirasın çağdaş kullanımları üzerine yaptığım araştırma ve eleştirel değerlendirmeler yoluyla gerçekleşiyor.

Koruma çerçevesinden baktığımızda, Türkiye'deki arkeolojik alanlarda rastlanan koruma sorunlarının hemen hepsini ve daha fazlasını gördüğümüz Efes antik kentinin arkeolojik alanların İstanbul'u olduğunu söyleyebiliriz. 1340'larda Sen Jan'ın mezarına ait olduğu düşünülen kalıntıların yabancı ziyaretçilerinden tahsil edilen ücret, bu topraklarda kültür varlıklarının turizm yoluyla ekonomik değere dönüştürülmesinin en eski örneklerinden. Araştırmalarım, anamalcı dünya sistemi içinde kitle turizmine açılarak gittikçe tükenen bir kaynağa dönüşen Efes gibi arkeolojik alanlarda, sürdürülebilir koruma ve kullanma modelleri üretmek için, bu başlangıçtan bugünlere nasıl geldiğini anlamayı hedefliyor.² Efes Antik Tiyatro örneğini bu bakımdan özellikle önemli görüyorum.

Yapıdaki ilk arkeolojik kazılar, 1860'larda, antik dünyanın yedi harikasından biri olan Artemis Tapınağı'nı bulma peşindeki İngiliz amatör arkeolog John Turtle Wood (1821-1890) tarafından gerçekleştirilmiş. The British Museum mütevellilerini araştırmalarına finansal destek sağlamaya ikna edecek malzeme bulmak amacıyla, süslemeli ve yazıtlı parçaların bolca bulunduğu sahne kısmında kazılar yapan Wood, değerli bulunduğu parçaları, Osmanlı Sultanı'nın izin fermanıyla İngiliz Kraliyet donanma gemilerine yükleyip Londra'ya göndermiş. 1890'larda tiyatrodaki ilk dönem Avusturya kazıları da, antik tiyatro mimarisinin evrimi üzerine araştırmalara

² Aktüre Z. 2010. 'Ephesos in a capitalist world', Heritage 2010. Heritage and Sustainable Development. Proceedings of the 2nd International Conference on Heritage and Sustainable Development. Evora, Portugal 22-26 June, der: R. Amoêda, S. Lira, C. Pinheiro. Barcelos, Portugal: Green Lines Institute for Sustainable Development, cilt 1, s. 333-42.

Aktüre, Z. 2011. 'Efes'ten koruma ve kullanma modelleri', Uluslararası Sempozyum Turizm ve Mimarlık 3: Kent Kültüründe Turizm ve Mimarlık, Antalya / 25-26-27 Kasım 2010, der: E. Er, H. Yaşar, F. M. Nazifoğlu, İ. Erbaş, M. Uçak. Antalya: Mimarlar Odası Antalya Şubesi Yayınları 13/7, s. 71-79.

yönelik olarak sahne binasına odaklanan bir yayın için yeterli kapsamda kalmış.

Bu bakımdan fazla bilgi içermeyen oturma bölümü, yapının şematik planı için en üstten en alta uzanan dar bir hat dışında kazılmadan bırakılmış. Tiyatronun oturma sıraları, Efes kalıntılarının 1951'de resmen ziyarete açılmasının ardından, Efes Festivali'nin yerel bir etkinlikten uluslararası bir festivale dönüştürüldüğü 1960ların sonlarında, üç ay gibi kısa bir sürede kazılmış ve onarımlarına başlanmıştır. Zaman elvermediğinden kapsamlı bir bilimsel hazırlık olmaksızın, çok çeşitli malzeme ve tekniğin birlikte kullanımının yarattığı görsel karışıklığa ek olarak, büyük miktarda kullanılan çimentonun özellikle tiyatro oturma sıralarının Panayırdağ'ın batı yamacına kazıldığı kısımda özgün malzemeye verdiği hasar, uzman olmayan gözlerden bile kaçmayacak boyutta.

Şekil 1: Efes Antik Tiyatro oturma sıralarının farklı onarım malzeme ve tekniklerinden örnekler (1993)

Onarım sonrasında tiyatrodaki düzenlenen etkinlikler yerel kalkınmaya beklenen katkıyı sağladıysa da, 1990lardan itibaren tahsis sürecinde, gişe potansiyeli yüksek ses, ışık ve hareket içeren gösteri türlerine izin verilmesi gibi sürdürülebilir olmayan bir modelin benimsenmesi, fiziksel hasarlara neden olarak, yapının kullanıma kapatılmasıyla sonuçlandı. Tiyatronun fiziksel durumunu anlamaya olanak sağlayan ayrıntılı belgeleme çalışmaları, ilk kazılara başlanmasından 125 yıl sonra, ancak bu sayede mümkün oldu. Bu çalışmalara dayanarak belirlenen acil önlemlerin uygulanması TC Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Selçuk Belediyesi dahil çeşitli kurumların finansal desteği ile tamamlanmaya çalışılırken, Efes Antik Tiyatro basınının gündemine, 1990'ların başlarında olduğu gibi, ilgili kurumların koruma politikalarındaki uyumsuzluklar ile gelmeye devam ediyor. Ancak bu bakımdan Efes'i geride bırakan, İspanya'daki Sagunto Tiyatrosu gibi örnekler de yok değil.

Sagunto, İspanya ve Yunanistan'daki antik tiyatroların mimari özelliklerine göre coğrafi dağılımlarını Akdeniz havzasının zaman içinde dönüşüme uğrayan yerleşim sisteminin bir yansıması olarak yorumladığım doktora ve sonrasında Sicilya ve Fransa örneklerine genişlettiğim araştırmalarım kapsamındaki örneklerden biri.³ 1896'da İspanya'da ulusal miras olarak tescillenen ilk yapı olan Sagunto Tiyatrosu, 1990'lara gelindiğinde, Efes'te olduğu gibi, antik tiyatro kalıntılarını yerel kalkınmaya kaynak olarak gören sosyalist yerel yönetimin özgün olmayan malzeme kullanımı için yasayla belirlenen miktarı çok aşan bir uygulama yaptırdığı iddiasıyla rakip halk partisi tarafından mahkemeye taşındı. Ancak Sagunto'da karşıımızdaki, Efes'teki parçacı uygulamalardan çok farklı olarak, saygın mimarlık kuram ve tarihçisi Kenneth Frampton'a göre projenin İtalyan mimarı Giorgio Grassi'nin 1980'lere kadar ortaya koyduğu en güçlü mimari fikir. Bu tekil mimari eserin yok edilecek olmasına İspanyol Mimarlar Odası tarafından fikir eserleri yasasına dayanarak yapılan itiraz, 1993 yılında uygulamanın yasaya aykırılığını tespit edip geri döndürülmesine hükmeden mahkeme kararının uzun bir temyiz sürecinden sonra 2009'da durdurulmasının nedenlerinden biri oldu.

Öte yandan, Sicilya'daki Catania Tiyatrosu gibi örneklerde tamamlayıcı müdahalenin Efes veya Sagunto'ya oranla azlığı karşısında gözlenen koruma sorunlarının çokluğu, sınırlı müdahalenin özgün malzemenin korunması açısından daha doğru olduğu türünden genellenebilir bir çıkarım yapma olanağını ortadan kaldırıyor. Araştırdığım Batı Akdeniz örnekleri gösteriyor ki antik tiyatroları çağdaş kullanımlara hazırlarken bir yandan da mevcut kalıntıların korunmasını sağlayacak fiziksel müdahaleler konusunda her koşulda geçerli altın bir formüle ulaşılmış değil. Tüm zorlu tasarım süreçlerinde olduğu gibi, her örnek kendi özgün koşullarına en iyi yanıt verecek öneriyi geliştirecek ve uygulayacak ekipleri bekliyor.

İzmir ili çevresindeki Teos, Erythrai gibi önemli antik yerleşmelerde arkeolojik araştırmalara yeniden başlandığı bu dönemde, turizme dayalı kalkınma politikası doğrultusunda, kazı başkanlıklarının araştırma alanları içindeki antik tiyatroları onararak kullanıma açmaya teşvik edildiğini ve bu yönde kaynak yaratıldığını izliyoruz. Yapılacak uygulamaların tümünün, arkeolojik mirasın korunması bakımından eleştiriye açık yönleri gözardı edilebilir azlıkta, başarılı uygulama örnekleri olmasını gönülden diliyorum.

Şekil 2: Sagunto Tiyatrosu Giorgio Grassi - Manuel Portaceli uygulaması (2001)

³ Aktüre, Z. 2011. 'Theatre-construction in the cultural milieu of the Roman provinces of the Iberian Peninsula: precedents and antecedents', Roma y las provincias: modelo y difusión, der: T. Nogales, I. Rodà. Hispania Antigua. Roma: L'Erma di Bretschneider, cilt 2, s. 939-949.

Aktüre Şiram, Z. 2008. 'Geographic distribution and architectural characteristics of Roman theatres in Greece. A theoretical approach based on Fernand Braudel's three planes of historical time', SOMA 2005 Proceedings of the IX Symposium on Mediterranean Archaeology, Chieti (Italy), 24-26 February 2005, der: O. Menozzi, M.L. Di Marzio, D. Fossataro. Oxford: BAR International Series 1739, s. 311-318.

Aktüre, Z. 2007. 'Geographic distribution and architectural characteristics of ancient theatres in modern Spain - a structuralist interpretation', TRAC 16 - Proceedings of the Sixteenth Annual Theoretical Roman Archaeology Conference, Cambridge 2006, Cambridge University, UK (March 24-25, 2006), edited by Ben Croxford, Nick Ray, Roman Roth, Natalie White. Oxford: Oxbow Books, s. 17-33. ISBN: 978-1-84217-264-3

Şekil 3: Catania Tiyatrosu (2011)

Sürdürülebilir Bina Teknolojileri Araştırmaları**Öğr. Gör. Dr. Zeynep DURMUŞ ARSAN****İzmir'de Çok Katlı Bir Konut Yapısının Yaşam Döngüsü Çevresel Etki Değerlendirmesi**

Çevre sorunlarının önemli nedenlerinden birini oluşturan yapı sektörü ve stoğunun iyileştirilmesi, sürdürülebilir kalkınma için bir gerekliliktir. Binaların çevresel etkilerini azaltmak hedefiyle güncel yapı stoğu incelenmeli ve temel sorunlar analiz edilmelidir. Yaşam döngü değerlendirmesi (YDD), çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) alanında yaygın olarak kullanılan bütüncül, bilimsel bir yöntemdir. YDD, tekil bir yapı bileşeni veya spesifik bir yaşam fazına uygulanabileceği gibi bir yapının çevresel etkilerini beşikten mezara tüm yaşamı boyunca analiz etmede de kullanılabilir.

Bu çalışmanın amacı, yapı sektöründe sürdürülebilirlik değerlendirmesinin önemli bir parçası haline gelen YDD metodunun güncel durumunu değerlendirmek ve Türkiye yapı stoğunda giderek ağırlıklı paya sahip olan toplu konut projelerinin çevresel etkilerini YDD yöntemi ile değerlendirmektir. Araştırma konusu kapsamında, İzmir'in güney gelişim aksı üzerinde Uzundere bölgesinde konumlanan Olimpiyat Köyü'nde bir konut birimi analiz edilmektedir (Fotoğraf 1). Analizler, SimaPro YDD yazılımı ve Ecoinvent veritabanı kullanılarak gerçekleştirilmektedir. Seçilen konut birimi, kullanım fazında operasyonel enerji ve kaynak tüketimini belirlemek amacıyla uzun süreli izlenmiştir. Yerel iklim bilgisi, konut biriminin çatısına yerleştirilen meteoroloji istasyonu yoluyla toplanmıştır. DesignBuilder bina performans yazılımında hazırlanan bina modeli, toplanan iç ve dış ortam iklim verisi yardımıyla kalibre edilerek, konut biriminde yer alan bir dairenin yıllık enerji tüketimi tahmin edilmiştir. Daha sonra elde edilen model enerji çıktısı, YDD yazılımına aktarılmıştır.

Fotoğraf 1: Olimpiyat Köyü, Uzundere, İzmir

Çalışmanın sonunda, son 10 yıl içinde Türkiye'de inşa edilmiş bir toplu konut projesinin yaşam döngüsü boyunca neden olduğu çevresel etki tespit edilmiştir. Fazlar, bina bileşenleri ve işletim süreçleri açılarından hangisinin çevre üzerinde en fazla etkisi olduğu tespit edilmiştir belirlenmiştir.

Çalışma ekibi: Dr Zeynep Durmuş Arsan (akademik danışman), Duygu Aral (yüksek lisans öğrencisi); Başlama tarihi: Ekim 2010 – devam ediyor.

Kırsal Konutların Sürdürülebilir Performans Göstergelerinin Tespitine Yönelik Sistemik bir Yaklaşım

Kırsal alanda sürdürülebilirlik ve sürdürülebilir konut araştırmaları, Türkiye gibi sanayileşme sürecinde olup hızla değişen ve dönüşen ülkelerde, sağlıklı, çevre dostu ve yaşanabilir yapılar çevreler yaratma ve olana sahip çıkabilme de anahtar rol oynamaktadır. Bu araştırma hem geleneksel ve hem de güncel konut pratiklerini yerel sürdürülebilirlik bağlamında, 'keşfedilmesi gerekli yerel bir değer' olarak ele alarak, kırsal alanda da daha sürdürülebilir yapılar çevreler yaratmada yararlanılacak sistemik bir yaklaşım oluşturabilmeyi hedeflemektedir. Bu kapsamda hem kırsal yerleşim karakterini koruyan, hem de yeni yapılaşma talebi bulunan Urla, Kadiovacık Köyü araştırma bölgesi olarak seçilmiştir (Fotoğraf 2). Kadiovacık Köyü'ndeki eski ve yeni konutlarda yerel sürdürülebilirlik için gerekli performans göstergelerinin elde edilebilmesi için niceliksel ve niteliksel araştırma metodlarından yararlanılan sistemik bir yaklaşım geliştirilmiştir. Bu yaklaşım uzun vadeli yerel iklim verilerinin toplanması, seçili binalarda iç mekan termal konfor parametrelerinin (ortam sıcaklığı, yüzey sıcaklığı, radyant sıcaklık, bağıl nem, hava hızı) izlenmesi, yapı malzeme ve yöntemlerinin tespiti, kullanıcı profili ve mekan kullanımı, çevre bilinci ve tüketim alışkanlıklarının incelenmesini içermektedir. Belirlenen göstergeler hakkında toplanan veriler analiz edilerek yerel sürdürülebilirlik açısından yorumlanmaktadır.

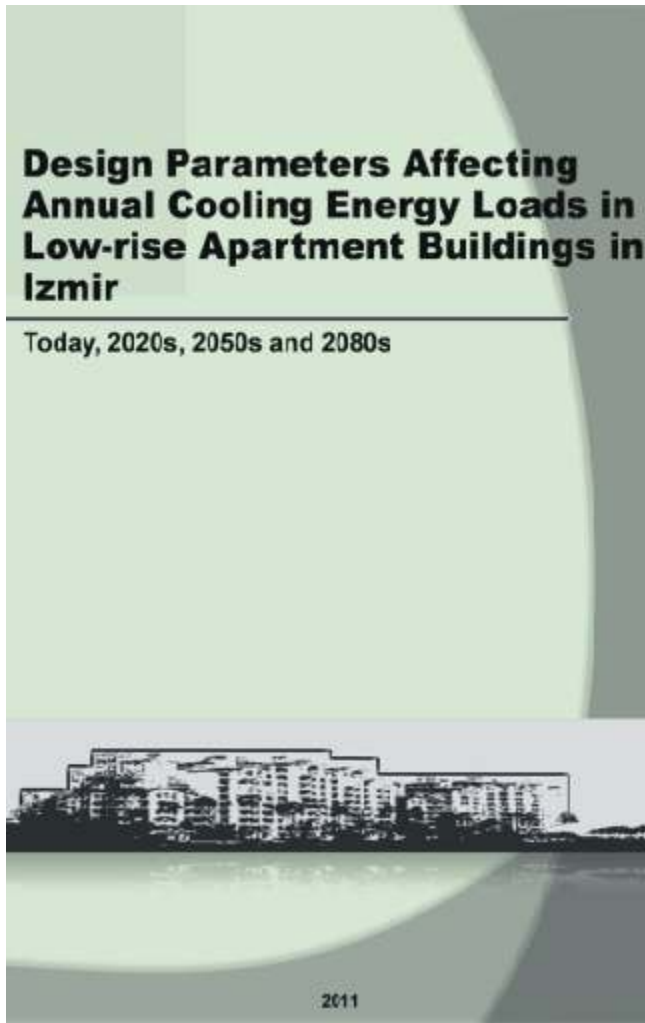
Çalışma ekibi: Dr Zeynep Durmuş Arsan (akademik danışman), Melike Sağun (yüksek lisans öğrencisi); Başlama tarihi: Şubat 2012 – devam ediyor

Fotoğraf 2: Urla, Kadiovacık Köyü genel görünümü (Şubat 2012)

Türkiye'nin Sıcak Nemli İklim Bölgesindeki Az Katlı Apartman Bloklarında Soğutma Gereksinimini Etkileyen Tasarım Parametreleri

Günümüzde küresel ısınma nedeniyle apartman binalarında soğutma ihtiyacı önemli bir mesele haline gelmektedir. Yapılaşmanın yoğun olduğu şehirlerde soğutma ihtiyacını azaltmak için her zaman pasif tasarım tekniklerini uygulamak mümkün değildir¹. Bu nedenle, apartman binalarının enerji performansı genellikle yerel iklimsel özellikler ile birlikte pencere boyutu, mekan yüksekliği, malzeme özellikleri gibi tasarım parametrelerinden kaynaklanan belirsizliklere de bağlıdır. Bu çalışmada, ilk olarak Türkiye'nin sıcak-nemli iklim bölgesindeki az katlı apartman binalarında soğutma yükü üzerinde hangi tasarım parametresinin daha etkili olduğu belirlenmiş ve tasarım parametreleri ile küresel ısınmadan kaynaklanan yıllık soğutma yüklerindeki belirsizlik değerlendirilmiştir. Global duyarlılık ve belirsizlik analizi metotları İzmir'de bulunan az katlı bir apartman binasının plan şeması temel alınarak uygulanmıştır.

Şekil 1. Geliştirilen rehberden örnekler [4]

Tasarım sürecinin erken aşamasında, iklimsel özellikler dikkate alınarak bina enerji performansını etkileyen tasarım parametrelerinin belirlenmesi ve tasarım sürecine nasıl entegre edileceğinin tarif edilmesi gereklidir. Bir başka deyişle tasarımcıya bu süreçte yol gösterecek bir rehber gereksinim duyulmaktadır². Bu kapsamda çalışmanın ikinci aşamasında ise İzmir'de az katlı apartman binası tasarım sürecinin erken aşamalarında binanın daha az soğutma yükü olabilmesi için mimarların kullanımına yönelik bir rehber oluşturulmuştur.

Sonuç olarak tasarım parametrelerinin hassasiyetinin ve yıllık soğutma yüklerinin, küresel ısınmaya ve katlara bağlı olarak değiştiği görülmüştür. Ayrıca yönere bağlı olarak, pencere alanı, doğal havalandırma ve camların güneş ısı kazanç katsayısı sıcak-nemli iklim bölgesindeki az katlı apartman bloklarının soğutma yükü üzerinde en fazla etkiye sahiptirler. Geliştirilen pratik rehber (Şekil 1), tasarım sürecinin erken aşamalarında dikkate alınarak sıcak-nemli iklim bölgesinde bulunan az katlı apartman bloklarının daha az soğutma amaçlı enerjiye ihtiyacı sağlanabilir³.

Çalışma ekibi: Öğ. Gör. Dr. Zeynep Durmuş Arsan, Prof. Dr. Türkan Göksal Özbalta, Yrd. Doç. Dr. Koray Korkmaz, Ar. Gör. Yusuf Yıldız; Başlama tarihi: Ekim 2008 – devam ediyor.

¹ Yıldız, Y., Arsan, D.Z. "Identification of the building parameters that influence heating and cooling energy loads for apartment buildings in hot-humid climates." Energy 2011; 36:4287-4296.

² Yıldız, Y., Arsan, D. Z., Göksal Özbalta, T. "Sıcak-nemli iklim koşulları için tasarım rehberi geliştirilmesi: pasif soğutma stratejileri," Uluslararası Sürdürülebilir Yapılar Sempozyumu, 26-28 Mayıs 2010, Ankara. s. 733-735

³ Yıldız, Y., Korkmaz, K., Özbalta, G.T., Arsan, D.Z. "An approach for developing sensitive design parameter guidelines to reduce the energy requirements of low-rise apartment buildings." Applied Energy 2012; 93:337-347.

Enerji Etkin Bina Tasarımına Geleneksel Bir Örnek: Harran Evi

Doç. Dr. Tahsin Başaran

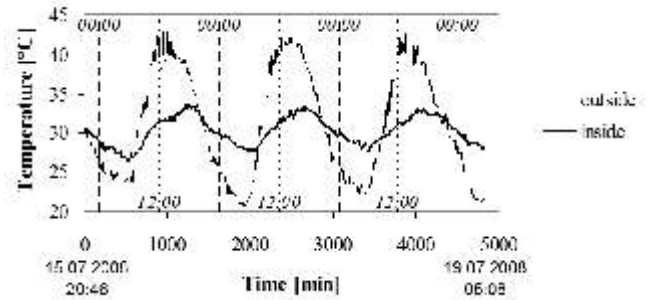
Minimum enerji tüketen ve yerel malzemelerin kullanımı ile inşa edilen yapılar, enerjinin verimli kullanımı ve sürdürülebilirlik bağlamında daha çok desteklenmektedir. Böylesi binaların tasarımında Anadolu yarımadası geçmişten gelen büyük bir birikime sahiptir. Anadolu'daki farklı iklimsel bölgeler, tarih boyunca birçok kültürün etkisi altında, farklı yerel ve özel çözümler üretmişlerdir. Harran'ın geleneksel konik evleri bu birikimi yansıtan iyi örneklerden biridir (Şekil 1).

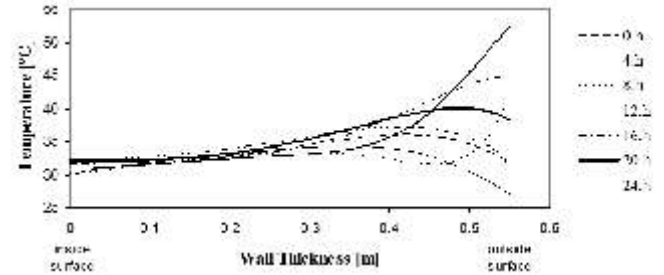
Şekil: 1 Deneysel ve Sayısal Çalışmanın Gerçekleştirildiği Harran Evi

Bu çalışmada tipik bir Harran evinin ısı analizi deneysel ve ticari bir kod yardımı ile sayısal olarak incelenmiştir. Bunun için bir Harran evi kompleksinin iç ve dış sıcaklıkları ile bağıl nem değişimleri ölçüldü. İlave olarak konik evlerin ısı davranışının incelenmesi için, farklı yüzey ve ortamlardaki sıcaklık ölçümleri kaydedildi. Deneysel çalışma sonuçları, aşırı yaz koşullarında bile iç ortamda yaşanabilir bir ortamın sağlanabildiğini göstermiştir (Şekil 2). Diğer taraftan, konik yapıdan ve üzerinde yer alan delikten kaynaklanan havalandırma etkisi ve evin duvarlarının ısı kütlesinin önemi de değerlendirilmiştir. Kalın yapı elemanının iç ve dış yüzey sıcaklıklarının ölçüm sonuçlarından hareketle sayısal olarak elde edilen yapı elemanı içindeki sıcaklık dağılımı, bir gün için dörder saatlik periyotlarla Şekil 3'te gösterilmiştir. Yapı elemanının ısı kütlesinin büyüklüğü, çok sıcak bu iklim bölgesinde görece yaşanabilir bir

mekân sağlamakta, ayrıca güneş bacası davranışıyla daha küçük ısı kütledeki delik konik yapının havalandırması bu yaşanabilir iç hacim etkisine katkı sağlamaktadır. Bu çalışmaya ilişkin ayrıntı, aşağıda belirtilen 1 ve 2 numaralı referanslarda bulunmaktadır^{1,2}.

Şekil: 2 İç ve Dış Ortam Sıcaklık Değişimleri [1]

Şekil: 3 Yapı Elemanındaki Sıcaklık Değişimi [1]

Egzersiz Altında İnsan Vücudunun Isıl Davranışının Non-İnvaziv Analizi

Bu projenin amacı, infrared termografik kalorimetri (ITK) yöntemi ile spor alanlarında, maçlar veya antrenmanlar sırasında veya laboratuvarında, vücuduna giydirilmiş herhangi bir analiz cihazı olmaksızın sporcunun fizyolojik yanıtlarındaki anlık değişimlerin gerçek zamanlı analizlerinin yapılmasına olanak sağlayacak bir sistem geliştirmektir. Bu proje ile termal kamera yoluyla elde edilen görüntülerden, değişen ortam koşullarında yapılan egzersizlere fizyolojik yanıtların doğru bir şekilde ölçülmesi ve aynı anda analiz raporlarının alınması hedeflenmektedir. Böyle bir sistem, müsabakalar sırasında uygun zamanda taktik değişiklikler yapabilmeyi ve sporcuların müsabaka veya antrenman ve laboratuvar koşullarında performanslarını analiz ederek antrenman programlarını daha sağlıklı bir şekilde planlamayı sağlayabilir.

Bu kapsamda, Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda, alanı 30 m², yüksekliği 3 m olan bir kapalı hacim tasarlanmış ve imal edilmiştir. 500m³/h hacimsel debi taze hava beslemeli deney odasının kuru termometre sıcaklığı -5°C ile 40°C aralığında; bağıl nemi

¹ T. Başaran, "Thermal Analysis of the Domed Vernacular Houses of Harran, Turkey", *Indoor and Built Environment*, 20, 5, 543-554, 2011

² T. Başaran, "A traditional example from Anatolia for energy efficient sustainable buildings: thermal analysis of domed houses of Harran", *Clima 2010 Rehva World Congress*, Antalya, 9-12 Mayıs 2010

ise %30–80 aralığında kontrol edilebilmektedir (Şekil 2). Deney odasının ortam sıcaklığı, bağıl nemi, hava hızı ve ısı kamera ile sporcuların vücut yüzey sıcaklıkları (Şekil 2.2), İYTE Mimarlık Bölümü Yapı Fiziyoloji Laboratuvarı ölçüm cihazlarının kullanımı ile periyodik ölçülüp kaydedilmek üzere ön seans deneysel çalışmalara başlanmıştır. Ayrıca Ege Üniversitesi, Beden Eğitimi Spor Meslek Yüksek Okulu imkânları ile de vücut iç sıcaklıklarının ölçülmesi, egzersiz testleri sırasında solunum gazları analizleri, total kan laktat analizleri ve telemetrik nabız takipleri yapılmaktadır. Böylece metabolizmanın ürettiği enerji VO₂ ve RER (VO₂/VCO₂) değerlerinden hesaplanacaktır. Zamana bağlı olarak ölçülen vücut yüzey sıcaklıkları ve vücut iç sıcaklıkları ısı ve kütle analizi için kullanılacaktır. Bunun için, yine zamana bağlı olarak kaydedilen deney odası ortam koşulları (yüzey ve ortam sıcaklıkları, bağıl nem, hava hızı, basınç) göz önüne alınacaktır. Deneklerin her birisinin antropometrik ölçümlerine göre hesaplanacak Dubois yüzey alanları ısı ve kütle transferinin belirlenmesinde girdi olarak kullanılacaktır.

Şekil:1 Deneysel Çalışma

Şekil:2 Isıl Kamera Görüntüsü

3

Proje çalışanları:

Prof. Dr. Muzaffer ÇOLAKOĞLU, Ege Üniversitesi,
Beden Eğitimi Spor Meslek Yüksek Okulu

Doç. Dr. Tahsin BAŞARAN, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü,
Mimarlık Bölümü

Özgür SOKAT, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü,
Enerji Mühendisliği Programı yüksek lisans öğrencisi

Görkem BALCI, Ege Üniversitesi,
Beden Eğitimi Spor Meslek Yüksek Okulu yüksek lisans öğrencisi

İzmir ve Konut Çalışmaları Üzerine

Doç. Dr. Şeniz Çıkış

Konut birey ve aile yaşamının vazgeçilmez bir parçasıdır. Birey ve ailenin barınma ihtiyacını karşılamanın yanı sıra ekonomi, kültür ve politika gibi toplumsal alanların da önemli bir parçasıdır. Yani konut hem bireysel hem de toplumsal yaşantı ve koşullarla yakından ilişkilidir. Bu yüzden de üretimi basit bir arz talep dengesinin çok ötesinde çeşitli aktör ve etkenin bir araya gelerek belirlediği karmaşık süreçler sonucunda gerçekleştirilir.

Günümüzde konut üretiminde hem niteliksel hem de niceliksel olarak büyük bir artış söz konusudur. Artan konut talebinin akla ilk gelen nedenleri arasında yürürlüğe giren yeni finans modelleri, sosyal politikalar, deprem, gelişen inşaat sektörü, kentsel dönüşüm projeleri sıralanabilir. Konut üretimindeki artış ve sunum biçimlerindeki değişimin diğer nedenleri konutun bir yatırım aracı olarak global pazara girişi, ekonomik kriz ve gelişmeler, değişen hane halkı yapısı gibi etmenler sıralanabilir. Tüm bunların sonucunda konut sunum biçimlerinde esaslı bir değişim yaşanmaktadır. Ülkemizde konut sektöründe yepyeni aktörler ve görev tanımları belirmiş böylece yeni konut sunum biçimlerini ortaya çıkmıştır. Yeni konut sunum biçimleri ve bu sunumlarda rol alan aktörler ve onların görev tanımları son dönem çalışmalarımın önemli bir bölümünü oluşturuyor. Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ), Büyük Ölçekli İnşaat Firmaları (BİF) ve Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı (GYO) diye sınıflandırılabilir olan bu yeni yapılanmalar hem yüksek lisans ve doktora derslerinde aktarılmakta, araştırılmakta hem de çeşitli bilimsel toplantılarda sunulmaktadır.

Öte yandan İzmir konutu bilimsel çalışmalarımın önemli konu başlığını oluşturmaktadır. Retrospektif bir bakış açısıyla ele aldığım İzmir konut stoku çalışmalarım tarihin çeşitli dönemlere odaklanmış pek çok araştırmayı kapsamaktadır

Şekil 1

Bu çalışmalar arasında İzmir konut dokusunun tarihi gelişimi, ondokuzuncu yüzyılın başlangıcından günümüze değin konut bölgelerinin kent içindeki sosyo-mekansal dağılımından, konut birimlerinin iç organizasyonunun dönüşümüne, konut üretim biçimlerinin değişimine göz gezdiren ülkenin geri kalan bölgeleri ile karşılaştırma yapan pek çok araştırma bulunmaktadır. Ondokuzuncu yüzyıl İzmir konutunda etkileşim ve dönüşümler adlı makalem, bu konut türünü geleneksel konut kalıplarının dışında modern konut olarak ele alması açısından bugüne dek yapılan çalışmalardan farklılaşıyor. Son dönemde yayınlanan Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi İzmir Konutu adlı çalışma Cumhuriyetin kuruluş koşullarında gelişen yeni bir konut biçimine, türüne odaklanmış, aynı zamanda bir bina envanteri oluşturduğum bir bilimsel makale. İzmir konutuna ilişkin bir diğer araştırma konusu son dönemde yapılan TOKİ uygulamalarına dayanıyor. Toki'nin kent çeperlerinde yaptığı yeni yerleşim bölgelerinin tasarım ve üretim standartları üzerine yapılan çeşitli araştırma makaleleri ve bildirimler hazırlıyorum. Ayrıca İzmir konutu üzerine yaptığım çalışmaların bir bölümünü içeren ve halen kapsamlı bir saha araştırmasını yürüttüğüm, İzmir'de konut stoku üzerine bir kitap yazmaktayım..

Tasarım ve Yapım Projesi Aktörlerinin Sosyal Ağ Analizi

Yrd.Doç.Dr. Sevgi Zeynep Doğan

Son yıllarda Türkiye’de çok uluslu yapım projeleri artmıştır. İnşaat alanı İstanbul’da yer alan, İzmir’de yüklenici firması, Avustralya’da alt-yüklenicisi, yap-işlet-devret modeliyle genel yüklenicisi Malezya ortaklı konsorsiyum olan birkaç milyon euro bedelle projeler gerçekleştirilmektedir (İstanbul Sabiha Gökçen Uluslararası Havalimanı yönlendirme projesi örneği). Genel yüklenici, proje müellifi ve danışman firmalar yerel ve yabancı aktörlerden oluşmaktadır. Proje aktörleri sadece birkaç kez fiziksel olarak bir araya gelebilmekte ve telefonla iletişim nadiren kullanılmaktadır. Ancak elektronik-posta (e-posta) trafiği aylarca sürmekte ve proje iletişimi/koordinasyonu internet iletişimi ile sağlanmaktadır.

Dr. Doğan ve ekibi, tasarım ve yapım projesi aktörlerinin elektronik bilgi değişimi ağlarını incelemektedir. Aktörlerin bilgi değişimi temelli sosyal ağ ilişkilerini haritalamaktadır. Sosyal ağın yapısal özellikleri analiz edilmekte ve mimarın, inşaat mühendisinin, yüklenicinin ve tasarım ve yapım projesinin diğer aktörlerinin gücünü ölçmek amacıyla kriterler belirlenmektedir. Çünkü, günümüz organizasyonlarında, güç tek boyuttan, bürokrasiden ve dikeylikten çok-boyutluluğa, esnekliğe ve ağ kurmaya doğru dönüşmektedir. Dolayısıyla da, güç belirleyicileri çok-boyutlu olmak zorundadır. Güç, mevzuat, yasalar, hiyerarşi, sözleşme şartlarının yanısıra, iletişim becerisi, mesleki yetenekler gibi birçok diğer önemli kaynaktan da doğmaktadır. Ancak, yapım/inşaat projelerinin ekonomik hedeflerle ilişkilendirilen resmi organizasyon yapısı ile yumuşak hedeflerle (koordinasyon, güven, ve iletişim vb. gibi) ilişkilendirilen gayri-resmi organizasyon yapısının bağlantısı henüz tanımlanamamıştır. Dr. Doğan ve ekibi tasarım ve yapım projesi aktörleri arasındaki elektronik posta iletişimi ile aktörlerin sosyal ağ kodlamaları belirlemek amacıyla çalışmalar yapmaktadır. Ekip, organizasyonel yapılanmanın iletişim ve koordinasyon gücü ile ilişkisini ölçmektedir.

Şekil 1. İstanbul Sabiha Gökçen Uluslararası Havaalanı

Şekil2.Yönlendirme Projesi İç Mekan Görüntüsü

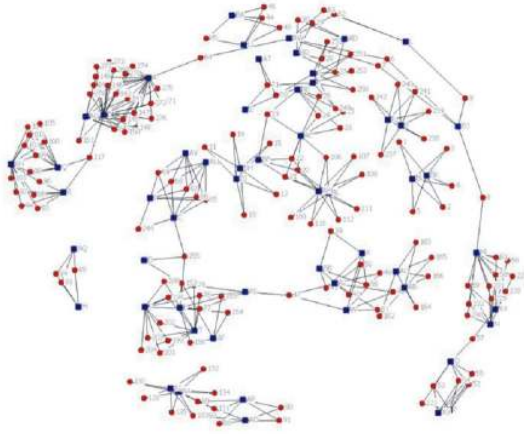
Günümüzde yüksek performanslı proje takımlarının etkin iletişimin geliştirilmesiyle kurulduğu belirlenmiştir. Projelerin başarıyla sonuçlanabilmesi için bilgi paylaşımına odaklanmak ve projedeki bilgi değişim ağını hedeflenen proje sonuçları uluslararası sempozyumlarda sunulmuş ve en iyi araştırma ödülüne aday gösterilmiştir.

İnşaat Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzni Alım Sürelerinin Akıllı Karar Destek Yöntemleriyle Öngörülmesi

Yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni alım süreçlerinde yaşanan aksaklıklar ülke ekonomisini zarara uğratmaktadır. Ruhsatlandırma süreçlerinin iyileştirilmesi, İmar Kanununun AB standartlarına uyumlaştırılması çabaları arasında yer almaktadır. İade sebeplerinin ruhsat alımında ne kadar gecikmeye yol açtığını görebilmek sürecin verimliliğini arttırmak için önemlidir. Bayındırlık ve İskan Bakanlığının her yıl yayımlanan faaliyet raporları ise konunun önemini vurgulamaktadır. Ancak, Türkiye’de konuyla ilgili herhangi yayımlanmış bir çalışmaya rastlanmamaktadır. Dr. Doğan ve ekibinin İzmir Konak Belediyesi İmar ve Şehircilik Müdürlüğü ile ortak yaptığı bir çalışma ile yapı ruhsatı alımına ait gecikme süreleri ve sebepleri incelenmiştir ve 2009 yılında apartman binası yeni inşaatı için ruhsat başvurusu yapan dosyaların %55’inin 28 hafta içinde yapı ruhsatı alabildiği, geriye kalanların aynı yıl içinde ruhsat alamadığı; ilk başvurusu iade edilen mal sahibinin ise ruhsat alabilmesi için ortalama 106 gün beklediği hesaplanmıştır. İade edilen dosyaların yapı kullanma izin belgesi alabilmesi için de gereken ortalama bekleme süresinin 99 gün olduğu tespit edilmiştir. Bu da yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesi alımlarında eğer ruhsat alınabiliyorsa ortalama 3,5 aylık bir bekleme süresi olduğunu göstermektedir.

Hızla gelişen teknoloji, e-devlet uygulamalarının başlaması, inşaat sektörünün ekonomik kısıtları ve AB'ye uyum çabaları Türkiye'de de bu konuda çalışmalar yapılmasını gerektirmektedir. Dr. Doğan ve ekibi tarafından ruhsat alımındaki gecikme sürelerine ait verinin belirlenen gecikme sebebi değişkenleri ile akıllı karar destek yöntemleriyle modellenmesi yapılmaktadır. Akıllı karar destek yöntemlerinden yapay sinir ağları, vaka tabanlı gerekçeleme, karar ağaçları ve melez modellerini uygulananak ruhsat başvurusundaki gecikme sürelerinin öngörülebilmesi için en iyi öngörü modelinin oluşturulması hedeflenmektedir. Karar destek sistemleri ile kurulan ruhsat alma süresi tahmini ile de yüklenici, mühendis ve mal sahibinin zarar etmesi önlenilecek ve ülke ekonomisine katkı sağlanabilecektir.

Şekil4. Sosyogram

Şekil 3. Sosyal Ağ Analizi nde Aktörler ve Bağlar

Alternative Visions of Post-war Reconstruction: Creating the Modern Townspace

Doç. Dr. Erdem Erten

Bir terim olarak "urban design" altmış yıl gibi çok da uzun olmayan bir geçmişe sahip. 1954 yılında Harvard Tasarım Okulu'nda yapılan konferanslar sırasında mimarlık topluluğu tarafından çok da istekli bir şekilde benimsenmemiş olan terim, bugün dünya çapında yaygınlaşan eğitim programlarının da sayesinde neredeyse dört başı mamur bir disiplin ve pratik alanını işaret ediyor.

Editörlüğünü John Pendlebury ve Peter Larkham ile birlikte üstlenmiş olduğum ve Routledge yayınevi tarafından 2012 yılı sonunda yayınlanması planlan "Savaş Sonrası Yeniden Yapılanmanın Alternatif Görüleri: Modern Kent Manzarasının Yaratılışı" adlı kitap kentsel tasarım kuramının doğuşunu ve görsel planlamanın bu oluşum içerisindeki tarihsel rolünü tariflemeyi deneyen bir derleme. Kitabın ana amacı özellikle İkinci Dünya Savaşı'nın başlangıcı ve kentsel tasarımın yeni bir disiplin olarak kabul edilmeye başladığı altmışlı yılların ortalarına kadar olan dönemde kentsel tasarım ve planlama tarihinin gelişimine eleştirel bir ışık tutmak. İlk kez yayınlanmakta olan araştırmalar yirminci yüzyıl kentleşme tarihi içerisinde dahil edilmemiş bir alanı, ve bu alanın aktör ve yapıtlarını konu alıyor.

Konu edinilen dönemde savaşın yarattığı yıkım ve yeniden inşa süreci içerisinde modernist planlama pratiklerinin kurumsallaşmış hakim anlayış haline geldiğini, ama aynı zamanda bu pratiklere karşı muhalefetin alternatif stratejilerin oluşumunu da tetiklediğini görüyoruz. Tarihsel duyarlık içeren bir tür modernizmden kentsel korumanın artarak çoğalan varlığına kadar ana damarın dışında kalmış pek çok eğilime işaret eden kitap, kente ve onun mimarlığına yönelik bu alternatif yaklaşımları tematik bağlantılar üzerinden sunmaya odaklanıyor.

On üç yayınlanmamış araştırmayı "Hayali Kent Manzaraları", "Pratikte Kent Manzaraları" ve "Muhafif Kent Manzaraları" adı altında üç ayrı bölümde sunan kitap, Birleşik Krallık'tan Japonya'ya, İtalya'dan Polonya'ya bir çok değişik kültürel bağlamda savaş sonrası yeniden yapılanmanın kentsel çevreleri yeniden kurma tartışmasını nasıl biçimlendirdiği üzerine katı modernist tarih anlatılarının dışına çıkarak düşünmeyi öneriyor. (Bkz. ekteki fotoğraflar)

Bombardıman sonrası Varşova, Ocak 1945

İlk bölüm kent adına modernist planlama ortodoksisine alternatif konumlanan ve yapı çevrelere dönüşmemiş, ama ağırlıklı olarak kuramsal ve pedagojik etkileri gözlenmiş "hayali kent manzaraları" konu alıyor. Bölüme katkıda bulunan her yazar savaş sonrası yaşanan hızlı dönüşümle girilen karmaşık hesaplaşma sürecinin özellikle kentsel tasarım alanında uzun vadede doğurduğu sonuçlara işaret ediyor.

"Pratikte Kent Manzaraları" adlı ikinci bölüm farklı kültürel bağlamlar içerisinde yeniden yapılanma planları ve onların inşa edilmiş sonuçlarına odaklanırken, savaş sonrası kent hayalinin pratiğe nasıl aktarıldığını ve bu aktarım sırasında yaşanan mücadeleyi sergilemeyi amaçlıyor. Örneğin modern mimarlık tarihi anlatılarının çoklukla önem atfetmediği skenografi ve görsel planlamanın, kentsel tasarım alanında kavramlaştırma ve iletişim adına özellikle Britanya'da nasıl yaşamsal önemde bir rol oynadığı ve bunun Almanya'daki örnekleri de konu edilerek, eski kentsel çevrelere duyarlı bir modernleşme ile bağlamsal bir kentleşmenin sadece Britanya'ya özgü olmadığı anlatılıyor. Bu bölüm savaş sonrası dönem kentsel tasarım pratiğinin modernizmin katı ve kanonik temsiliyetlerinin dışında kalan bölümü üzerine zengin bir bilgi alanını ortaya çıkarıyor.

“Muhafif Kent Manzaraları” adlı son bölüm ise hakim planlama ve kentsel tasarım pratiklerine muhalif duruşlara ve mücadelelerine odaklanırken, bu muhalefetin kentsel tasarım ve planlama söylemi üzerindeki dönüştürücü etkisini inceliyor. Örneğin Gaston Bardet ve destekçilerinin Le Corbusier’nin şehircilik fikirlerine ve CIAM içerisindeki hakimiyetine karşı duruşları ve bunun Fransa mimarlık söylemini biçimleyen yayın organları arasında yarattığı çatışma, ya da Jane Jacobs’ın Architectural Forum dergisinin de desteğiyle Amerikan kent merkezlerinin çöküşünü engellemek yönündeki çabalarının yeni tariflenmeye başlanan kentsel tasarım disiplinler alanını nasıl biçimlendirdiği son bölümün konuları arasında.

Bu dönemin yazılmamış tarihi modernist kent planlama modellerinin görsel planlamayı nasıl planlama alanının dışına ittiğini de gösteriyor. Postmodern söylemce çoklukla eleştirilen, işlevsel dağılım ve ulaştırma veriminin kent biçimlenmesini belirlediği bu zaman aralığına eleştirel bir bakış sunarken, fiziksel planlamanın yerini siyasi planlamaya bıraktığı 60lar sonrası dönemde görsel olanın kentsel tasarım pratiklerinin içine nasıl hızla geri döndüğünü anlamak da önemli. Kitabın bir araya getirdiği araştırmaların özellikle kentsel tasarım disiplininin ortaya çıkışını aydınlatmak adına referans oluşturmasını umuyoruz.

Varşova Hava Fotoğrafları (1935-1945-2006)

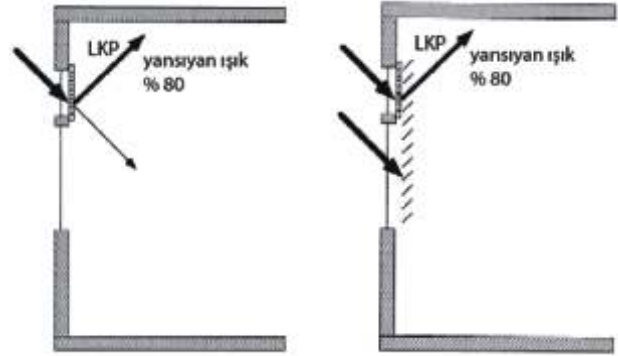
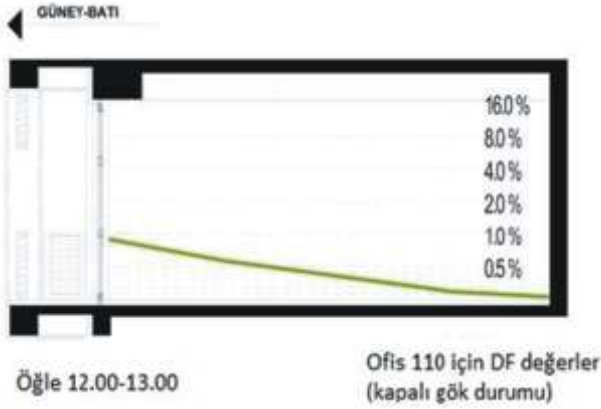
Binaların Doğal Aydınlatma Performansının Değerlendirilmesi

Doç.Dr. Zehra Tuğçe Kazanasmaz

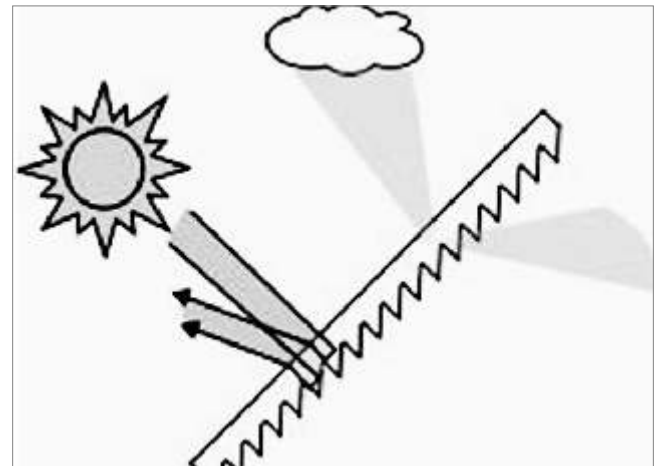
Doğal aydınlatma performansı değerlendirme çalışmaları ile doğal aydınlatma tasarım ilkeleri ve yaygın olarak kullanılan tasarım elemanları incelenebilmekte ve mevcut binalar için aydınlatma performansı değerlendirme yönteminden bahsedilebilmektedir. Doğal aydınlatma performansı çalışmalarında öncelikle incelenecek binalar arasında eğitim yapıları gelmektedir. Bunun çeşitli sebepleri vardır. Derslikler, gün boyu kullanılan mekânlar olduğu için yeterli ve düzgün dağılımlı doğal aydınlatma olmalıdır. Doğal ışığın yeterli olmadığı durumlarda yapma aydınlatma kullanılması elektrik enerjisi tüketimini arttırır. Aynı zamanda, mekân kullanıcılarının da görsel konforlarının sağlanması gerekir. Güneşi ile tasarım, kamaşmaya ve aşırı miktarda doğrudan ısı kazanımına karşı çeşitli gölgeleme elemanlarının incelenmesini gerektirmektedir. Ayrıca ışığın eşit miktarda ve orantılı olarak binanın içinde yayılabilmesi için de galeriler ve çatı ışıklıkları tasarlanabilmektedir. Ancak mimarlar ve ilgili profesyoneller tarafından çeşitli tasarım araçları ile önerilen aydınlatma tasarımlarının, bina kullanıma geçtikten sonra istenildiği ve öngörüldüğü gibi bir aydınlatma performansı gösterip gösteremediği araştırma konusu olmaktadır.

Bu kapsamda, Dr. Tuğçe Kazanasmaz ve ekibi, örnek bir bina belirleyerek (İYTE Makine Müh. Binası), farklı yönlere bakan ve farklı büyüklüklerde olan iç mekanlarda, aydınlık düzeyi, ışıklılık değerleri, pencere camının geçirgenliği gibi değişkenler belli bir zaman aralığında, gün içinde sabah-öğle ve öğleden sonra olmak üzere (Kasım-aralık aylarında) ölçmüştür. Malzemelerin yansıtma oranları, güneşi faktörü hesaplanmıştır. Ölçüm değerleri standart değerlerle karşılaştırıldığında hacimlerde yeterli güneş ışığının sağlanmadığı, ancak yapma aydınlatmayla minimum aydınlık düzeyine ulaşıldığı tespit edilmiştir. Bu durumun nedenleri arasında pencere oranlarının uygun değerlerde olmasına rağmen cephedeki çıkmalar, güneş kırıcılar ile az geçirgen (film kaplı cam) cam kullanılması gösterilmiştir. Güneş kontrolü (enerji performansı) için önerilen bu çözümlerin doğal aydınlatma performansı da düşünülerek tekrar gözden geçirilmeli ve yeni öneriler getirilmelidir¹.

İç hacimlerde gerek görsel konfor koşullarının sağlanması gerekse enerjinin verimli kullanılması açısından doğal aydınlatma performansının en iyi koşullarda elde edilmesi için üretilen gelişmiş doğal aydınlatma sistemleri bu kapsamda önerilebilmektedir.

Şekil 1. İnceleme yapılan ofisin aydınlık düzeyi ve parlırtı değerleri

Şekil 2. Lazer kesim (a) ve prizmatik panel (b) çalışma prensibi²

Bürolarda Güneşli Aydınlik Değerlerinin Öngörülmesi

Bu çalışmanın konusu, ofis binalarında güneşli aydınlık düzeyinin tahmin edilmesi amacıyla, karmaşık sorunların çözümü için "Yapay Sinir Ağları" kullanılan bir modelin geliştirilmesidir. Temel ışık kaynağı olan güneşliğinden daha çok yararlanmak ve binaların enerji ihtiyaçlarını azaltmak ilkelerinden hareketle insan sağlığını ve eylemlerini destekleyici dinamik mekanlar oluşturulması amacı özellikle büro aydınlatmasında karşımıza çıkmaktadır. Aydınlatma tasarım kriterleri standart değerlerle birlikte işlenmeli ve güneşliğin aydınlık değerlerinin belirlenmesinde kullanılan yöntemler (ölçekli maket, hesaplamalar ve bilgisayar programları) ayrıntılı bir şekilde incelenmelidir. Mevcut araştırmalarda, güneşli aydınlık düzeyinin kestirilmesi için hesaplama yöntemleri, ölçekli maket yöntemi veya bilgisayar programları kullanılmaktadır. Dr. Tuğçe Kazanasmaz ve ekibinin yürüttüğü çalışma ile amaca yönelik yeni bir yöntem önerilmektedir. İYTE'de iki katli atriylumlu bir bina örnek alınmış ve her iki katında yer alan 12x2 odanın dörder noktasında üç ay süre ile aydınlık düzeyi (lux) yerinde ölçülmüştür. Yapay sinir ağ modeli, kurulması sürecinde iç hacimlerin güneşli aydınlık düzeyine etki eden değişkenler literatürde taranarak modelin girdileri olarak belirlenmiştir. Bu değişkenler, gün, saat ile dış hava sıcaklığı, nem, güneş ışınımı, UV indeks, UV doz gibi iklimsel veriler, oda ve pencere boyutları, ölçüm noktalarının pencereye uzaklığı, ölçüm noktaları ve hangi katta(zemin ve 1. Kat) ölçüm yapıldığıdır. Modelin çıktısı odalardaki güneşli aydınlık düzeyidir. Sonuç olarak, ölçülen aydınlık düzeyleri ile modelin hesapladığı aydınlık düzeyleri arasında %2'lik bir hata oranı bulunmuştur. Çok düşük olan bu hata oranıyla, modelin iç hacimlerdeki güneşli aydınlık düzeyini tahmin etmek için kullanılabilmesi, mimarlar ve aydınlatma tasarımcıları için yeni bir tasarım aracı olarak geliştirilebileceği belirtilmiştir. Geliştirilen bu model sayesinde tahminler ve karşılaştırmalar yapılarak özellikle binaların doğal aydınlatma performansı değerlendirme çalışmalarında kullanılabilmesi anlaşılmıştır. Diğer yöntemlerle karşılaştırıldığında mevcut binaların aydınlık değerleri ile ilgili kısa sürede geribildirim alınabileceği düşünülmektedir³.

¹ Erlalelitepe, İ., Aral, D., Kazanasmaz, T. (2011) Eğitim Yapılarının Doğal Aydınlatma Performansı Açısından İncelenmesi, Megaron, Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Dergisi, Yapı Fiziği ve Sürdürülebilir Tasarım Kongresi Özel Sayısı, 6:1, 39-51.

² Kazanasmaz, T., Firat, P., Tosun, M.(2011) Prizmatik Ve Lazer Kesim Panellerin Doğal Aydınlatma Performansı Açısından Değerlendirilmesi, VI. Ulusal Aydınlatma Sempozyumu, TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi, 24-25 Kasım 2011,44-56,İzmir.

³ Kazanasmaz,T., Günaydın, M. ve BınoI, S. (2009) Bürolarda Güneşli Aydınlik Değerlerinin Öngörülmesi, IX. Ulusal Tesisat Mühendisliği Kongresi Bina Fiziği Sempozyumu, Mayıs 2009, 811-822, İzmir.

Kinetik Mimarlık Araştırmaları**Yrd. Doç. Dr. Koray Korkmaz**

Ülkemizde ve tüm Dünya'daki mimarlık bölümlerinde eğitim sistemi, binaların hareket etmeyeceği veya biçim değiştirmeyeceği kabul edilerek kurgulanmıştır. Bu sebeple mimarlık öğrencileri durağan yapılar tasarlamayı ve inşaat mühendisleriyle de inşa etmeyi öğrenirler. Biz binaların hareketsiz olmalı kabulünü sorguluyoruz.

Charles Darwin günümüze kadar yok olmamayı başarmış canlı türlerini adaptasyon yetenekleriyle açıklar. Benzer bir durum mimarlık için de geçerlidir. Günümüzde birçok bina kullanıma açıldıktan bir süre sonra işlevini yitirmektedir. Çoğu zaman çözüm bu binaları yeni bir işleve adapte etmeye çalışmak, başarılı olunamazsa da binayı yıkmaktır. Bir konutta veya iş yerinde ise çeşitli mekanik sistemler ile iklimsel değişikliklere adapte olabilmek büyük avantaj olarak görülmektedir. Bizler kullanıcıların değişen taleplerine, binaların tümünün veya bir kısmının hareket edip biçim değiştirerek adapte olabileceğine ve kullanım sürelerinin uzatılabileceğine inanıyoruz.

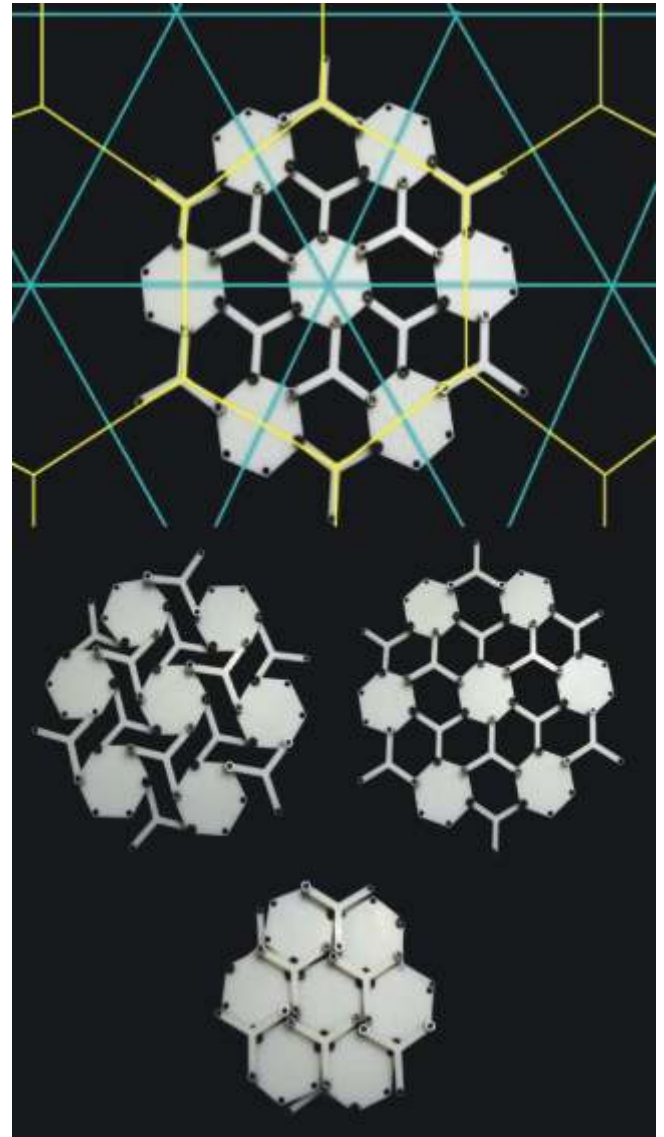

Resim 1: Hareketli cephe

Hareketli nesne tasarımı mekaniğin bir alt dalı olan kinematiği öğrenmeyi gerektirir. Kinematik hareketin geometrisinin tasarımı anlamına gelir. İşte bu anlayışla biz şu soruyu soruyoruz. Mekanizmaları bilen mimar diğer mimarlardan farklı ne tür binalar tasarlar? Mec-Art adını verdiğimiz araştırma gurubumuzun geliştirdiği birçok projeyi internet sitemizde görebilirsiniz. (<http://mecart.iyte.edu.tr/index.html>)

İnternet sitemizdeki üç proje ile araştırma alanımızı biraz daha açalım.

Resim 1'de krank biyel mekanizması kullanılarak tasarlanmış olan hareketli bir cephe tasarımı görülmektedir. Bu tür cephelerin alış veriş merkezlerinde kullanılabileceğini düşünüyoruz. Gece kapalı olan cephe gündüz aşağı doğru hareket ederek bina önünde saçak altı bir mekân, içeride küçük bir galeri boşluğu tanımlamaktadır. Genellikle yeme içme aktiviteleri için ayrılan en üst kat ise dış mekân ile buluşmaktadır. Cephenin hareketi iklim değişikliklerine göre de gerçekleştirilebilir. Resim 1'de dikkat edilmesi gereken bir nokta da hareketli yapıların birden fazla perspektif verdiğidir.

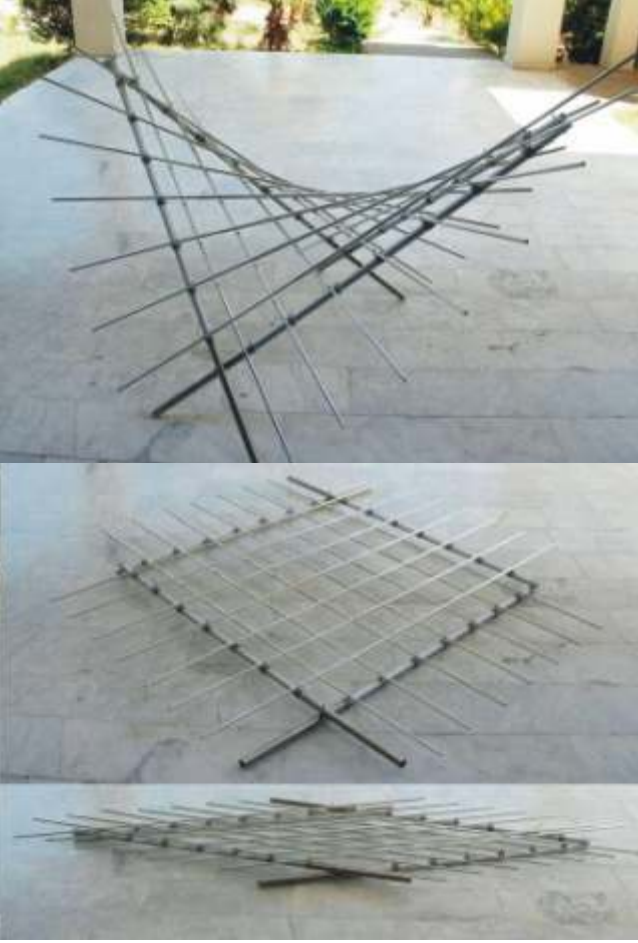
Resim 2: Hareketli mozaik

Resim 2'de binlerce yıldır mimaride kullanılan mozaikler üzerine yapılmış bir araştırmanın sonunda geliştirilen hareketli mozaik görülmektedir. Araştırmanın amacı hareketli mozaikler üretebilmek için tasarım metodu geliştirmektir. Bu metot sayesinde resimdeki örnekte altıgen birimlerden oluşan düzenli mozaik sadece üçgen birimler ile belli bir düzen içinde bir araya gelirse hareket ettirebileceği anlaşılmıştır. Bu metot tüm düzgün ve yarı

düzgün mozaikler için de geçerlidir. Resim 3'de hareketli çift eğrilikli çizel yüzeyler üzerine yapılmış bir araştırmanın sonunda geliştirilen model görülmektedir. Çift eğrilikli çizel yüzeyleri mimaride ilk olarak 1950 ve 60'lı yıllarda İspanyol mimar Felix Candela betonarme kabuk sistemlerde kullanmıştır. Günümüzde ise çizel yüzeyler çeşitli metal profiller ile halen durağan olarak gerçekleştirilmektedir. Biz günümüz mimarisinde kullanılabilecek hareketli çizel yüzeyleri geliştirmeyi hedefledik. Bu amaçla 1903 yılında bulunan Bennett mekanizmasından yararlanılarak yeni bir mekanizma geliştirilmiştir. Bu mekanizma zemin düzleminde açılıp kapanabilirken, her türlü çift eğrilikli çizel yüzeye de kolaylıkla dönüştürülebilmektedir. Bu tür hareketli yüzeylerin yapı bileşeni olarak kullanılabileceğini düşünüyoruz^{1,2,3,4}.

Resim 3: Hareketli çift eğrilikli çizel yüzey

¹ Maden F. Korkmaz, K., "Makas Mekanizmalarının Kinetik Mimarideki Uygulamaları", Yapı 341, p:102-107, 2010.

² Korkmaz K., "Kinetik Mimarlık Üzerine" Arredamento Mimarlık, 64-69, Mart 2009.

³ K. Korkmaz, Y. Akgün, F. Maden, "Design of an 2-DOF 8R Linkage for Transformable Hypar Structure", Mechanics Based Design of Structures and Machines, 40: 19-32 pp., 2012,

⁴ F.Maden, K. Korkmaz, Y. Akgün, "A Review of planar scissor structural mechanisms: geometric principles and design methods", Architectural Science Review, 246-257 pp., 2011.

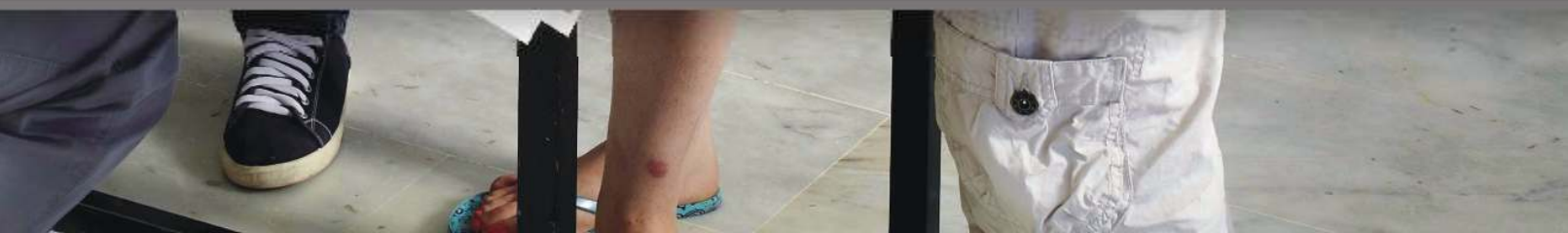

İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ

Research Highlights

Mimarlık Bölümü

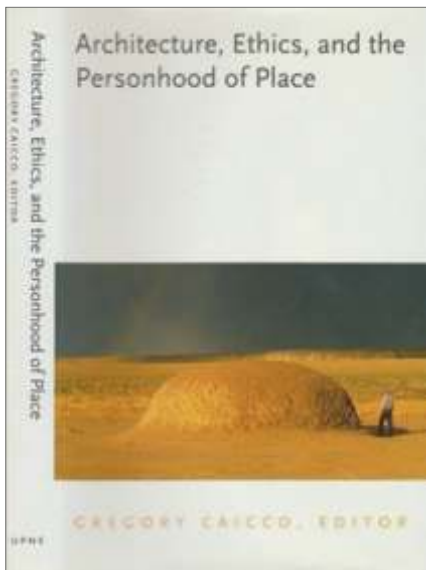
Mimarlık ve Kültürel Çalışmalar Arakesitinde Araştırmalar

Doç. Dr. Şebnem Yücel

İYTE'de çalışmaya başladığım 2003 yılından itibaren yerlerin, mimari eserlerin ve kültürlerin temsiliyeti Avrupa-merkezli olmayan modernite ve sömürgecilik-sonrası (postcolonial) söylem üzerinden tartışan araştırmalar yaptım ve ağırlıklı olarak 3 alana odaklandım. Bu alanlardan birincisini Türkiye mimarlığının farklı platformlarda temsiliyeti oluşturdu. İkinci alanda modern, metropol, bölge gibi anahtar kelimelerin söylemsel ağlar içinde yeniden şekillenmesini irdeleyen alan çalışmaları ve son grupta da metropol/kırsal karşıtlığının küresel-etik bir perspektiften tartışıldığı çalışmalar yer aldı. Aşağıda bu 3 ana başlık altındaki çalışmalarımın bir kısmını bulacaksınız.

Türkiye Mimarlığının Farklı Platformlarda Temsiliyeti:

Bu alanda yaptığım ilk çalışma modernitenin ve modern mimarlığın Avrupa-merkezli okunmasını eleştiren bir değerlendirme yazısıdır. Bu Avrupa-merkezli bakış açısı nedeniyle ötekileştirilen mimarlıkların uluslararası kaynaklarda ancak geleneksellik ve kimlik tartışmalarıyla ön plana çıkartıldığına dikkat çeken bu yazı "Identity Calling: Turkish Architecture and the West," başlığıyla Architecture, Ethics, and the Personhood of Place (2007) isimli kitapta basılmıştır. Yirminci yüzyılda Türkiye mimarlığının uluslararası dergi, kitap ve yarışmalarda nasıl değerlendirildiğine odaklanan bu çalışma özcü kimlik oluşturma ve okuma kaygısının mimari alandaki problemlerine işaret eder.

Resim1: "Identity Calling: Turkish Architecture and the West" (2007) Architecture, Ethics and the Personhood of Place, Ed:Gregory Caicco. University of New England Press, p. 204-229.

Bu alandaki ikinci çalışmam bu kez ulusal temsiliyet konusuna ve özellikle dünya sergilerinde Türkiye'yi temsil eden pavyonların tasarımı ve bu pavyonlar hakkındaki tartışmalara odaklanır. Curating Architecture and the City (2009) isimli kitapta yayınlanan "Curating the Nation: Turkish Pavilions in World Expositions," başlıklı bu araştırma 1992 Seville ve 2000 Hannover Expo'larında Türkiye'yi temsil eden pavyonlar özelinde uluslararası platformlarda milli temsiliyet konusuna Türkiye'deki mimarların nasıl yaklaştığını ve bu konuyu nasıl tartıştıklarını analiz eder.

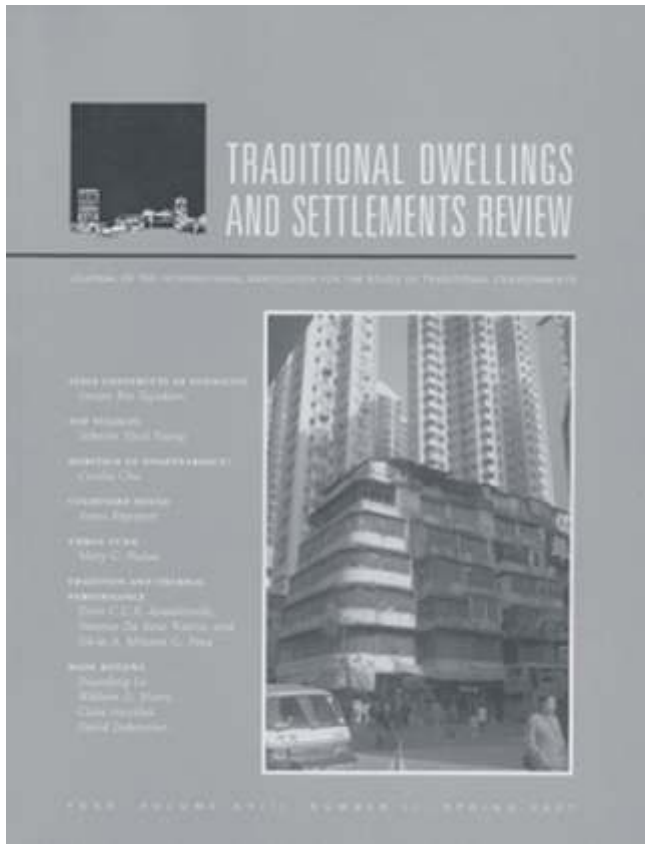
Resim2: "Curating the Nation: Turkish Pavilions in World Expositions" (2009) Curating Architecture and the City, Ed. Sarah Chaplin & Alexandra Stara. Londra: Routledge, p.193-206.

Resim3(sağda): World Architecture, Architecture in Turkey: A Glocal Production (özel sayı), vol. 241, issue 7, Temmuz 2010. (Çince ve İngilizce basılmıştır).

Uluslararası platformlarda Türkiye mimarlığının temsiliyetine Türkiye'de çalışan mimarlar ve yurtdışındaki yarışma ve yayınlar açısından bakan bu iki inceleme yazısından sonra bu kez İYTE'den meslektaşım Yrd. Doç. Dr. Ufuk Ersoy ve bana günümüz Türkiye mimarlığını tanıtmaya, uluslararası bir yayın için derleme görevi verilir. Çin merkezli, İngilizce ve Çince basılan World Architecture dergisi için hazırladığımız "Architecture in Turkey: A Glocal Production" (2010) başlıklı özel sayıda seçtiğimiz 16 proje 2000-2010 yılları arasında Türkiye'de en çok dikkati çeken projeleri dünya okurlarına sunar.

Modern, Metropol, Bölge Gibi Anahtar Kelimelerin Söylemsel Ağlar İçinde Yeniden Şekillenmesini İrdleyen Alan Çalışmaları:

Bu ikinci alandaki ilk araştırmam Urla'daki kapalı siteleri (gated communities) İngiltere'den Dr. Ayona Datta ile birlikte mercek altına yatırdığımız bir çalışmadır. İzmir-Çeşme otobanının açılması sonrasında Urla ve çevresinde sayıları artan kapalı sitelerin değerlendirildiği çalışmamız Global Built Environment Review'de (2007) yayımlanmıştır. Gene aynı araştırma alanında şehirden kaçarak işlerini ve evlerini Batı Anadolu'daki dağ köylerine taşıyan şehirli nüfusun yönlendirdiği sosyal ve mekansal değişiklikleri konu alan "Hyper Traditions/Hip Villages: Urbanite Villages of Western Anatolia" başlıklı çalışmam da Traditional Dwellings and Settlements Review (2007)'de yayımlanmıştır.

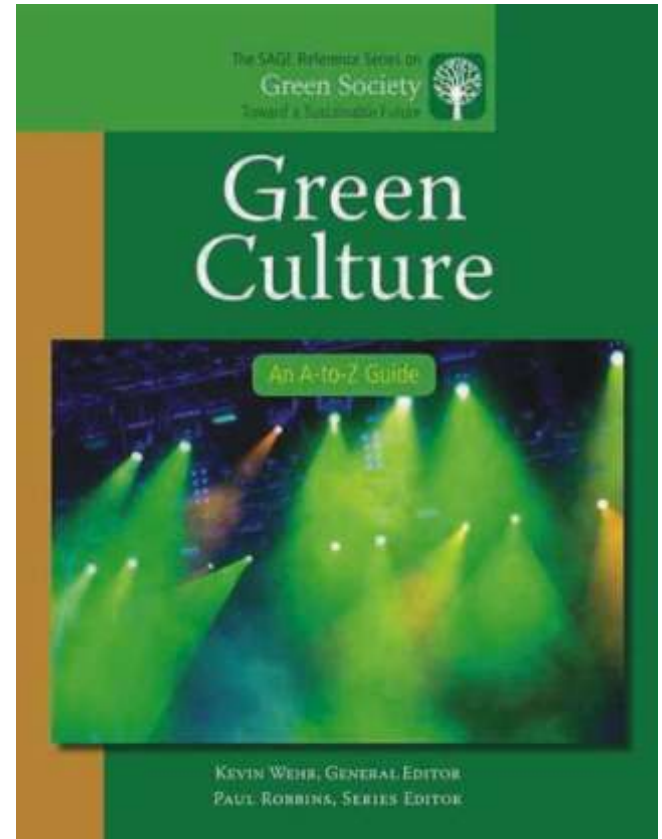
Resim 2 "Hyper Traditions/Hip Villages: Urbanite Villages of Western Anatolia" (Bahar 2007).
Traditional Dwellings and Settlements Review, vol.18, no.2, pp.29-41.

Metropol/kırsal karşıtlığının küresel-etik bir perspektiften tartışılması:

İkinci alanın devamı niteliğinde gelişen bu alandaki çalışmalarım son zamanlarda sayıları giderek artan ve popülerleşen eko-agro turizm işletmelerine ve buralarda sürdürülebilir mimarlık konusunun nasıl ele alındığına odaklanır. Milli parklar içinde oluşturulan eko-turizm alanlarından farklı olarak bu yerler bir çiftlik

gibi çalışan işletmelerdir. "Organik" ürünlerin yetiştirildiği bu çiftliklerde konuklar isterlerse para ödeyerek kalma, isterlerse de ödeme yapmak yerine çiftlikte çalışma hakkına sahiptirler. Benzer bakış açılarına sahip kişilerin bu tip yerlerde kurdukları sosyal bağlar şehirdeki yaşamlarına döndüklerinde de devam etmekte, oluşturdukları "postmodern kabileler" sosyal paylaşım siteleri ya da şehirlerdeki özelleşmiş tüketim mekanları üzerinden devam etmektedir. Bütün bu aktivitelerin arka planını ve söylemsel alt yapısının önemli bir parçasını oluşturan evlerin "sürdürülebilir," "ekolojik" ya da "yeşil" özelliklerinin nereye kadar gerçekleştirilebildiği bu çalışmanın temel tartışma eksenini oluşturur. Bu çalışma 2008 yılında uluslararası IASTE konferansında "Eco-trade: Eco-tourism and the Discourse on Tradition" başlığıyla sunulmuştur. Gene bu alanda, ve yukarıdaki çalışmadan esinlenerek oluşan "Representations of Green Architecture" başlıklı kısa bir makale de Green Culture (2011) isimli referans kitabında yer almıştır.

Mimarlık ve kültürel çalışmalar arakesitinde yer alan bu çalışmaların mimarlık antropolojisi gibi bir alanda yer aldığı da söylenebilir. Bu çalışmaların tam metinlerine ulaşmak isteyenlerle bu makaleleri paylaşmaktan mutluluk duyarım.

Resim 3 "Representations of Green Architecture" (2011)
Green Culture, Ed. Paul Robbins, Kevin Wehr, Geoffrey J. Golson. Sage Series on Green Society, Sage.

Bölüm Üyeleri Tarafından Yürütülen Araştırma Projeleri

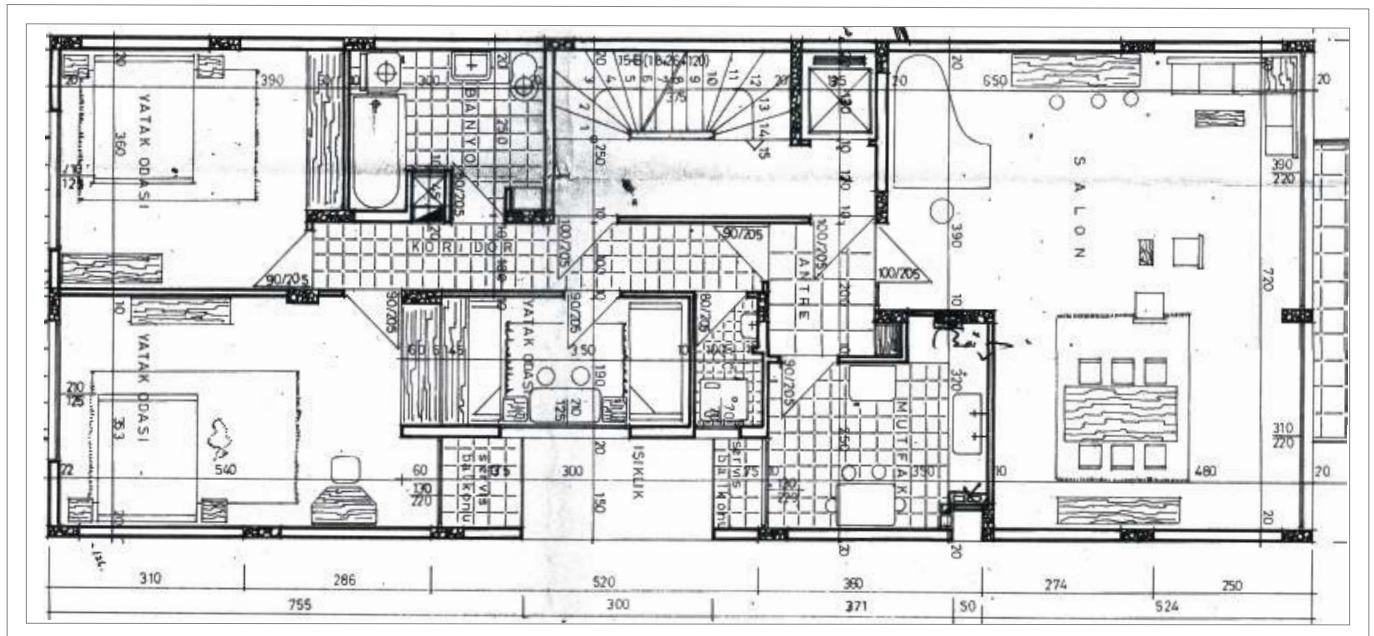
Çok katlı konut yapılarının enerji performansları ile tasarım verimlilik göstergeleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi

Destekleyen Kurum :	TÜBİTAK MAG
Proje No :	109M450
Proje Süresi :	2010-2012
Proje Yürütücüsü :	Doç.Dr. Zehra Tuğçe KAZANASMAZ (İYTE Mimarlık Bölümü)
Proje Danışmanı :	Prof.Dr.Gülden Gökçen AKKURT (İYTE Makine Müh. Bölümü)
Proje Bursiyerleri :	Ar.Gör. İlnur ERLALELİTEPE (İYTE Mimarlık Bölümü) Ar.Gör.Cihan TURHAN (İYTE Enerji Mühendisliği Y.Lisans Prog.) Kenan Evren EKMEK (İYTE Enerji Mühendisliği Y.Lisans Prog.)

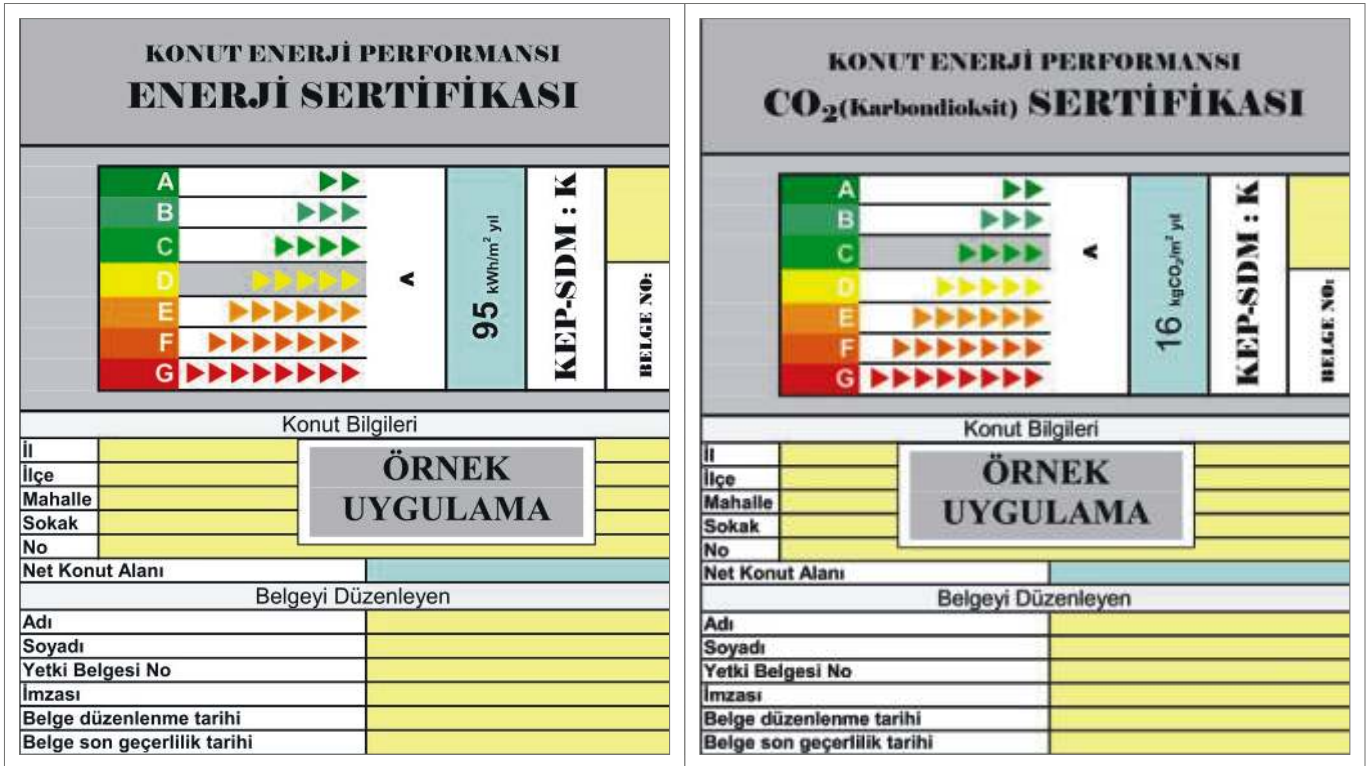
Binalardaki enerji verimliliği kavramı, kaliteli konut üretiminde kritik bir konu olmaktadır. Enerji sadece bir binanın tüketim maliyetinin yüksek oranda göstergesini ifade etmez aynı zamanda kullanıcıların ısısal ve görsel konforunun üzerinde de belirgin ve güçlü bir etkisi olur. Enerji teknolojisindeki en yeni gelişmeler binaların enerji tüketimini belirgin derecede düşürmeyi/azaltmayı mümkün kılmaktadır. Tasarım verimliliği, yapıların ve bunların içinde barındırdığı çeşitli işlevlere yönelik alanların çok daha verimli ve ucuza mal olacak şekilde tasarlanıp üretilmesini sağlamak için kullanılan bir kavramdır. Böylece yapı maliyetleri ile kullanıma yönelik işletim maliyetlerinin optimum seviyelerde olması sağlanır.

Enerjinin etkin kullanılması, israfının önlenmesi, enerji maliyetlerinin ekonomi üzerindeki yükünün hafifletilmesi

ve çevrenin korunması için enerji kaynaklarının ve enerjinin kullanımında verimliliğin artırılması için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından 2 Mayıs 2007 tarihinde çıkarılan Enerji Verimliliği Yasası ve sonrasında Bayındırlık Bakanlığı'nın 5 Aralık 2008 tarihli Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği ile binanın enerji kullanımı değerlendirilmesinin yapılması, buna bağlı olarak sınıflandırılması, mevcut binalar için de minimum enerji performans gereklerinin belirlenmesini amaçlanmaktadır. Bu bağlamda, 10 yıllık dönem içinde yeni ve önemli oranda tadilat yapılacak mevcut binaların enerji performansı değerlendirilmelerinin bilgisine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışma da buna hazırlık olacak ön çalışma niteliğindedir.

Şekil 1. İncelenen konut binası mimari projesi

Şekil 2. Konut enerji ve CO₂ Sertifikası (KEP-SDM)

Uluslararası araştırmalar doğrultusunda, mevcut konutların enerji performansının değerlendirilmesi için çeşitli yöntemler sunulmaktadır. Bunlar, EuroClass yöntemi(enerji tüketimlerine göre enerji sınıflandırması için bir bilgisayar programı), EPA-ED yöntemi (benzer şekilde enerji değerlendirmesi için geliştirilmiş), ile istatistiksel yöntemler, EM adı verilen enerji tüketimi tahmin eden bilgisayar programı ve yapay sinir ağ modelleridir. Bu çalışmada, Makine Mühendisleri Odası tarafından oluşturulan Çalışma Grubu tarafından Haziran 2008'de tamamlanmış olan "Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği" çalışmaları kapsamında hazırlanan "Konutlarda Enerji Performansı Standart Değerlendirme Metodu" (KEP-SDM) kullanılmıştır. Bu yöntem, Avrupa Birliği ülkelerinde olduğu gibi, 2002/91/EC Direktifinin belirttiği konut binaları için hazırlanan ve Avrupa Birliği ülkelerindeki benzeri yöntemlerin (SAP, DEAP, Th-C-Ex, vb.) pratiğinden

yararlanılan bir hesaplama yöntemidir. Bu sayede, bir konut binasının enerji kimlik belgesi çıkartılabilmekte; enerji sınıfı ve karbondiyoksit salım sınıfı bilinebilmektedir.

Şekil 3. İzmir'deki konut binalarının görünümü

Dr. Tuğçe Kazanasmaz ve ekibi de, çok katlı konut yapılarının enerji performansları ile tasarım verimlilik göstergeleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi üzerine çalışmaktadır. TÜBİTAK-MAG tarafından desteklenen projede, mevcut olan çok katlı konut yapılarının enerji performansları ile tasarım verimlilik göstergeleri arasındaki

ilişki kurulmaktadır. Bu çalışmanın, enerji tüketiminin azaltılması, dolayısı ile sera gazı salımlarının azaltılarak Kyoto protokolü ile AB uyum gerekliliğini yerine getirmek amacıyla yürütülmesi gereken çalışmalardan biri olması ve benzer çalışmalar için öncül nitelikte olması amaçlanmıştır. Bir diğer amaç da enerji etkin bina tasarımı ve inşaatı için öneriler getirmek ve yeni yapılacak binalarda yol gösterici olmaktır.

Konut yatırımlarının, ekonomik etkilerinin boyutu ve özellikle, 1974 yılında enerji krizi ile başlayıp günümüze kadar devam eden enerji tasarrufu odaklı dönem dikkate alındığında, konutların kullanılmaya başlandıktan sonraki enerji giderlerinin gösterdiği artışlar ve enerji tüketiminin azaltılması için yapılan yasal düzenlemeler bu konuyu incelemeye değer kılmaktadır. Nitelikli ve enerji verimli(enerji performansı yüksek) konut tasarımlarının üretilebilmesi ve uygulanabilmesi için, bu çalışma sonucunda elde edilecek mevcut durum bulgularının bilgi altyapısı oluşturacağı düşünülmektedir. İzmir için yapılan çalışma, istatistik yöntemlerle yürütülüp parametrik değerlerle sınıflandırma ile sonuçlara ulaşıldığından (nesnel olacağından) diğer kentlere de uyarlanabilecek örnek bir çalışma olduğu düşünülmektedir. Amaç, şu anda mevcut konut yapılarının konuyla ilgili nesnel bir değerlendirmesini yaparak ortaya çıkan sonuçları tüm ilgililerin bilgi ve kullanımına sunmaktır. Bu araştırmanın sonuçlarının, tasarım aşamasında, konutların enerji performansının çok daha iyi olmasını sağlayabilmek ve doğru tahminler elde edilebilmesi için yöntem geliştirilmesine katkı oluşturacağı; ayrıca, söz konusu konularda daha iyi çözümler üretmeyi amaçlayan tasarımcılar(mimarlar ve mühendisler) için ihtiyaç duyulan geribildirim ve fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Yeni ve mevcut binalar için enerji stratejileri uygulanırken, etki değeri en yaygın ve etken olan imar düzeni, dış duvar yüzeyi alanı ile alan/hacim oranına ek olarak, yönlenme, kat adedi, biçim oranı, ısıtma sistemi ve diğer konfigürasyon göstergeleri düşünülmelidir. Mimari ölçütler ve göstergeler kadar yenilenebilir enerji kaynakları da dikkate alınmalı ve bina kullanıcıları, bu kaynakların kullanımı için teşvik edilmelidir. Böylece, enerji performansı iyi, yapım ve işletim faaliyetleri eskiye göre daha az maliyetli olan yeni binalar tasarlamak için daha iyi mimari çözümler önerilebilir.

Şekil 4. İzmir Kent Bilgi Sisteminde ilçe belediyeleri ve konut binaları

'İzmir İl Özel İdaresi Yetkisindeki Kırsal Alanda Yöresel Mimari Özelliklerin Belirlenmesi ve Örnek Yapı Projeleri Oluşturulması' Ar-Ge Çalışması

- Destekleyen Kurum :** İzmir Valiliği İl Özel İdaresi
- Proje Süresi :** 2010-2012
- Proje Koordinatörü :** Prof.Dr. Murat Günaydın (İYTE Mimarlık Bölümü)
- Proje Ekibi (1. Aşama) :** Doç. Dr. Sarp Tunçoku (İYTE Restorasyon Bölümü)
Yard. Doç. Dr. Adile Arslan Avar (İYTE Şehir ve Bölge Planlama Böl.)
Öğr. Gör. Dr. Ülkü İnceköse (İYTE Mimarlık Bölümü)
Öğr. Gör. Dr. Zeynep Durmuş Arsan (İYTE Mimarlık Bölümü)
Öğr. Gör. Dr. Tonguç Akış (İYTE Mimarlık Bölümü)
Mimar Necdet Şenoğlu
Mimar Ahmet Arda
- Proje Ekibi (İkinci Aşama) :** Doç. Dr. Selim Sarp Tunçoku (İYTE Restorasyon Bölümü)
Yard. Doç. Dr. Adile Arslan Avar (İYTE Şehir ve Bölge Planlama Böl.)
Öğr. Gör. Dr. Ülkü İnceköse (İYTE Mimarlık Bölümü)
Öğr. Gör. Dr. Tonguç Akış (İYTE Mimarlık Bölümü)
Mimar Necdet Şenoğlu
Mimar Mehmet Ali Yalçın
- Proje Ekibi (Üçüncü Aşama) :** Doç. Dr. Selim Sarp Tunçoku (İYTE Restorasyon Bölümü)
Öğr. Gör. Dr. Ülkü İnceköse (İYTE Mimarlık Bölümü)
Öğr. Gör. Dr. Tonguç Akış (İYTE Mimarlık Bölümü)
Mimar Necdet Şenoğlu
Mimar Mehmet Ali Yalçın
Y. İnşaat Mühendisi Selim Ardalı
Elektrik Mühendisi Namık Onmuş
Makine mühendisi Metin Çetin Güres

İYTE Mimarlık Fakültesi bünyesinde yapılan, İzmir Valiliği İl Özel İdaresi tarafından tanımlanan ve talep edilen "İzmir Kırsal Yerleşim ve Mimarlık Envanteri: İzmir İl Özel İdaresi Yetkisindeki Kırsal Alanda Yöresel Mimari Özelliklerin Belirlenmesi ve Örnek Yapı Projeleri Oluşturulması Hizmet Alımı Çalışması" 2010 Ekim ayında başlayıp, 2012 Ocak ayında sonlandırılmıştır. Bu çalışma, İzmir'de İl Özel İdaresi Yetkisinde olan 14 ilçedeki 416 kırsal yerleşmeyi kapsar.

Çalışmanın amacı, 5302 sayılı Kanun ile İzmir İl Özel İdaresi yetkisine verilen kırsal alanlarda; 3194 sayılı İmar Kanununun 27. maddesi doğrultusunda belirlenen fen ve sağlık kurallarına uygun, yöresel mimari özelliklerin belirlenmesi, mimari özelliklerin kriterlerinin tanımlanması, rehber il kitabının hazırlanması (İzmir Kırsal Alan İl Yapı Envanteri) oluşturulması, pilot kırsal yerleşimlerin seçilmesi, seçilen yerleşmelerde çevresi ile uyumlu, doğal ve kültürel yapıya, yöresel mimariye uygun ve yöresel malzemeyi kullanarak yapılabilmesi amacıyla örnek yapı projelerinin oluşturulmasıdır.

Bu çalışma üç etapta gerçekleştirilmiştir. Birinci etapta, yetki kapsamındaki kırsal yerleşimlerin tümünde alan araştırması yapılarak, köylerin özellikleri belgelenmiştir. İzmir Valiliği İl Özel İdaresinin yetki alanındaki 416 köyde,

Kırsal Yerleşim ve Mimarlık Envanter fişlerinin içeriğini oluşturmak ve projenin ikinci ve üçüncü aşamalarının kurgulanması için mimari ve yerleşim dokusuna yönelik veri toplanmıştır. Bu aşamadaki verileri toplamak üzere esas olarak görsel, doku ve mimarlık etüdü ve fotoğraflama, muhtarlık görüşme formları uygulaması ve yüz yüze yapılandırılmış odak grup görüşmeleri yapılmıştır.

Görsel doku ve mimarlık incelemesinde, kırsal yerleşimin genel coğrafi özellikleri, doğal çevresi, topoğrafya ile kurduğu ilişki, giderek sokaklar, yapı grupları, tek tek yapılar, yapı formları ve elemanları, çevresel yapı elemanları gibi ayrıntılara inilmiştir. Fotoğraflama çalışması da bu görsel inceleme ile birlikte, genelden ayrıntıya gidecek şekilde yapılmıştır. Kırsal yerleşime ve mimarisine yönelik belgelenelerde, yerinde incelemeler yanında, İl Özel İdaresi ve Muhtarlıklardan alınan köy yerleşim haritaları ve hava fotoğrafları da kullanılmıştır. Alan araştırmalarında esas kaygı, yerel mimari kimliği tanımlayan formlar, teknolojiler, mekânsal ve toplumsal pratikleri ortaya çıkarmak yanında, "geleneksel" ile "güncel" formlar, teknolojiler, mekânsal ve toplumsal pratiklerin nasıl eklemlendiğini, "geleneksel" ya da "özgün" olanın halen nasıl devam ettirildiği ya da terk edildiğinin toplumsal, ekonomik ve kültürel arka planını anlamaktır. Böylelikle, bir

tarafından İzmir Kırsal alanına dair, kırsal yaşam ile yerleşim ölçeğinden başlayarak fiziksel ve yapısal çevreye yönelik bugüne değin belirtilen kapsamda yapılmamış bir envanter çalışması gerçekleştirilmiş olup, diğer taraftan kırsalda gerçekleştirilecek, coğrafi, çevresel, iklimsel, toplumsal, ekonomik özelliklerle ve pratiklerle en uyumlu, teknik olarak uygulanabilir, güncel çevresel, teknik, ekonomik ve toplumsal potansiyelleri en etkili şekilde kullanılabilir kırsal örnek mimari projelerinin üretilmesi için önemli veriler sağlamıştır.

Birinci etap alan çalışmasının sonunda bu bağlamda, İzmir kırsalına dair yapılan sosyo-mekânsal araştırmanın daha detaylandırılacağı ikinci etap alan araştırmasının yapılacağı 27 adet pilot köy belirlenmiştir. Pilot köylerin belirlenmesinde, İzmir'in kırsal yerleşimlerinin çeşitliliği, sahip oldukları sosyal, kültürel ve ekonomik yaşam, fiziksel ve yapısal çevre özellikleri açısından yansıtılmasına önem gösterilmiştir. Birinci etap sonunda 'İzmir Kırsal Yerleşimleri Envanteri ve Raporu' hazırlanmıştır.

İkinci etapta detaylı alan çalışması gerçekleştirilmiştir. Her yerleşimde temel olarak 4 ayrı çalışma yapılmıştır. Birinci çalışma, alan araştırmasına katılan tüm grup elemanları ile diğer 3 çalışma ise 3 ayrı grup halinde gerçekleştirilmiştir. Birinci çalışmada; tüm köy yaya olarak dolaşarak, yerleşim ve mimari dokuları ile özellikleri ayrıntılı bir şekilde incelenmiş ve görselleştirilmiştir. Burada, özellikle, geleneksel, özgünlüğünü kaybetmemiş, farklı derecelerde değişmiş ve yeni yapılmış konut örneklerine bakılmış; rölövesi alınacak nitelikli veya özgün örnekler tespit edilmiştir. İkinci çalışmada; muhtarlar ile derinlemesine görüşme, kadın ve erkekler ile odak grup görüşmeleridir. Muhtar, hane halkları, kadın ve erkek odak grupları ile ayrıntılı yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmelerde, köyün toplumsal, ekonomik, kültürel ve mekânsal pratiklerine dair veri toplanmış, yazılı ve görsel olarak kaydedilmiştir. Muhtarlar ile görüşmelerde, köylerin genel sosyo-ekonomik-kültürel özelliklerine yönelik, birinci aşama alan çalışmasındaki görüşmelerden yola çıkarak, daha ayrıntılı sorular sorulmuştur. Kadın ve erkek odak grup görüşmelerinde, yine mekânsal-sosyal-ekonomik-kültürel pratiklere yönelik sorular yer almış; kadınlar ve erkeklerin pratikleri ayrı ayrı anlaşılmasına çalışılmıştır. Üçüncü çalışmada; yerel mimari özellikler açısından nitelikli ve temsil edici konut örneklerinin rölöveleri ölçekli olarak çıkarılmış; bütün mimari ayrıntıları, yapım teknikleri ve malzemeleri, eskizler ve fotoğraflama aracılığı ile belgelenmiştir. Dördüncü çalışma hane görüşmeleridir. Hane halkı görüşmelerinde, hem mekânsal hem de toplumsal, ekonomik ve kültürel veri toplanmıştır. Mekânsal veri, konutun, diğer konutlar ve yerleşim ile ilişkileri, konutun tarihi, mimari özellikleri, yapım sistemleri ve teknikleri, yapı malzemeleri, üretim ve dönüşüm süreci, konutun kapalı ve açık birimlerinin kompozisyonu, kullanımları, sorunlar ve gereksinimlere yöneliktir. Diğer yandan, hane halkı kompozisyonu, ekonomik uğraşlar, konutta yaşayanların tarihi ve mekân kullanımları, sosyal-ekonomik ve kültürel pratikleri ve işbölümü ilişkisi, günlük ve mevsimlik pratikleri ve bütün

bunların mekânsal boyutları ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. İç ve dış mekânlarda, ayrıntılı görsel malzeme elde edilmiştir. Geleneksel ve yeni konut üretimi, konutlardaki yapım sistemleri, malzeme ve kullanımlardaki farklılıkların ve değişimin izlenebileceği; eski, eklemelerle dönüşmüş, yenilenmiş veya yeni yapılmış bütün örnekler tespit edilmiştir. Hane görüşmelerinde ayrıca, konutların kaba ölçümleri alınmış ve plan şemaları çıkarılmış, konutlarla ilgili ayrıntılı incelenmeler kaydedilmiştir. İkinci etap sonunda 'İzmir Kırsal Konut Envanteri ve Raporu' hazırlanmıştır.

Üçüncü etapta ise, ilk iki etapta yapılan alan araştırmalarına dayanarak 10 adet örnek konut ve 1 adet örnek köy konağı projesi tasarlanarak, uygulama projeleri hazırlanmıştır. Birinci etap ve ikinci etapta alan araştırmalarından elde edilen bilgiler ve veriler doğrultusunda hazırlanan 'İzmir Kırsal Yerleşimleri' ve 'İzmir Kırsal Konut' envanterleri, İzmir Kırsalındaki konut stoğunun niteliğini, üretim biçimini, kırsaldaki halkın konuta olan ihtiyacı, gereksinimleri ve taleplerini ortaya koymuştur. Envanterler değerlendirilerek, İzmir Kırsalındaki mevcut konut ihtiyacı potansiyeli ve niteliği, çıkarılmış, bu bağlamda tasarıma etki edecek faktörler ortaya konularak, belirlenen tasarım vizyonu çerçevesinde proje çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Potansiyel olarak 416 kırsal yerleşim alanında uygulanabilecek projelerin tasarım sürecinde üzerinde durulan en önemli nokta projelerin "örnek" olma niteliğidir.

Şekil 3. İncelenen konut örneği

Şekil 4. Köy görünüşü

Örnek projeler "tip proje" kavramı ile örtüşmez. Dolayısıyla projeler, "yer"den bağımsız, konut sahibinin ihtiyaç ve talepleri göz önüne alınmaksızın üretilebilecek "tip projeler" değildir. Hazırlanan örnek projeler ile kırsal alanda yaşayanların kolaylıkla uygulayabilecekleri ekonomik ve denetimli yapı üretiminin sağlanması hedeflenmiştir. Üçüncü etap sonunda 'Mimari Proje Raporu' ile 10 adet örnek konut projesi ve 1 adet köy konağına ait uygulama projeleri (mimari, statik, mekanik, elektrik) hazırlanmıştır.

Tüm çalışma, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Mimarlık Fakültesi üç farklı bölümünden (Mimarlık, Şehir ve Bölge Planlama ve Mimari Restorasyon) öğretim üyeleri ve serbest mimarlardan oluşan bir ekip tarafından üç etapta gerçekleştirilmiştir. İnşaat, elektrik ve makine mühendislik hizmetleri için profesyonel destek alınmıştır.

Proje sonunda, tüm bu çalışmaları aktaran İzmir Kırsal Alan Yerleşim ve Mimarlık Envanteri adıyla 6 kitaplık bir set hazırlanmıştır. Bu envanter çalışması ile İzmir kırsal alanındaki mevcut durum, sosyo-mekansal anlamda bilimsel olarak belgelenmiş ve güncellenmiştir. Hazırlanan raporlar, oluşturulan kitaplar ve üretilen projeler yardımıyla sağlıklı, güvenli ve ekonomik yapılı çevre üretilmesi yolunda, akademik çerçeveden pratik alana doğru yaptığı kamusal hizmet ile İYTE Mimarlık Fakültesi mütevazı bir köprü olmuştur.

Şekil 1. Ekip fotoğrafı

Şekil 5. İncelenen konut örneği

Mimari Proje Derslerinde Ölçme ve Değerlendirme

Destekleyen Kurum :	İYTE BAP
Proje No :	2009 İYTE 43
Proje Süresi :	2009-2011
Proje Yürütücüsü :	Yrd.Doç.Dr. Ela ÇİL (İYTE Mimarlık Bölümü)
Proje Ekibi :	Doç. Dr. Şeniz Çıkkış (İYTE Mimarlık Bölümü) Ar. Gör. Sinem Demirel (İYTE Mimarlık Bölümü) Ar. Gör. Fatma İpek Ek (İYTE Mimarlık Bölümü) Ar. Gör. Feral Genel Sargın (İYTE Mimarlık Bölümü) Ar. Gör. Sibel Macit (İYTE Mimarlık Bölümü)

Mimari tasarım stüdyolarında verilen eğitimlerin tartışılma- gelmekle birlikte sistematik biçimde ele alınamamış olduğu; az sayıdaki sistematik yaklaşımların da konuyu tek boyutlu ele aldığı ve bu nedenle çoklu bakış açısı kullanarak farklı parametrelerin rolü ve ilişkisini ortaya koymadığı düşünülmektedir. Bugüne kadar, mimarlık alanında üretilen çalışmalarda ölçme ve değerlendirme olgusunun süreç ve niteliğinin eksik kaldığı, eğitim bilimleri alanında üretilen çalışmalarda ise mimarlık meslek eğitimine odaklanılmadığı görülmektedir.

Bu bağlamda, bu bilimsel araştırma projesi kapsamında mimari tasarım eğitimi (proje dersleri) kapsamında öğrenci çalışmalarının değerlendirilme ve ölçülmesinin (notla değerlendirilmesinin), nitelik, süreç, eğitim hedefi, ve pedagojik yöntem açısından irdelenmesi amaçlanmıştır.

Mimarlık eğitim sürecinin dörtte birini oluşturan tasarım dersleri (proje atölyeleri), diğer derslerde öğrenilen kuramsal ve teknik bilgilerin sentezlendiği ve uygulandığı bir ortam olarak eğitimin merkezinde yer almaktadır. Proje dersleri / tasarım atölyeleri "yaparak öğrenme" ilkesiyle işler ve buna paralel olarak atölye yürütücüleri öğrenci çalışmalarını ve çalışma yöntemlerini eleştirerek onlara yön vermeye çalışır.

Niteliksel (kalitatif) bir değerlendirme olarak tanımlanabilecek bu yöntem, dönem içi ve dönem sonu notlarla değerlendirilmesi, hem uzun soluklu ve görece karmaşık bir süreç sonu olarak görülmesi, hem de tasarımın diğer derslerde edinilen bilgilerin sentezi olarak kabul edilmesi nedeniyle öğrencilerin bütüncül performansının ölçülmesi anlamına da gelmektedir.

Öğrencinin seviyesine ya da atölye yürütücülerinin seçimine göre farklılık gösterebilen bu değerlendirme ortam ve yöntemlerini beş ana başlıkta toplanabileceğini görmekteyiz:

1. Teke tek: Sınırlı sayıda öğrenci ve öğretim elemanının bir masa çevresinde tartışması (çoğunlukla sadece değerlendirme)
2. Panel: bir grup öğretim görevlisinin öğrencilerin de bulunduğu bir ortamda öğrenci çalışmalarını karşılaştırmalı olarak değerlendirmesi (çoğunlukla sadece değerlendirme)

3. Jüri A: bir grup öğretim görevlisinin bir öğrencinin sunumunu diğer öğrencilerin de bulunduğu ortamda tartışması (değerlendirme ve ölçme)
4. Jüri B: Dinleyicisiz; bir öğrenci ve bir grup öğretim üyesinin öğrencinin çalışmasını ve ürününü tartışması (değerlendirme ve ölçme)
5. Jüri C: kapalı jüri (sadece öğretim elemanları) ve öğrenci çalışmaları (sadece ölçme)

Konuya ilişkin literatür incelememiz, gözlem ve deneyimlerimiz, mimari proje dersindeki ölçme ve değerlendirmenin, tasarım eğitiminde verimli kullanılmadığını ve bir takım işleyiş problemleri içerdiğini ortaya koymaktadır. Örneğin, yukarıda sıralanan farklı değerlendirme ve ölçme yöntemlerinin hangi bağlamda seçildiği çoğunlukla net olmamakta ya da değerlendirme kriterleri ders sürecinde ya da ölçümden önce öğrencilere açıklanmayabilmektedir. Öğrenciler, bekledikleri notu almadıklarını düşünebilmekte ya da sürecin adil bir ölçüm yapmaya olanak vermediği eleştirisini sunabilmektedir. Ek olarak, sürecin değerlendirmesiyle ürünün değerlendirilmesi zaman zaman birbirine karışabilmektedir. İletişim ve ortam problemleri de oluşmaktadır.

Dolayısıyla bu araştırma projesiyle öncelikli amaç, ortaya konan bu ve benzeri problemlerin oluşumunda rol oynayan faktörleri derin ve kapsamlı bir şekilde tanımlamakta ve birbiriyle ilişkilerini açıklamaktır.

Bugüne kadar mimarlık eğitimi üstüne pek çok yayın ve araştırma olmasına rağmen tasarım dersinde ölçme-değerlendirme konusuna az odaklanıldığı ve bu araştırmanın önemli bir boşluğu da doldurduğu düşünülmektedir.

Araştırma projesi, niteliksel yöntem ve teknikleri kullanan bir yaklaşımı benimsemiştir. Proje dersi koordinatörleriyle ve dersi alan öğrencilerle yapılan yüz yüze görüşmeler ve değerlendirme ortamlarında yapılan gözlemler literatürde ortaya konan içerikle karşılaştırılacak problemlerin niteliği, rol oynayan faktörler, farklı görüşler ortaya konmuştur. ders içindeki performansla yönelik değerlendirmenin yanı sıra ölçmenin öğrenci yürütücü arasında farklı bir iletişim türü olduğu düşüncesinden ve ölçme değerlendirmenin diğer

proje dersleriyle kıyaslandığında daha sık uygulandığı verisinden hareketle sadece ilk yıl tasarım stüdyolarına / proje derslerine odaklanılmıştır.

Öğrenci sayısı ve öğretimde bulunduğu yıl göz önüne alınarak on dört üniversitede yirmi üç öğretim üyesi ve yirmi sekiz öğrenciyle görüşme yapılmıştır.

Görüşme yapmak için ziyaret edilen üniversiteler:

Bahçeşehir Üniversitesi
Yıldız Teknik Üniversitesi
Yeditepe Üniversitesi
İstanbul Teknik Üniversitesi
Maltepe Üniversitesi
Mimar Sinan Üniversitesi,
Uludağ Üniversitesi
Anadolu Üniversitesi
Gazi Üniversitesi
Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Karadeniz Teknik Üniversitesi
Dokuz Eylül Üniversitesi
Yaşar Üniversitesi
Ekonomi Üniversitesi

Sonuç kısmında proje derslerinde uygulanan ölçme sistem ya da yaklaşımları, işleyiş, pedagojik anlayış, kazandırılmak istenen bilgi ve beceriler, değerlendirme ortam ve yöntemleri, kriterlerin varlığı ve şeffaflığı, fiziksel koşullarla ilişkileri bağlamında tartışılmıştır.

Bu araştırmanın, sonuçların yaygınlığını, etki derecesini ve birbiriyle bağıntısını sorgulayan niceliksel bir araştırmayla devam edebileceği gibi uygulanan ölçme sistemlerinin öğrenmeyle ilişkisini sorgulayan daha uzun soluklu başka bir araştırma projesiyle devam edebileceği düşünülmektedir.

Üniversitelerin Kamusal Mekanlarının Analizi ve Kamusal Alan Olarak Üniversiteler Bilimsel Araştırma Projesi

Destekleyen Kurum : İYTE BAP
Proje No : 2011İYTE35
Proje Süresi : 2011-2013
Proje Yürütücüsü : Yrd. Dr. Ela ÇİL (İYTE Mimarlık Bölümü)
Proje Ekibi : Ar. Gör. Berna Yaylalı YILDIZ (İYTE Mimarlık Bölümü)

Bu araştırma projesi üniversite yerleşimindeki açık alanların fiziksel özelliklerini, mekan-kullanım-hareket ilişkisi bağlamında araştırmaktadır. Aslında üniversite yerleşkelerini çevrelerinden koparan yapı sınırları, ulaşılabilirliği denetleyen farklı kontrol mekanizmalarının varlığı üniversite yerleşkelerinin herkese açık ve serbestçe ulaşılabilen alanlar olmalarına ve tam bir kamusal alan oluşmasına engel olmaktadır. Ancak, üniversitelerin hem kendi bünyelerindeki öğrencilere ve çalışanlara, hem de kentlilere kamusal alanların ve kolektif deneyimlerin oluşmasına imkan veren mekanları sunmaları beklenmelidir.

Genel olarak, ortak mekanların kamusal hayatı oluşturmada tetikleyici gücü olduğu argümanından hareketle, bu çalışma üniversite yerleşimindeki ortak alanların mekansal özelliklerini ve kamusal alan oluşma potansiyelini değerlendirecektir. Değişen çevresel etkiler, kültürel bağlam, sosyal norm ve hatta zamansal değişikliklere göre mekânın karakteri ve yaşantısı değişiklik gösterebilir. Ayrıca kamusal alan oluşumu kullanıcıların ilgileri, aktiviteleri ve farklı türden toplulukların biraradalığının analizi ile mümkündür. Bu bağlamda araştırma, sadece fiziksel mekanın parametrelerine odaklanarak, mekânı oluşturan tüm katmanları kapsayacak daha geniş bir çalışmanın ilk basamağını oluşturmaktadır.

Belirlenen üniversite yerleşkelerinin açık ortak mekanları, kullanıcılarını bir araya getirme potansiyeli açısından incelenmektedir. Kampüs modelinde yapılan üniversite alanları kendine özgü fiziksel bir düzene sahip, bir yandan birçok sosyal ve kültürel aktiviteler barındırması beklenen üniversite yerleşimleridir; diğer yandan

konumları ile kullanıcılar için trafik, gürültü, kalabalık gibi şehrin yıldıracı problemlerinden uzak "korunaklı bir yapı çevre" oluşturma prensibiyle konumlanmışlardır. Bu ikilem, kente entegre üniversite yerleşimlerinden çok daha çarpıcı bir biçimde, kampüs modeline sahip üniversiteleri konuyu sorgulamaya elverişli kılmaktadır. Bu bağlamda nüfus yoğunluğu ve kentle ilişkisi değerlendirilen üniversiteler arasında, 1. İstanbul Üniversitesi 2. Gazi Üniversitesi, 3. Çukurova Üniversitesi 4. Atatürk Üniversitesi 5. Karadeniz Teknik Üniversitesi 6. Uludağ Üniversitesi araştırma için seçilmiştir.

Araştırmanın aşamaları:

1. Veri toplama: Üniversite yerleşiminin fiziksel özellikleri, üniversiteye ulaşım, üniversitenin kentle ve kentte bulunan diğer üniversitelerle ilişkisi (ulaşım, üniversite-kent sınırı ve kapıdan erişim) ile ilgili verilerin toplanmasıdır. Bu süreç, mevcut harita, ve planların toplanması, fotoğrafların çekilmesi ve idarecilerle ön görüşmeler yapılmasını kapsamaktadır.

2. Analiz: Üniversite yerleşimindeki kamusal mekanların mekan organizasyonu morfolojik analizlerle incelenecektir. Morfolojik analiz; biçim, hareket (sürekli ya da kesintili ulaşılabilirlik), kullanım, ve görünürlük ilişkilerine odaklanmaktadır. Üniversite yerleşimlerinin morfolojik analizleri; haritalar, kampüs plan çizimleri ve görsel fotoğraflarından yararlanılarak yapılacaktır.

3. Değerlendirme: Veri toplama ve analizler sonucu elde edilecek veriler ışığında üniversitelerin fiziksel mekan kurguları ve kentle ilişkisi tanımlanacak ve bu kriterlerin kamusal alan üretiminin potansiyeli oluşturması açısından değerlendirilmektedir.

Mesleki Projeler

Gaziemir 79 Ada Abdullah Arda Meydan Projesi

Destekleyen Kurum :	İzmir Gaziemir Belediyesi
Proje Süresi :	2010-2012
Proje Ekibi :	Yrd.Doç. Dr. Adile Avar (İYTE Şehir ve Bölge Planlama Böl.) Yrd.Doç. Dr. Fehmi Doğan (İYTE Mimarlık Bölümü) Doç.Dr. Erdem Erten (İYTE Mimarlık Bölümü) Doç.Dr. S. Sarp Tunçoku (İYTE Restorasyon Bölümü) Yrd.Doç. Koray Velibeyoğlu (İYTE Şehir ve Bölge Planlama Böl.) Dr. Yenal Akgün (Gediz Üniversitesi Mimarlık Bölümü) Yük.Mim. Berna Yaylalı Yıldız (İYTE Mimarlık Bölümü)

Cumhuriyet öncesi ve Gaziemir'in Seydiköy olarak anıldığı Erken Cumhuriyet döneminden bu yana Seydiköy'ün merkezi olarak algılanmış olan Abdullah Arda Meydanı ve çevresi, yakın geçmişte Adnan Menderes Havaalanı-İzmir kent merkezi hattındaki gelişimin hızlanmasıyla bu özelliğini yitirme noktasına gelmiştir. Özel proje alanı olarak belirtilen meydan ve 79 Adaya Gaziemir Belediyesi'nin isteği üzerine alanın yeniden inşasını öngören bir tasarım önerisi geliştirilmiştir.

Mimari avan projenin şekillenmesinde etkili olan tasarım öncelikleri, alanda yapılan fiziksel, kentsel ve sosyolojik analizlerin sonuçlarıyla belirlenmiştir. Fiziksel belgeleme kapsamında Gaziemir Belediyesinden temin edilen halihazır paftalarındaki parsel sınırları esas alınarak ada üzerinde yer alan bahçe ve avlular dahil konut, işyeri ve müstemilatlar gibi fiziki çevreyi oluşturan tüm yapıların plan, kesit ve cepheleri şerit metre, lazer metre ve jalon kullanımı gibi klasik yöntemler ile ölçülmüş ve bu belgeleme çalışması fotoğraflarla da desteklenmiştir.

Sosyolojik alan araştırması kapsamında, 79 Ada'daki mevcut bütün mesken sahipleri, iş yeri sahipleri ya da işletmecileri ve konut kiracıları; Abdullah Arda Meydanı'na ve Proje alanına komşu bazı işyeri sahipleri, üç eski Belediye Meclisi üyesi, Seydiköylü bir mühendis ve müteahhit, Seydiköy'ün tarihiyle ilgili bir kişi ile yüz yüze görüşülmüştür. Ayrıca, Gaziemirliler ve muhtarlar ile, Belediye Başkanı, Belediye Halkla İlişkiler ve Plan Proje Müdürlerinin de yer aldığı geniş katılımlı bir toplantı düzenlenmiş, katılımcılara soru kağıdı uygulanmış ve kadınlarla bir odak grup görüşmesi yapılmıştır. Alan araştırmasının 79 Ada, meydan ve komşu alanlarda yapılan kısmında, toplam 62 kişi ile yüz yüze görüşülmüştür.

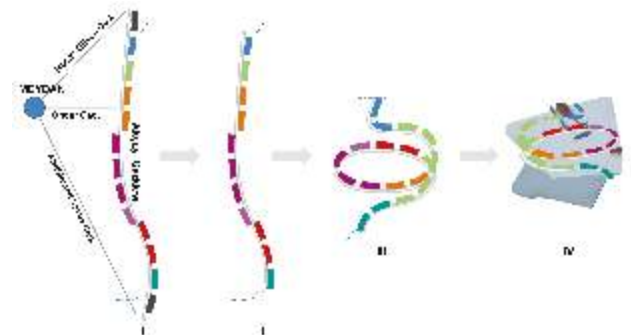
Kentsel analizler kapsamında ise alanın konumu ve yakın çevresine yönelik tespitler, Gaziemir'deki kamusal alanların mevcut kullanımının tespiti ve eksikliği hissedilen kamusal işlevlerin belirlenmesi, arazi kullanımı, kat yükseklikleri ve trafik akışı ve düzenine yönelik incelemeler yapılmıştır.

Bu çalışmalardan hareketle mimari tasarım öncelikleri şöyle sıralanabilir:

Merkezin Abdullah Arda Meydanı'na doğru yeniden kaydırılması:

Proje Gaziemir Belediyesi Abdullah Arda Meydanı ve 79 nolu adanın ilçenin merkezi olarak yeniden kurgulanmasını önermektedir. Söz konusu alan, Gaziemir ilçesinin merkezi olma potansiyelini kentsel ve sosyolojik olarak kısmen taşımasına rağmen şu andaki fiziksel koşullar ve altyapı bunu desteklememektedir. Önerilen proje alanın yeniden merkez işlevini hem mekansal hem de simgesel olarak kazanması gerekliliğinden yola çıkmaktadır.

Gaziemir İstasyonu'na sadece 1.3km uzaklıkta olan alan İZBAN güney hattı meydana ulaşan yaya hareketini arttıracak olduğundan proje alanının kentsel bağlantılılık niteliğinin önemi ortadadır. Yaya ağırlıklı ve kamusal alan tarifi açısından nitelikli bir gelişmenin ve daha kolay erişilebilir bir merkezin yaratılmasının bu yoğunluktan uzak kalmaya çabalayan kentlinin temel ihtiyaçlarını karşılayabileceği öngörülmüştür. Aşağıdaki diyagramdan da anlaşılacağı üzere önerilen projedeki amacımız Akçay Caddesi üzerindeki doğrusal gelişimin bir kısmının Meydan çeperini ve yeni önerilen yapıları farklı kotlarda sarmalamasıdır.

Şekil 1: Akçay Caddesi üzerinde sıralanmış bir kısım işlevin meydan ve çeperinde sarmalanması.

Sosyolojik analiz alan çalışmaları sırasında Gazimir'de görüşülen pekçok Seydiköylü Abdullah Arda Meydan'ını hala bir merkez olarak görmeye devam ettiklerini söylemişlerdir. Bu söz konusu alanın tekrar merkez işlevini kazanması için önemli bir girdi olarak kabul edilmiştir. Gazimir'e yakın geçmişte (son 10-20 yıl içerisinde Emlak Bankası toplu konutları ve diğer sosyal konutların yapılmasıyla beraber) yerleşmiş olanlar ise Abdullah Arda Meydan'ının böyle bir potansiyele sahip olduğunu düşünmelerine rağmen Gazimir ilçesinin belirgin bir merkezi olmadığını düşünmektedirler. Bu iki bulgudan hareketle Gazimir için bir kentsel merkezin tam da burada yeniden hayata geçirilmesi önemli görünmektedir. Önerilen yapı kompleksi ve meydan tasarımı sırasında hem eski hem yeni Gazimirlilerin kentsel mekana ilişkin algı ve ihtiyaçları dikkate alınmıştır.

Yaptığımız görüşmelerde Seydiköylülerin kendisini hala Seydiköylü ve yerli olarak tariflediği, Emlak Bankası toplu konutlarında ve sosyal konutlarda oturanların ise kendilerini daha çok sonradan gelenler olarak gördükleri, ilçeye yeni katılan Sarnıçlılar'ın ise henüz bu katılımı özümsemedikleri görülmektedir. Önerilen merkez bu tür farklı algılara sahip sosyal grupların bir araya gelebilecekleri bir dizi kamusal işlev ve alan tariflemektedir.

Mimari ihtiyaç programı: İşlevsel çeşitlilik

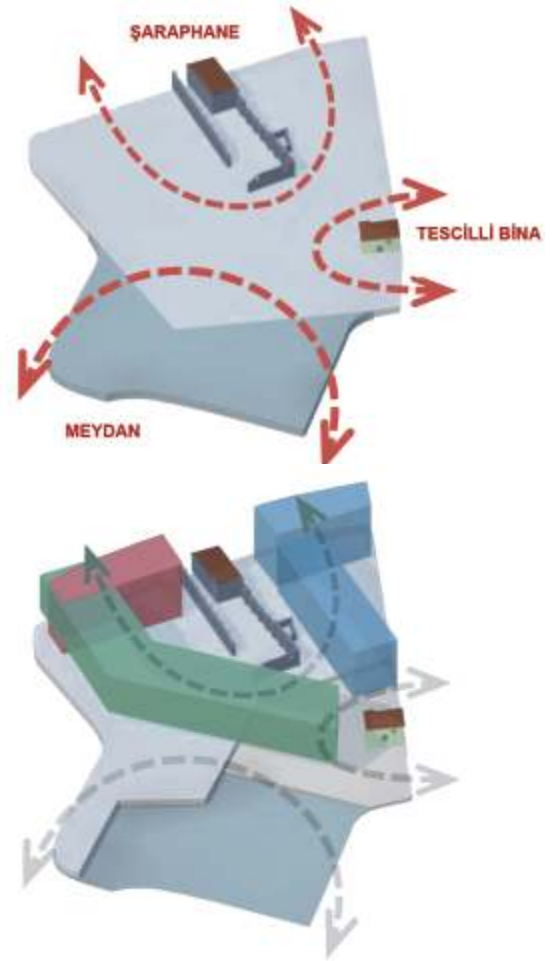
Kent merkezlerinin canlılığını korumaları açısından önemli olduğunu düşündüğümüz en önemli girdilerden bir tanesi işlev çeşitliliğidir. Şu andaki durumla karşılaştırıldığında alandaki işlevlere yeni pek çok işlev eklenmiştir. Ayrıca, halihazırda alandaki en baskın kullanım kahvehane olarak görünmektedir (tüm ticari alanların %32'si kahvehaneler tarafından kullanılmaktadır). Bu da kullanıcı çeşitliliğini kısıtlayıcı etkenlerden biri olarak belirlemektedir.

Kamusal açık alanlar

Projede asıl olarak önem verilen yarı-açık ve açık kamusal alanların nitelik ve niceliğinin artırılmasıdır. Önerilen projede kamusal alanların hem görsel hem de fiziksel erişilebilirliğin artırılması ve bu kamusal alanların kendi aralarındaki bağlantılarının da kurulması sağlanarak meydanın 24 saat yoğun ve canlı kullanımı öngörülmüştür. Değişik düzlemlerdeki açık alan kullanımı buranın topyekün kamusal imgesinin kuvvetlenmesini sağlayacaktır.

Farklı önemde olmakla beraber meydan, tescilli şaraphane binası ve tescilli konut binası projenin oluşumunda üç önemli etmen olarak görülmüştür. Tescilli yapılarla yeni önerilen birimler arasında belirlenen uzaklık sadece basit bir çekme mesafesi olarak görülmemiş, varolan boşluklarda yeni kamusal alanlar öngörülerek bu yapıların önerilen kompleksin hem işlev hem de kentsel mekan açısından ayrılmaz parçaları olması hedeflenmiştir.

Önerilen yapı kompleksi eski şarap fabrikası, tescilli konut yapısı ve yeniden düzenlenen meydan arasında mekan ve kamusal alan sürekliliği gözetilerek tasarlanmıştır. Genel kitle

Şekil 2: Meydan, Şaraphane ve tescilli konut binası etrafında yaratılan açık alanlar ve aralarındaki ilişki.

düzeninin oluşturulmasında birbirine akan ikili bir kamusal alan tarifi önerilmiştir. Bu olabildiğince dışa dönük bir kent meydanı ve kısmen daha kapalı, sakin ve kendi ölçeğini oluşturan bir kent avlusunu oluşturmuşlardır.

Kitle düzeni ve mekansal dağılım

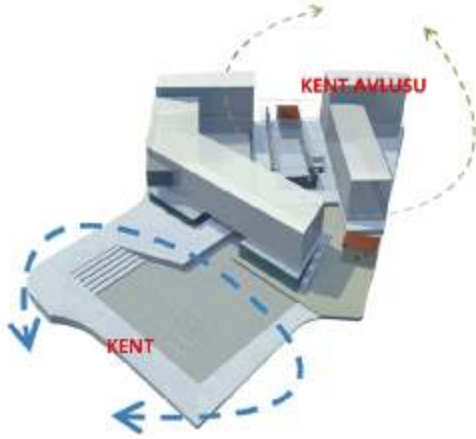
Yapı kompleksi nikah salonu dışında ağırlıklı olarak zemin ve hemen üstü kotta ticaret işlevi yüklenecek bir baza ve onun üzerinde yükselen konut, otel ve ofis blokları olarak tasarlanmıştır.

(Şekil 4). Meydana bakan cephe olabildiğince yalın ve hem meydanı görsel olarak kavrayan hem de yansımalar yoluyla meydan ve çevresini mekan olarak zenginleştirerek bir nitelikte düşünülmüştür.

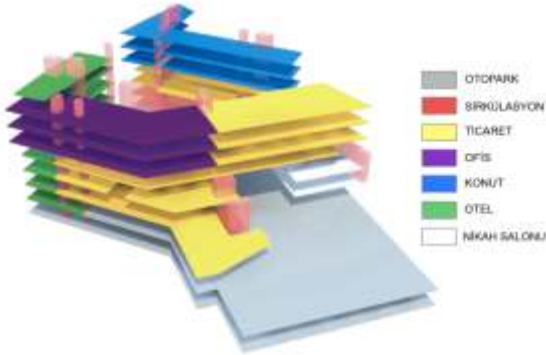
Ticaret bazası olarak da adlandırabileceğimiz alt kitle, sokaktan erişimi destekleyen arkadlar ve pasajlar olarak biçimlendirilmiş, kent avlusuna 6 ayrı noktadan ulaşımına elveren ve yeni iç sokaklar oluşturan bir kurguyla tariflenmiştir.

Konutlarda plan çeşitliliğine önem verilmiştir. Stüdyo, 1+1, 2+1, 3+1 ve 4+1 olmak üzere beş ayrı plan tipi önerilmiş, ve kullanıcı çeşitliliği gözetilmiştir.

Şekil 3: Kent avlusu ve kent meydanı

Şekil 4: Kitle işlev ilişkisi

Şekil 5: Vaziyet planı

Şekil 6 : Genel Görünüş

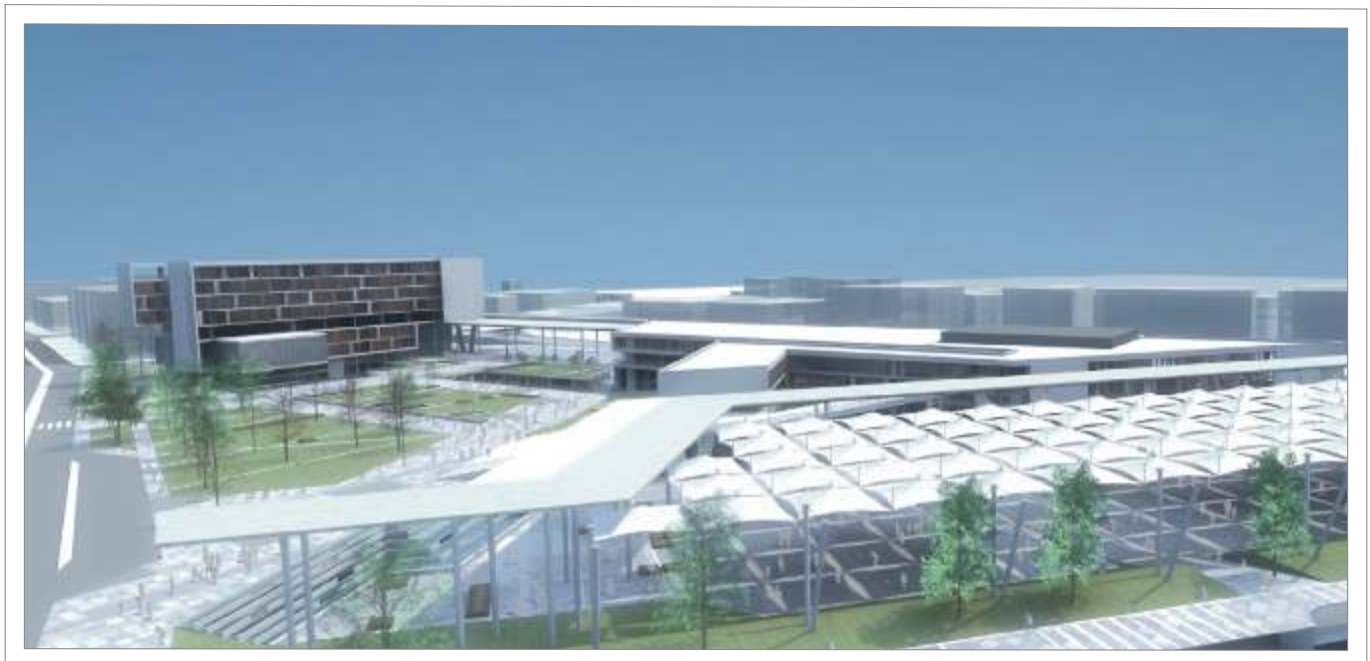
Manisa Belediyesi Hizmet Binası Ve Çevresi Ulusal Mimari Proje Yarışması

Yrd. Doç. Dr. Ebru Yılmaz ekibiyle birlikte katıldığı Manisa Belediyesi Hizmet Binası ve Çevresi Ulusal Mimari Proje Yarışmasında 4.Mansiyon ödülünü kazanmıştır.

Proje Ekibi : Seçkin Kutucu (Y.Mimar, Yaşar Ü.), Ebru Yılmaz (Y.Mimar, İ.Y.T.E), Yonca Kutucu (Mimar, D.E.Ü.), Ali Sakal (Mimar, İ.Y.T.E.), Nabi Hamdi Mortan (Öğrenci, İ.Y.T.E.), Pelin Timurcan (Öğrenci, İ.Y.T.E.), Burcu Köken (Öğrenci, İ.Y.T.E.), Deniz Serbest (Öğrenci, İ.Y.T.E.), Sinem Samancı (Öğrenci, İ.Y.T.E.), Berk Ekici (Öğrenci, Yaşar Ü.), Ender Aydın (Mimar, D.E.Ü).

Manisa Belediyesi Hizmet Binası ve yeni kent meydanı projemiz, mimariyi çevresi ile birlikte bütünlük içinde ele alan bir mimarlık ve kentsel tasarım önerisidir. Bu anlamda genel yaklaşım, projenin çevresi ile güçlü bir bağlam kurması ve çevresinde yer alan potansiyellerin yeni kentsel kurgu ile birlikte yeniden değerlendirilmesini sağlamaktır. Arazi verileri değerlendirildiğinde, alınan kararlarda öncelikli olarak kentin ana ulaşım aksları ve yakın çevre dokusu 1. derece öneme sahip veriler olarak görülmüştür. Manisa kentinin yerleşim makroformunda önemli bir yere sahip olan Spil Dağı ve Gediz Ovası ise 2. Derece öneme sahip tasarım verilerini oluşturmaktadır. Tasarımda, kenti iki bölgeye ayıran İzmir-Balıkesir yolunun kuzeyinde kalan kent parçasından Yeni Kent Meydanı ve Belediye Hizmet Binasının algılanabilmesi ve bu yöndeki derinlik algısının artırılması öncelikli stratejidir.

Doğu- Batı yönünde uzanım gösteren Yeni Kent Meydanı, kuzey-güney yönünde özellikle Barış Manço Meydanı ve Kumludere Caddesi yönünden gelen yaya yaklaşımlarını da karşılar. Barış Manço Meydanı bir kesişme noktası olarak tüm yönlerden gelen doğrultuları toplayan, yaya ve taşıt hareketlerini düzenleyen ve meydana yönlendiren regülatör görevi gören bir alandır. Bir odak alan olma iddiasındaki kent meydanının ise farklı işlevler ve eylemler için programlanabilir olması amaçlanmıştır. Bu nedenle, meydana herkesin günün her saatinde kullanım hedeflerine uygun üç farklı kot önerilmiştir. Hizmet Binasının önünde yer alan Kent Meydanında yeşil plato oluşturulmuştur. Yeşil plato kentlinin daha fazla vakit geçirmek isteyeceği alan olarak tasarlanmıştır. Bu alanlar gündelik yaşamda zamanın yavaşladığı, günlük koşuşturmanın içinde küçük molalar vermek için uygun noktalar barındırır. Yeşil alan ve su öğelerinin artırılması ile zenginlik kazanan meydanın sert zemin kullanımları, odak noktaları arası erişim aksları esas alınarak kurgulanmıştır.

Resim 1 Belediye hizmet binası dış mekan

Uşak Kenti Şehirlerarası Otobüs Terminal Kompleksi Mimari Proje Yarışması

Yrd. Doç. Dr. Ebru Yılmaz ekibiyle birlikte katıldığı Uşak Kenti Şehirlerarası Otobüs Terminal Kompleksi Mimari Proje Yarışmasında 3.Mansiyon ödülünü kazanmıştır.

Proje Ekibi : Seçkin Kutucu (Y.Mimar, Yaşar Ü.), Ebru Yılmaz (Y.Mimar, İ.Y.T.E), Yonca Kutucu (Mimar, D.E.Ü.), Hamidreza Yazdani (Şehir Plancısı, İ.Y.T.E.), Pelin Aykutlar (Mimar, Yaşar Ü.), Ayşe Çolakoğlu (Mimar, İ.Y.T.E.), Berk Ekici (Mimar, Yaşar Ü.), Gizem Küçükpehlivan (Öğrenci D.E.Ü).

Yarışma alanı, Uşak kentinin doğu yönündeki gelişim aksı üzerinde yer almaktadır. Bu gelişim aksı üzerinde yarışma arazisi ile ilişkili çeşitli kentsel odaklar bulunmaktadır. Batı yönünde Uşak kent merkezi ve havaalanı, kuzeyde gelişmekte olan sanayi bölgesi ve kırsal yerleşim alanları, doğuda ise Afyon kent merkezi bulunmaktadır. Projede İzmir-Afyon karayolu bağlantısı üzerinden hareket edilmiş, bu yolun otogarla olan bağlantısında yeni bir kavşak önerilmiştir. Bu öneri ile öncelikle terminalin otobüs giriş-çıkış güzergahları oluşturulmuş, aynı zamanda da öneri çevre yolu ile entegre çalışması sağlamıştır. İkinci olarak, otogarın sanayi alanı, çevre yerleşkeler, havaalanı ve öneri çevre yolu bağlantılarının kurulmuştur. Dolayısıyla, öneri ulaşım sistemi hem kent merkezine hizmet vermekte hem de otogarın çevre bağlantısını sağlamaktadır.

Doğu-batı aksında Afyon-Uşak şehirlerarası yolu araziye yaklaşımda öncelikli yönü belirlerken doğu yönünde arazi yükselerek devam etmektedir. Arazi içinde yaklaşık 13m.'lik bir kot farkının bulunması programın da bu kotlar arasında çözümlenmesini gerektirmiştir. Kot farkı aynı zamanda birbiri ile çakışması tercih edilmeyen taşıt ve otobüs sirkülasyonunun birbirinden ayrı çalışmasına olanak sağlamıştır.

Uşak Otobüs Terminali, temelde farklı ulaşım yüzlerini üzerinde barındıran, program parçalarını mekansal sürekliliklerle birlikte ele alan ve büyük bir çatı altında tüm mekanları organize etmeyi amaçlayan, hem toplayıcı hem de dağıtıcı (servis veren) özellikte bir yapıdır. Bütüncül ve farklı yönlere açılan bir yapı formunun seçilmiş olması ile Şehirlerarası Terminal Binası ile Çevre Yerleşmeler Terminal Binası tekkütle içinde çözümlenmiştir.

Terminal Yapısı üç farklı kotta araziye yerleşir. Mimari program +0,00m, +3,50m ve +7,00 kotları arasında ele alınmıştır. Tüm bu kotlar iç mekanda geniş merdivenler ile birbirine bağlanmaktadır. Orta mekana hakim bir eleman olarak tasarlanan merdivenler altında ve üstünde çeşitli ticari ve sosyal mekanları tanımlar. +0,00m kotu ana giriş kotu olmakla birlikte giden yolcu ve transit yolcunun otobüs peronlarına ulaştığı bir kottur. +3,50 kotu zemin kotunun bir parçası olarak çalışır ve ortada yer alan merdivenler ile zemin kottaki ticari mekanlar bu kotta yer alan sosyal donatı birimleri ile bağlanır. +7.00 kotu hem orta mekana hakim, ana merdivenle bağlantılı hem de dışarıdan bağımsız olarak çalışabilen Çevre Yerleşmeler Terminal Binasının hizmet birimlerini içerir.

Resim 2. Otobüs terminali dolaşım ve bekleme alanı

Eğitim

Research Highlights

Mimarlık Bölümü

TASARIM STÜDYOLARI

1. Sınıf Temel Tasarım Stüdyosu

1.Sınıf Temel Tasarım dersi, farklı tasarım araç ve ortamlarının tanıtılması, tasarım öğeleri ve bu öğelerle oluşturulan kompozisyonların temel (görsel) algı prensipleri, üç boyutlu kurguya temel oluşturacak iki boyutlu tasarım kompozisyonları, mekânı oluşturan biçimsel öğeler, mekânsal örnek inceleme ve bunların temel tasarım prensiplerinin çıkarsaması, görsel algı ve analitik düşünce arasında köprü kuran kısa süreli atölye uygulamalarını içermektedir. Mimari mekânı oluşturan ve tanımlayan temel fiziksel öğelerin niteliklerinin anlaşılması; basit kullanımlar ve mekân organizasyonlarına dair ilişkinin ölçek ve oran konuları dikkate alınarak kurgulanabilmesi; strüktür ve fiziksel çevre özelliklerine ait faktörlerin genel olarak kavranması 1. Sınıf stüdyolarının temel eğitim amaçlarındandır.

2.Sınıf Mimari Tasarım Stüdyosu

2.Sınıf Mimari Tasarım dersi, mekânsal planlama, mekan ergonomisi, erişilebilirlik, şematik gösterim biçimleri ve analiz, işlev ve program girdileri, strüktürel girdiler, iklimsel performans ve ölçek gibi konuları içermektedir. Ayrıca arazi planlama, kavram geliştirme ve kavramsal tasarım, bina gruplarında ilişki analizi, işlev analizi ve mekân planlaması, çevre duyarlılığı, açık, yarı açık ve kapalı mekân hiyerarşisi bu stüdyoların genel kavramlarını oluşturmaktadır.

3. Sınıf Mimari Tasarım Stüdyosu

3. Sınıf Mimari Tasarım dersi, mimari mekânda çeşitlilik, eşitlik ve sosyal adaleti hedefleyen kullanıcı merkezli

yaklaşımlar, arazi planlaması, iklim performansı, kamusal/özel mekânlar, sürdürülebilirlik, sürdürülebilir tasarım, deprem güvenliği, akılcı planlama, standartlaştırma, toplu üretim, modülerlik, taşıyıcı yapı ve teknik servis alanları, yapı teknolojisi ve detaylarını içermektedir. Ayrıca projeler işlevsel çözümlenme ve mekansal planlama, bağlamsal tasarım tavırları geliştirme, kentsel tasarım sorunları, kamusal/yarı özel/özel mekânlar, özelleşmiş program elemanları ve onların mekansal kurguları, uzun ve kısa aralıkların biraraya gelmesi ve yinelenen birimler içeren taşıyıcı yapı çözümleri, dolaşım örüntüleri, bina sistemlerinin entegrasyonu, erişilebilirlik konularını içermektedir.

4. Sınıf Kentsel Tasarım Stüdyosu

4. Sınıf Kentsel Tasarım Stüdyosu, kentsel tasarım problemlerinin çözümünü amaçlayan disiplinler arası stüdyodur. Şehir planlama ve mimarlık öğrencilerinin ortak çalışmalarının sağlanması, planlama ve tasarım ilkelerine yönelik bireysel tasarımların istenmesi, mimari ihtiyaç programları, araştırmaya dayanan tasarım, arazi analizleri, kentsel tasarım ölçeğinde ve kütle kararları, güncel mimarlık pratiğinin eleştirel bir değerlendirmesinden hareket eden ve afet bölgelerinde yapılacak yapılar, yangın güvenliği, otopark gibi konularda mevcut yasal çerçeveye uygun mimari tasarım kararları, bina sistemlerinin entegrasyonu; mimarlıkta müşterinin rolünü tasarım sürecinde kullanabilme ve tasarımın farklı evrelerinde liderlik gösterebilme becerisini kazandırma, mimari projelerin hazırlanmasında mesleki uygulama kuralları stüdyonun temel amaçlarını oluşturmaktadır.

AR 201 VE AR 202 DERSLERİ KAPSAMINDA İZMİR VE YAKIN ÇEVRESİNDE KENTSEL MEKAN, DOĞAL BAĞLAM VE MİMARLIK İLİŞKİSİ ÇALIŞMALARI

Yrd.Doç.Dr Fehmi Doğan, Doç. Dr. Erdem Erten

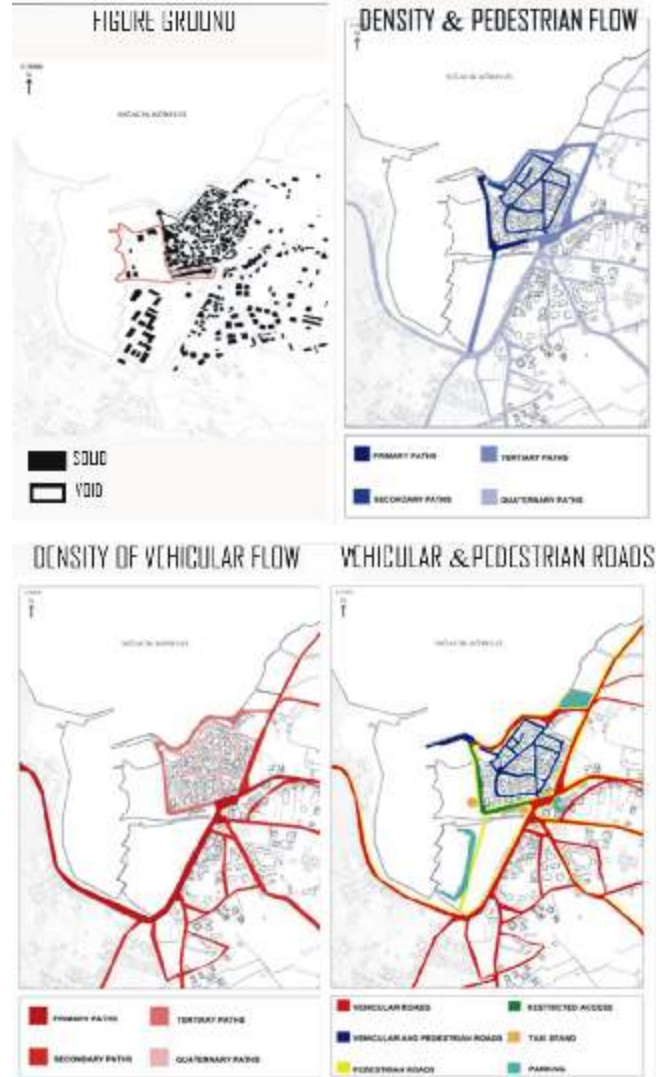
Mimarlık Bölümü ikinci sınıf tasarım stüdyoları 2007’de yapılan eğitim planı revizyonunda saptanan öncelikler dikkate alınarak kentsel mekan, doğal bağlam ve mimarlık ilişkisinin sorgulandığı çalışma ortamları olarak kurgulanmaktadır. Stüdyo içeriğine taşınan tasarım problemleri öğrencilerin ve eğitim kadrosunun yaşadığımız çevrenin yakından deneyimlenen sorunlarına odaklanmasına el verirken, mimarlık eğitiminin erken evrelerinde karmaşıklık çerçevesi sınırlı tutulmuş temrinler aracılığıyla öğrencilerin yapıli kentsel çevre ve doğal çevrenin dönüşme dinamiklerine aşına kılınmasını da sağlamaktadır.

Güz döneminde Şehir ve Bölge Planlama bölümü öğrencileri ve Mimarlık Bölümü öğrencilerinin birlikte tamamladıkları AR 201 stüdyosu kentsel mekanların karakterlerinin nasıl tariflendiğini anlamayı, kentsel mekanların içerdiği sorunları ayırtmayı ve bu sorunlardan hareketle oluşturulmuş kavramsal çerçeveleri izleyen yeni kentsel mekan önerilerinin oluşturulmasını amaçlamıştır. Fakültemiz eğitim programlarına özgü olan bu birliktelik, mezun olduklarında benzer müdahale alanları içerisinde görev alacak öğrencilerimizin yapıli çevreye ilişkin iletişimlerini arttırmayı ve kentsel mekan üretimine ilişkin ortak bir dil geliştirmeyi de sağlayacaktır. İzmir yakın çevresinde tespit edilen tasarım problemleri öğrencilerin kentin yakın çevresiyle ne tür ilişkiler kurduğunu anlamaya ve bunun mekansal yansımalarını inceleyip tartışmaya yönelmiştir.

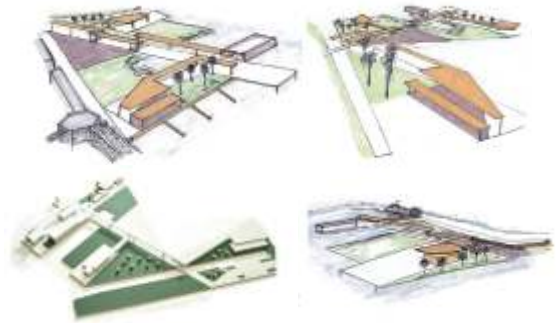
AR 201 stüdyosu günümüze kadar bu kapsamla üç kez Selçuk ilçesinde ve üç ayrı kentsel problem alanına yönelik gerçekleştirilmiş, geçtiğimiz dönem ise Sığacık sahil kasabasını konu almıştır. Stüdyo kapsamında kamusal alanlar ve arzulan nitelikleri, kamusal alan ve özel alan arasındaki mekansal geçişin nitelikleri, bu kamusal alanlarda gerçekleştirilecek binaların iç ve dış mekan kurgusunun kamusal alana nasıl eklemendiği gibi sorular öğrencilerin tasarımlarında dikkate almaları gereken önemli girdiler olarak görülmüştür. Problem alanları özelinde yerel idareler ile yakın ilişkiler kurulmuş, öğrencilerin bu yöreleri tanımaları adına destek sağlanmış ve dönem sonunda oluşturulan ürünler idarelerle paylaşılıp fikir alışverişinde bulunulmuştur.

AR 202 stüdyosunda da aynı yerel vurgu sürdürülmekte, ağırlıklı olarak doğa ve mimari ilişkisini sorgulayan tasarım problemleri, gene İzmir’in yakın çevresindeki yerleşim birimleri ve ekonomik değer sağlayan ürünlerle ilişkili olarak kurgulanmaktadır. Bahar döneminde gerçekleştirilen bu stüdyo örnek olarak, Ayvalık’ta zeytinyağı ve zeytin yan ürünleri araştırma merkezi, Birgi’de ipek üretimi ve tasarımı merkezi ve son olarak da Kula’da halı tasarımı, üretim ve eğitim merkezi programlarına odaklanmıştır. Tasarım problemleri hem bahsedilen ürünlerin üretim sürecini, bu sürecin sergilenmesini ve sürecin içerisinde yer alan aktörlerin

mekansal taleplerini dikkate almakta, bu taleplerin kentsel karaktere sahip olmayan doğal çevreler içerisinde nasıl gerçekleştirilebileceğini sorgulamaktadır.

AR 201 Güz 2011 dönemi proje analizleri

AR 201 Güz 2011 dönemi öğrenci projesi örneği (Ece Ünübol, 2014)

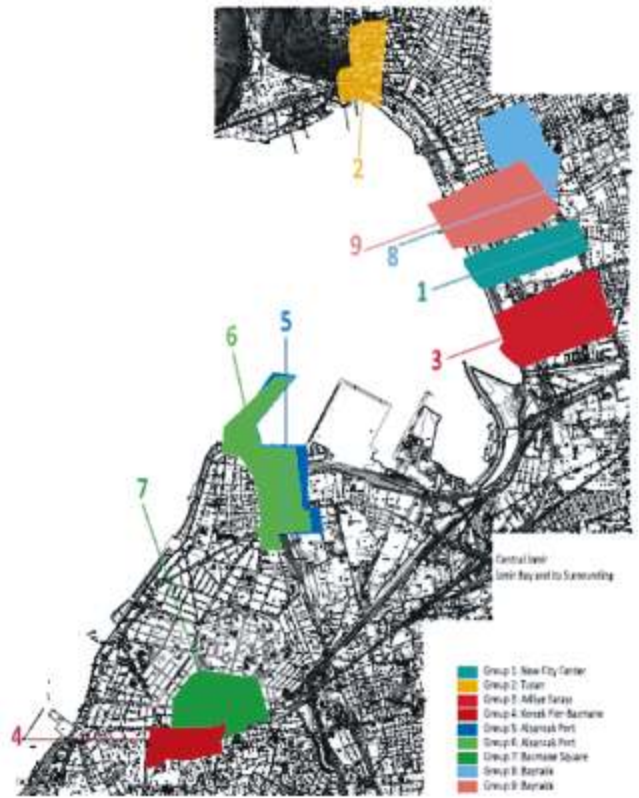
Şekil 1: Birgi proje alanı

CP 401 KENTSEL TASARIM DERSİ KAPSAMINDA İZMİR ÇALIŞMALARI

Yrd.Doç.Dr.Zeynep Aktüre

CP 401 Kentsel Tasarım dersi, İYTE Şehir ve Bölge Planlama ve Mimarlık Bölümlerinin lisans eğitim planlarında yer alan ortak zorunlu derslerden biri ve bu özelliğiyle İYTE’de bu alanlarda verilen meslek eğitiminin en özgün yönlerinden birine işaret ediyor. İki bölümden öğretim üyelerini ve karışık gruplar halinde çalışan öğrencileri bir araya getiren ders, aynı zamanda lisans eğitimi içinde sınırlı kapsamda da olsa araştırmaya dayanan, bilgi temelli tasarım yaklaşımlarının geliştirilmesine olanak sağlıyor. Bu doğrultuda belirlenen proje konuları yoluyla İzmir ve bölgenin başka önemli yerleşimlerinin gündemindeki kentsel tartışmaları fakültemiz gündemine taşımak da mümkün oluyor.

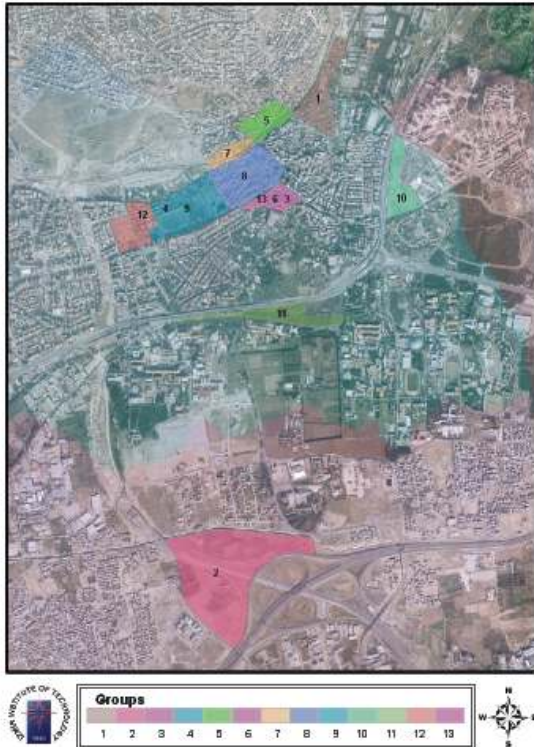
2009 yılı çalışmalarına ise Bornova Belediyesi’nin yeni tamamladığı stratejik planının incelenmesiyle başladı ve plan hedefleri doğrultusunda her öğrenci grubu kendi proje alan ve konusunu belirledi. Buna göre, Bornova Çayı boyunca seçilen konut yenileme alanlarında enerji verimli [7] ve alt gelir gruplarınca karşılanabilir yaşam çevreleri [1, 5] hedeflenirken, Bornova Meydanı ve tarihi çarşı bölgesinde kentsel koruma [3] ve yenileme [3, 13], canlandırma [8] ve karşıtlıkları bir araya getirme [6] çabaları ağırlık kazandı. Peterson Köşkü çevresindeki projelerde tüm kentli gruplarına açıklık [4], yaratıcı endüstriler [9] ve spor [12] kullanımlarında gözlenen çeşitlilik, yeni metro istasyonu çevresini bir ulaşım düğümü olarak geliştiren

Şekil 2: 2011 İzmir merkez proje alanları

[10], Osman Kibar Kavşağı ile metro istasyonu arasını gece kullanımlarına açan [11] ve Yeşilova Höyüğü çevresini kültürel ve eğitim kullanımları için tasarlayan [2] projeler için de geçerliydi.

CP401 URBAN DESIGN STUDIO 2009-2010 FALL SEMESTER STUDY AREAS OF GROUPS

Şekil 1: 2009 Bornova proje alanları

2011 yılında ise İzmir kentinin gündeminde olup kent mekanında karşılığını bulmayı bekleyen “tasarım kenti”, “Akdenizlilik” ve “ekolojik yaşam” kavramları ile birlikte İzmir körfez kıyısı ile iç kesimlerinin bağlantısının güçlendirilmesi hedefi başlangıç noktası oldu. Bu gözle öğrenci grupları tarafından seçilen alan kesitleri, İzmir’in tarihi merkezinde Kemeraltı bölgesinde tasarım [4] ve Basmane Meydanı çevresinde kültür [7] kenti kimliğine göre tasarlandı. Alsancak merkez alanında, mevcut yük limanının kruvaziyer turizmine açılması fikrini kent mekanında bir meydan [6] ve bir yeşil alan [5] ile buluşturan öneriler geliştirildi. Bayraklı yönünde yeni merkez alanı için çok işlevli yaşam çevreleri öneren projeler arasında [1, 3] Bayraklı Höyüğü çevresini yer seçenler de vardı [8, 9]. Turan bölgesinde ise mevcut konut alanlarını kamusal alan ve kentsel donatı bakımından zenginleştirerek tüm kente açmayı öngören öneri, “Akdenizli” yapı dili ile dikkati çekti.

İYTE Mimarlık Fakültesi öğretim üyesi ve öğrencilerinin yanı sıra ilgili belediye yetkililerinin de katılımıyla gerçekleşen proje jürileri, her üç çalışma kapsamında yapılan araştırma ve üretilen fikirleri daha geniş bir grupla paylaşma ortamı oldu. Ayrıca Bornova projeleri, Bornova Belediye’sinin önemli desteğiyle Mayıs 2010’da Bornova Uğur Mumcu Kültür Merkezi’nde bir hafta süreyle sergilendi. Benzer fırsatları önümüzdeki yıllarda da yakalamayı umuyoruz.

AR 190 YAZ STAJLARI

Öğr.Gör.Dr. Tonguç Akış
Yrd.Doç.Dr. Zeynep Aktüre
Öğr.Gör.Dr. Ülkü İnceköse

Birinci sınıf sonunda yapılan yaz stajları, İYTE Şehir ve Bölge Planlama ve Mimarlık Bölümü lisans öğrencilerinin bir arada tarihi yapı çevre hakkında deneyim ve bilgi birikimi oluşturdukları eğitim programının vazgeçilmez parçasıdır. Stajın dört haftalık topografya kısmı Şehir ve Bölge Planlama, iki haftalık rölöve kısmı ise İYTE Mimarlık ve Mimari Restorasyon Bölümleri tarafından yürütülmektedir. Stajın yapıldığı yerleşimlerdeki idari kurum ve kuruluşların verdiği destekle yürütülen rölöve kısmı, lisans eğitim programı dahilinde bilimsel araştırma olanakları da sunmaktadır.

Bunun bir örneği, dönemin Ayvacık Belediyesi İmar Müdürü ve İYTE Şehir ve Bölge Planlama Bölümü yarı zamanlı öğretim üyesi İzzet Özkeresteci'nin başta ilçe kaymakamı Şenol Levent Elmacıoğlu ve belediye başkanı Mehmet Ünal Şahin ile kurduğu bağlantılar sayesinde Çanakkale ilinin Ayvacık ilçesi ve köylerinde yapılan 2007 yılı stajıdır. Staj süresince dört ve altı kişilik gruplar halinde çalışan 60 öğrenci, Ayvacık eski kent merkezindeki sekiz tarihi geleneksel konut ve beş sokak cephesinde yaptıkları ilk ölçüm ve çizimlerin ardından, Söğütlü köyünde sekiz sokak cephesi, Paşaköy'de de biri cami olmak üzere dört geleneksel tarihi yapının ölçülü çizimini tamamlamıştır. 1/200 ölçekli sokak, 1/50 ölçekli tek yapı, 1/20 ve 1/10 ölçekli detay çizimlerine ek olarak; çalışılan üç yerleşim için hazırlanan 1/500 ölçekli arazi paftalarında, fotoğraflar ile birlikte, kat yükseklikleri ve kullanım bilgileri yer almıştır. Tüm çizimler bir araya getirilerek staj boyunca çizim çalışmalarının yürütüldüğü okulun yemek salonunda on gün süre ile açılan sergi, bölge yetkilileri ve aralarında Ayvacık Uluslararası Kültür ve Sanat Şenliği katılımcıları da bulunan diğer ziyaretçiler tarafından izlenmiştir. Staj kapsamında bölgedeki Assos ve Truva antik kentleri ile Apollo Smitheion Tapınağı ve Çanakkale'ye eğitim gezileri düzenlenmiştir.

2008 yılında İzmir'in Basmane semtinde yapılan stajda öğrenciler tarafından, tarihi nitelikteki tescilli bir konut ile bir otel yapısı belgelenmiştir. İlk hafta alan çalışması gerçekleştirilmiştir. Öncelikle yapıların bulunduğu Basmane semtinde teknik gezi gerçekleştirilmiştir. Sonrasında, rölöveleri alınacak yapıların tarihçesi, mekansal ve strüktürel özellikleri hakkında araştırma ve incelemeler yapılmıştır. Daha sonra, iki yapının vaziyet planı, kat planı, kesit, cephe ve detaylarının rölöveleri çıkarılmıştır. Ayrıca gerekli fotoğraflama çalışması da gerçekleştirilmiştir. İkinci haftada, 1/200 ölçekli vaziyet, 1/50 ölçekli plan, kesit ve görünüş ile 1/20, 1/10, 1/5, 1/2, 1/1 ölçekli rölöve çizimleri gerçekleştirilmiştir. Çalışılacak yapıların belirlenmesi ve yapıların sahiplerine ulaşılması

konularında Konak Belediyesi ile kurumsal ortaklık sağlanmıştır.

2009 yılında Urla merkezinde yapılan stajda yapı çevrenin analizi ve belgelenmesi konusunda çalışmalar yapılmıştır. Postane Sokağı ve Eski Tekel Binası'nda yerinde yapılan ölçümler ile sokka ve bina rölöveleri alınarak, kaydedilmiştir. Bunların yanında staj süresi boyunca öğrencilere farklı konu başlıkları altında öğretim elemanlarımız tarafından seminerler verilmiştir. Konu başlıkları; "Geleneksel Yapım Sistemleri ve Malzemeleri" (Selim Sarp Tunçoku), "Rölöve nedir? Neden ve nasıl yapılır? (Funda Yaka ve Elif Uğurlu), "Tarihi Çevre Koruma Kavramı" (Önder Marmasan), "Tarihi Çevrede Yeni Yapı Tasarımı" (Oya Saf), "Sualtı Arkeolojisi ve Urla-Limantepe Kazıları" (Levent Keskin) olarak akademik bir platform oluşturulmuştur. Sunuşların yanında, eskiz konusunda (Virginia Couch) ve fotoğraf (Önder Erkarlan) konusunda atölyeler düzenlenmiştir. Sokakların silüetlerinden kapı detaylarına kadar değişen ölçeklerde yaklaşık 60 paftalık çizimler öğrenciler tarafından üretilmiştir. Staj süresinde uygulanan bilimsel bir çalışma sonunda "Öğrenci zihin haritalarında kente ilişkin deneyimle değişen çevre algısı" (Evren Ülkeryıldız) adlı makale Temmuz 2009'da BAÜ FBE Dergisi'de basılmıştır.

2010 yılında Ödemiş - Birgi'de yapılan stajda, tarihi yapı çevrede farklı mekansal deneyimler yaşaması ve bu deneyimler ışığında yapıların belgelenmesi örgütlenmiştir. Birgi'de geçen dört yoğun gün ve gece çalışmaları ile öğrenciler, iki farklı tarihi yapının plan, kesit, görünüş ve detaylarının rölövelerini oluşturmuşlardır. Tarihi Kentler Birliği'nin öncü üyesi olan Birgi Belediyesi ile başkan M. Cumhuri Şener aracılığı ve evsahipliğinde verimli kurumsal ilişkiler kurulmuştur. Yerel basında öğrencilerin çalışmaları yer almış ve bu vesile ile İYTE Mimarlık Fakültesi'nin adı kamuoyuna duyurulmuştur.

AR 190 Yaz Stajları, ölçülü çizim tekniklerini öğrenmenin yanı sıra, öğrencilere tarihi yerleşim alanlarının sunduğu güncel yaşam çevresini deneyimleme, gruplar halinde sınırlı süre içinde aynı çizim dilinde belge takımlarını tamamlama gibi olanaklar sunmaktadır. Ayrıca stüdyolarda ya da dersliklerde yaşanması mümkün olmayan mekansal deneyimler oluşturmaktadır. Bunların yanısıra stajlar yoluyla kurulan kurumsal ilişkiler ile İYTE, üzerinde bulunduğu tarihsel, mekansal, sosyal ve kültürel açıdan değerli coğrafyada bilimsel çalışmalar yapma fırsatını yakalamakta ve birarada çalışmanın zengin bir pratiğini oluşturmaktadır.

SEMİNER KONGRE SEMPOZYUM

2. Proje ve Yapım Yönetimi Kongresi

2. Proje ve Yapım Yönetimi Ulusal Kongresi, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü'nün (İYTE) ev sahipliğinde, 13-16 Eylül 2012 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Kongrenin amacı; akademisyenler, profesyoneller ve araştırmacılarla birlikte, ulusal ortak bir paydada bir araya gelerek, proje ve yapım yönetimi alanındaki fikir ve son bulguların paylaşılmasını sağlamaktır.

Proje ve yapım yönetimi alanındaki araştırmaların, vaka çalışmalarının ve değerlendirme raporlarının paylaşımının teşvik edilmesi; şartname, model ve süreçlerin, örnek bir rehber teşkil edecek şekilde geliştirilmesi ve yayınlanması; üniversiteler, sanayi ve kamu kuruluşları arasındaki bilgi transferini artırmak için gerekli olan koordinasyonun sağlanması gibi birçok hedefin, birden fazla oturuma ev sahipliği yapacak olan kongredeki toplantılar ve sunular kapsamında gerçekleştirilmiştir.

Küresel Isınma, Teknoloji ve Tasarım Seminerleri

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Mimarlık Bölümü, Sürdürülebilir Bina Teknolojileri Araştırma Grubu olarak; 2010 Bahar döneminde Şubat-Mayıs aylarında "Küresel Isınma, Teknoloji ve Tasarım" ana başlığında dönem süresince devam eden bir dizi seminer programı hazırlanmıştır. Doç.Dr.Tuğçe Kazanasmaz koordinatörlüğünde düzenlenen seminerler 14 hafta boyunca konularında uzman konuşmacıların katılımı ile gerçekleşmiş, Mimarlık Fakültesi öğretim üyeleri ve öğrencilerince bilgi paylaşımı sağlanmıştır.

Seminer, Türkiye'nin küresel ısınmadan nasıl etkileneceği, enerji mimarlığı, iklim değişikliği ve enerji verimliliği, mimaride güneşiği, enerji verimliliğinde güneşiğinin önemi, sürdürülebilirlik ve yönetim sistemleri standartları, denizlerin yükselmesinin mekansal planlamaya etkileri, çevre- yapı insan sağlığı ilişkileri, çevre düzeni ve imar planlarına yönelik doğal eşik analizleri, sürdürülebilirlik ve leed konularını kapsamıştır.

MİMARLIK FAKÜLTESİ SEMİNERLERİ SÜRDÜRÜLEBİLİR BİNA TEKNOLOJİLERİ ARAŞTIRMA GRUBU 2010 BAHAR		
18 ŞUBAT	SELİN ÖĞÜTÇÜ Öğretim Görevlisi İYTE, İZMİR	Neden Küresel Isınma, Teknoloji ve Tasarım Seminerleri? An Inconvenient Truth-a Film by Al Gore (Film Tanıtım ve Gösterim)
25 ŞUBAT	AYDIN SÖPÜÇÜLÜ Doç. Dr. İYTE, İZMİR	Türkiye Küresel Isınmadan Nasıl Etkilenecek?
4 MART	ÇELİK EBRENGEÇİN Y. MİMAR CABA TASARIM BURSA	Enerji Mimarlığı
11 MART	GURCAN SEÇEL İZMİR T.C. ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI, ANKARA	İklim Değişikliği ve Enerji Verimliliği
15 MART	Dr. KATALIN ZAM LNDP Çevre ve Sürdürülebilir Kalkınma Programı Uzmanı, ANKARA	İklim Değişikliği ve BM Kalkınma Programı, Çevre ve Enerji Alanı Öncelikleri
18 MART	ALICAN DEMİRİBİLEN Doç. Dr. İYTE, İZMİR	Denizlerin Yükselmesinin Mekansal Planlamaya Etkileri
25 MART	HAKAN YAKIR İşletim Mühendisi Wela Turkey Ürün Mgr. VELUX, İSTANBUL	Mimaride Gün Işığı, Havalandırma ve İç Mekan İklimi
1 NİSAN	KORAY ÜLGEN Yrd. Doç. Dr. GÖNÜL ENERJİSİZ ENSTİTÜSÜ, EDE ÜNİ. İZMİR	Enerji Verimliliğinde Güneşin Önemi
8 NİSAN	ÖZLEM ÖNSAL Sertif. Mimar B21 Erişim Yönetim SİSİ, İSTANBUL	Sürdürülebilirlik ve Yönetim Sistemleri Standartları
15 NİSAN	AND ANMAN Dr. Mimar GAIA Architects & Design İSTANBUL	Çevre-Yapı-İnsan Sağlığı İlişkileri: Yapı Örnekleri
22 NİSAN	FKRET OKUTUCU DR. MİMAR İZMİR	Tasarımda Kimizden Yapı
29 NİSAN	YUSUF KURUCU Prof. Dr. ZEMİN FAKÜLTESİ TOPRAK SÖLÜMÜ EĞE ÜNİ., İZMİR	Çevre Düzeni ve İmar Planlarına Yönelik Doğal Eşik Analizleri ve Albik Çıplakınması, İstanbul Örneği
6 MAYIS	SELİN ÖĞÜTÇÜ Öğretim Görevlisi İYTE, İZMİR	Sürdürülebilirlik ve LEED
13 MAYIS	GÖLDEN GÖRÇEN Doç. Dr. İYTE, İZMİR	Binalarda Enerji Performansı

ATÖLYELER

ART-INCIDENT: ATÖLYE 04: NESNE HASTANESİ /
WORKSHOP 04: OBJECT HOSPITAL

Dr. Nilüfer Talu, Dr. Ebru Yılmaz

İlgili Bağlantılar: <http://art-incidentworkshops.blogspot.com/>

Art-Incident (2009-) bilginin doğruluğunu sadece düşünce ve zihinde temellendiren, duyum ve deneyimleri göz ardı eden akılcı dünya görüşünü eleştiren işler üretmeye devam ediyor. Sanat ve tasarım arakesitinde kurgulanan bir dizi atölye çalışması ile bilginin kesinliğine değil, öznenin kendisine, nesne ile olan ilişkisine, algıladığı dünyaya ve deneyimlerine odaklanılıyor. Art-Incident akılcılık üzerine eleştirel sosyolojik ve fenomenolojik pek çok söyleme odaklanıyor ve kendi orijinal yorumu ile onları pratiklere dönüştürüyor.

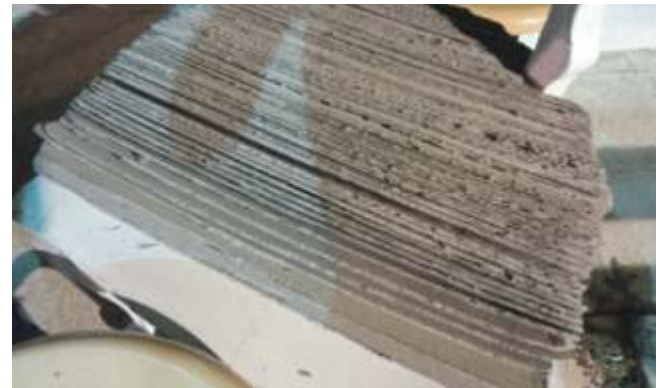
Bu bağlamda Atölye 01: Engin Mahremiyet (02-10 Aralık 2009, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, İzmir), Atölye 02: Kağıt Modüller-Mahrem Bedenler (02-04 Mart 2010, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, İzmir), Atölye 03: Zihinsel Alanlar-Huzursuz Bedenler'in (24-25 Mayıs 2011, Yaşar Üniversitesi, İzmir) ardından Atölye 04: Nesne Hastanesi 23-29 Temmuz 2011, Baykuşlar Toplanıyor'11 etkinliği çerçevesinde Urla Karantina Yarımadasında gerçekleşti. Nesne Hastanesi ile günümüz tüketim kültüründeki nesnenin yaşamsal döngüsü, ve çoktan yabancılaşmış özne-nesne ilişkisi tartışıldı. Nesnelerin vitrinlerde mitler, fanteziler eşliğinde metalaşması ve kültürel olarak öznesinin öznel anlamlandırılma süreçlerinden yoksun kalışı vurgulandı. Nesnenin kendi hikayesi, fiziksel varlığı ve anatomisi mercek altına alındı. Bu doğrultuda yaşam döngüsünü tamamladığı varsayılan sahipsiz kayıp nesnelere bulundu, incelendi, temizlendi ve her biri beyaza boyandı. Son olarak nesnelere eksik parçaları da tamamlanarak hem kayıp dünyalarından kurtarıldılar, hem de böyle bir eleştirel söylemin etkinleştirici stratejilerine dönüştüler.

Resim 1.
Bulunmuş Nesnelere, Eksikler ve Kırıklar, Karantina Adası, Urla, İzmir, Temmuz 2011

Resim 2. Bulunmuş Nesnelere, Bakım ve Boyama, Karantina Adası, Urla, İzmir, Temmuz 2011

Resim 3. Bulunmuş Nesnelere, Dolgu ve Eksikleri Tamamlama, Karantina Adası, Urla, İzmir, Temmuz 2011

Resim 4. Bulunmuş/Kurtarılmış Nesnelere, Tedavi Sonrası, Sergi, Tahaffuzhane Binası, Karantina Adası, Urla, İzmir, Temmuz 2011

SPACE SYNTAX WORKSHOP/ MEKÂN DİZİMİ ATÖLYESİ - Yrd. Doç. Dr. Ela Çil, Claudia Czerkauer- Yamu

SPACE SYNTAX WORKSHOP I at IYTE

Sponsored by the TUBITAK BİDEB Program

26 April - 4 May 2010

*İşin Can
Ela Çil*

*Guest Lecturer
Claudia Czerkauer Yamu*

Space Syntax searches the relationship of spatial configuration, movement, and visibility. There are two fundamental aspects that are explored with space syntax approach. One is the potential co-presence (virtual community), and the other is movement economics.

In this workshop central area of İzmir was explored. Kemeraltı, old centre, was analysed through VGA (figure 2) as a local area as well as its relationship to movement network within a broader environment (figure 1). Space syntax analysis was complemented with certain observation techniques such as; gate counts, tracing, and snapshots. Graduate students from IYTE and İzmir University of Economics attended the workshop.

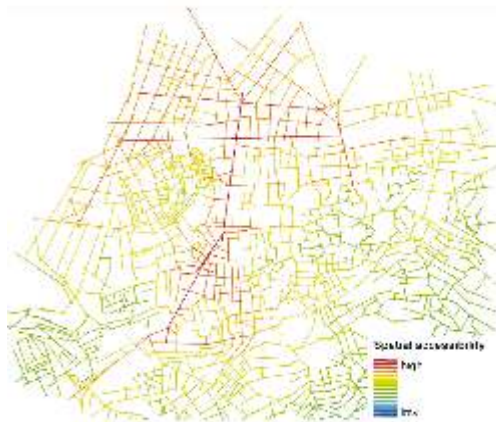

Figure 1 Integration Analysis of Historical Centre of İzmir, IZM

Figure 2 Visibility Analysis of Traditional Bazaar Kemeraltı

Figure 3 Gates searched for the Gate Count Observations

Figure 4 Tracing Method Conducted by the Observers

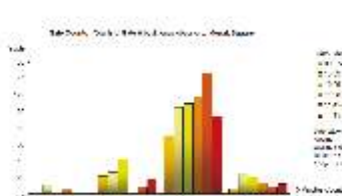

Figure 5 Gate Counts: Gate A 5 Minute Observation

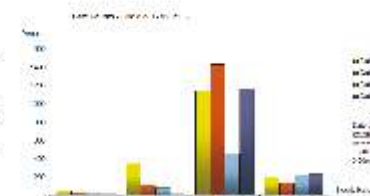

Figure 7 Gate Counts: Gate A and H, Hourly Rate

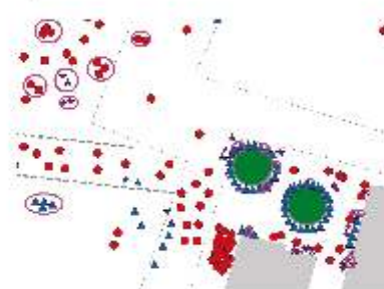

Figure 6 Snapshots from the Main Entrance of Kemeraltı

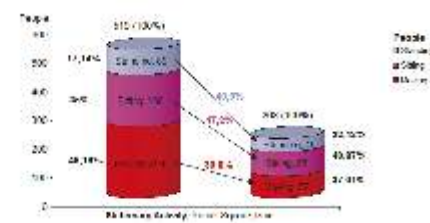

Figure 8 Activity Types

Axial Maps and Integration Analysis

Integration, a global measure, is seen as a central concept in space syntax. It measures how many turns and changes one has to make in order to access one space from another in the system. It reveals how related the part with the whole is in terms of integratedness or segregatedness. The lower the number of axial lines and fewer changes in the system, the more accessible and integrated the system becomes. Here global integration means that the space can be accessed from all other lines or spaces and local integration indicates that the space can be accessed up to a number of spaces or lines away. Visualisation of the degree of integration from the most to the least is illustrated with colours from red to blue.

VGA Analysis

Visibility analysis divides space into equal gridial squares and analyses the intervisibility of each square. While axial maps are more convenient for the analysis of settlements, VGA is frequently used for the spatial organisation of buildings or small-scale settlements, or parts of cities that the research would focus. Convex spaces are represented with the group of pixels that came together such as the lines in axial maps.

Observation Techniques in Space Syntax

Gate Counts: This technique is used when the study is focus on the density of people passing through space as well as the category of people. Firstly all strategic points, gates have to be specified on the map. Then each observer starts to count people passing from the gate for 5 minutes. This recording will continue till each observer counts each gate.

Traces: When the researcher is interested in the movement patterns of pedestrians, this technique is used. It shows how the space is used, which routes are taken over above all possible paths.

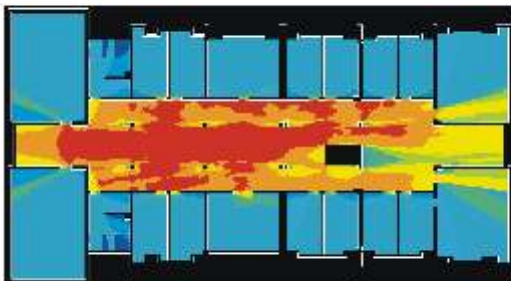
Snapshots: It is also known as activity maps. It gives an idea about how people use space, which activities can be seen more often and where on the map. Such as gate counts, observer can record the category of people.

SPACE SYNTAX WORKSHOP II at IYTE

21 to 25 March 2011

Ela Cil
Claudia Czerkauer-Yamu

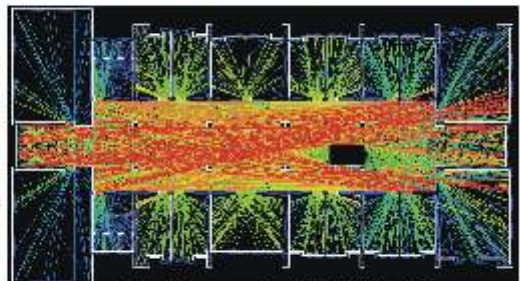
Space syntax works with the comprehensive concept of "space", either as built form or as "open space", which occurs inside and between built structures. The space syntax methodology addresses the relationship between physical elements of space and its social activity and the pattern of utilization.

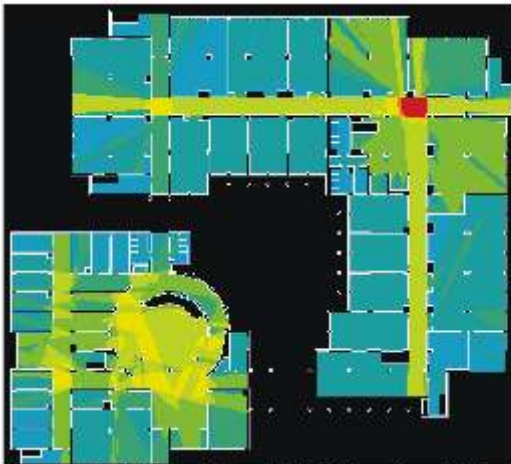
Department of Architecture - Block E - VGA

Visibility Graph Analysis

VGA analyse visual fields from different parts of the building's spatial layout and compare these to calculate which locations give users more visual information and which give less. The VGA shows the areas with the highest visual integration. Areas with high integration are the most attractive areas for communication, interaction and retail.

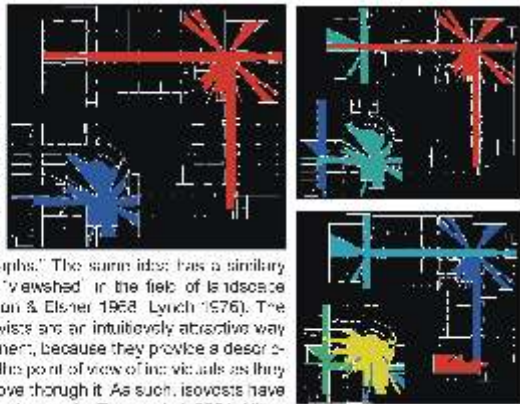
Department of Architecture - Block E - All Axial Map

Department of Mechanical and Civil Engineering - VGA

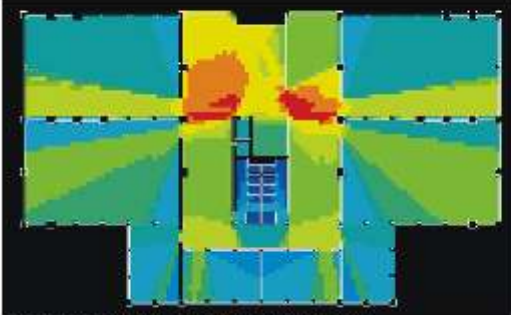
Isovist (or Visual Field)

The concept of an isovist has had a long history in architecture, geography and in mathematics. Tandy (1967) appears to have been the originator of the term "isovist". He presents isovist as a method of "taking away from the site a permanent record of what would otherwise be dependent on either memory or upon an unwieldy number of photographs." The same idea has a similar long history in the guise of the "viewshed" in the field of landscape architecture and planning (Arnould & Eisner 1968; Lynch 1976). The appeal of the concept is that isovists are an intuitively attractive way of thinking about a spatial movement, because they provide a description of space "from inside", from the point of view of individuals as they perceive it, interact with it and move through it. As such, isovists have particular relevance to architectural analysis (Turner et al. 2001; Hillier et al., 1995).

Isovists are taken from strategic points in the system.

Department of Mechanical and Civil Engineering - Isovist

Department of Architecture - Block B - VGA

Successful Buildings and Public Spaces

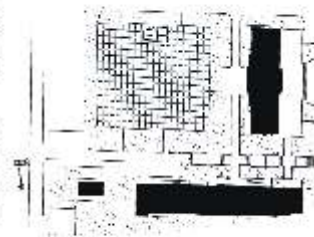
Space/Lay-out plays a crucial role in generating sustainable accessible, well-used areas - where people want to live, work and spend their leisure time.

Through the removal of... - The majority of formal space use in urban areas is movement, and that the majority of movement is through-movement. Therefore, urban areas must be well integrated into the movement network of the surrounding city.

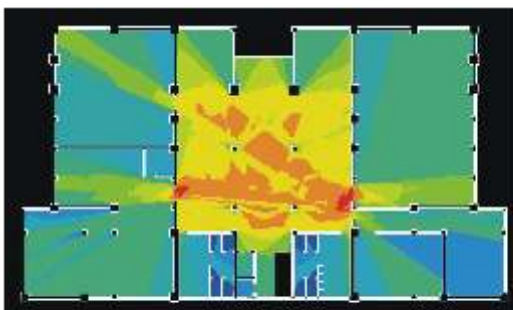
Accessibility to the context encourages activity - Improving an area thus becomes a process of first understanding the current relational (to the global movement) network and then assessing the effects of proposed developments on this relationship. In order to encourage multi-directional through movement, the primary concern is that the site be accessible to its local and wider urban context. If it is to work well, a site should not turn its back on its context.

Simple and direct visual links make places more accessible - Accessibility is achieved by providing simple and visually direct links with the surrounding urban area. It is essential that proposed developments do not create new obstructions to an area's accessibility and its desirability. They can help overcome existing ones.

Too much permeability dilutes activity - However, there is a danger of a design creating too much permeability for an area. Many places fail to work because they have too much permeability. Proposed developments should be designed to provide a level of permeability appropriate to the level of activity already in the area.

Rectorship's Public Square - VGA

Department of Architecture - Block A - VGA

IP visualization and modeling by Elmar Kılıç & Benar Yavuz Yiğit

GEZİLER

Mimarlık eğitimi boyunca tasarım ve yapı dersleri kapsamında şantiye, arazi ve mevcut, inşa edilmiş binaların incelenmesi amacıyla teknik geziler düzenlenmektedir.

Folkart teknik gezisi, AR 252 Yapı Teknolojisi ve Bilimi III dersi kapsamında, 2009 Bahar döneminde, Yrd. Doç. Dr. Fikret Okutucu, Öğr. Gör. Dr. Tuğçe Kazanasmaz tarafından düzenlendi. Gezide öğrencilerimiz, bir kısmı tamamlanmış, bir kısmının ise inşaat süreci halen devam etmekte olan konutlar, uygulamaları ve inşaat detayları üzerine bilgiler edindiler.

Seramiksan teknik gezisi, AR 252 Yapı Teknolojisi ve Bilimi III dersi kapsamında, 2008 Bahar döneminde, Yrd. Doç. Dr. Koray Korkmaz, Öğr. Gör. Dr. Tuğçe Kazanasmaz ve Öğr. Gör. Kamal Eldin Mohamed tarafından düzenlendi. Gezide öğrencilerimiz, yer ve duvar seramik kaplamaları üzerine uygulamalı bilgi edindiler.

AR 301 Mimari Tasarım Stüdyosu, proje konusu olarak belirlenen konut tasarımı kapsamında, Kütahya'ya bir teknik gezi gerçekleştirdi. Gezi, proje yürütücüleri Yrd. Doç. Dr. Şebnem Yücel Young, Öğr. Gör. Virginia Couch, Öğr. Gör. Kamal Eldin Mohamed ve Öğr. Gör. Mimar Serhat Akbay tarafından düzenlendi. Gezide öğrenciler, Kula, Kossuth Müzesi, Çini Müzesi, Ulucami, Osmanlı Çini Atölyesi ve Kütahya El Sanatları Merkezini görme fırsatı buldular. Öğrencilerimiz, hazırlayacakları projeye yönelik bilgi toplamanın dışında, Kula geleneksel sivil mimarisi ve el sanatları hakkında bilgiler de edindiler.

SERGİLER

“İklim Uyumlu Temiz Enerji Bilinçli Ev Tasarımı Öğrenci Yarışması” Sergisi

Temiz Enerji Vakfı - TEMEV ve Hacettepe Üniversitesi Yeni ve Temiz Enerji ARUY Merkezi tarafından 2010'da ikincisi düzenlenen “İklim Uyumlu Temiz Enerji Bilinçli Ev Tasarımı Öğrenci Yarışması”nda sergilenmeye değer bulunan projeler, Mimarlık A Blok zemin katta, Öğr. Gör. Dr. Tuğçe Kazanasmaz'ın koordinatörlüğünde 21-25 Şubat 2011 tarihlerinde sergilenmiştir.

Mimarlık Fakültesi 5. Fotoğraf Sergisi

Öğr. Gör. Virginia COUCH yürütücülüğünde gerçekleştirilen ve AR 310 “Fotoğrafçılığa Giriş” dersi kapsamında düzenlenen sergide Gülbahçe Köyü, Urla Pazar ve İzmir kent merkezindeki antik Smyrna Agorası gibi kampüs dışı alanlar görüntülenmiş olup, yedi fotoğrafçıdan yaklaşık elli görüntü yer almaktadır.

Ders kapsamında Sergio Larrain, Karl Blossfeldt, Richard Avedon, Dorothea Lange, Alfred Eisenstaedt, Walker Evans, Sebastiao Salgado, Henri Cartier-Bresson, Ansel Adams, David Hockney ve Andre Kertesz gibi ustaların olağanüstü fotoğraflarından örnekler inceleyen ve dijital kamera ve tripod kullanması beklenen öğrenciler, giriş niteliğinde bir ders anlatımının ardından stüdyo çalışmaları ve çeşitli teknik gezilerle çalışmalarını hazırladılar.

“Işık ile çizim” ilkesiyle oluşturulan çalışmalar, mevcut ışık kullanılarak hem siyah-beyaz hem de renkli olarak hazırlandı. Öğrencilerin elle diyafram açısını ayarlayarak, ışığın kamera sensöründe harekete izin verdiği sürede kameraya giren ışık miktarını kontrol etmeleri beklendi ve ışık yansıtıcı paneller ve basit arka planların yanı sıra; temel görüntü ayarı yazılımları, görüntü kalitesinde minimal iyileştirmeler ve kırpma işlemleri için kullanıldı.

Öğrenciler ve eğitmenin birlikte çalışarak grup sergisi için imajlar seçtiği etkinlik için önemli tavsiyeler veren İzmir Fotoğrafçılar Odası fotoğrafçılarından Cengiz Özer, Çağlar Ebeteri ve Özgün Özer, görüntülerin grup sergisi için hazırlanmasında da değerli katkılarda bulundular. Koçtaş (Mavişehir, 09-27 Mart), Özdilek (İnciraltı, 27 Mart – 10 Nisan), Kipa (Balçova, 10 Nisan – 24 Nisan), Tepekule'de (Bayraklı, 24 Nisan – 08 Mayıs) ve IFOD, Urla'da (2- 23 Eylül) gerçekleştirilecek serginin tarihlerini organize eden Cengiz Özer aynı zamanda, serginin 3 Mart 2012 tarihinde SKY-TV'de canlı yayında yer almasını sağlamıştır.

AR 101 Temel Tasarım Stüdyosu Sergisi

Yrd. Doç. Dr. Şeniz Çıkış, Yrd. Doç. Dr. Ela Çil, Yrd. Doç. Dr. Emre İlal, Öğr. Gör. Dr. Sema Doğan ve Öğr. Gör. Dr. Tonguç Akış'ın yürütücüsü olduğu AR 101 Temel Tasarım dersi kapsamında gerçekleştirilen çalışmaların yer aldığı ve Ar. Gör. Evren Ülkeryıldız tarafından hazırlanan sergi, öğrencilerin Octavio Paz'ın Envoi başlıklı şiirinden yola çıkarak tasarladıkları kompozisyon çalışmalarını içermektedir.

Tanzimat Romanlarında İstanbul: Mekanlar / Yaşantılar Sergisi

Yrd. Doç. Dr. Ela Çil, Ar. Gör. Ayşe Nur Şenel

Ayşe Nur Şenel'in İYTE, Fen Bilimleri, Mimarlık Anabilim Dalında hazırladığı "A Reading of the Late 19th-Century Istanbul Public Life and Space Through the Tanzimat Novels (19. Yüzyıl İstanbul'unun Kamusal Mekan ve Yaşantısını Tanzimat Romanlarından Okumak)" başlıklı yüksek lisans tezine dayanan bu sergi, İstanbul'un 19. yüzyıldaki değişen fiziksel çevresini, özellikle kentsel ortak mekanların ve bu mekânlardaki olası yaşantıların ve anlamlandırmaların izini Tanzimat romanlarındaki anlatıya bağlı olarak görselleştirmektedir. Osmanlı modernleşmesinin etkisiyle dönüşen ve üretilen yeni mekanların niteliğine, kullanımına ve algısına dair toplumsal yansımaları bu romanlardan yorumlamak olanaklıdır.

Şekil: Tanzimat Romanlarında İstanbul: Mekanlar / Yaşantılar Sergisi Afışı

Serginin konusu olan inceleme, öncelikle yazarların dönemlerinin başlıca gözlemcileri olarak İstanbul'un fiziksel ve sosyal peyzajını eserlerine nasıl yansıttıklarını analiz etmiştir. İncelemenin içeriğini, romanlarda adı geçen yerlerin: semtlerin, sokakların, meydanların, parkların, mesire yerlerinin, otellerin, lokantaların, meyhanelerin romanlarda geçiş sıklığına göre listelenmesi, dış mekan yaşantısı ve kamusal deneyimi açısından romanda geçen karakter ve olaylarla eşleştirilerek yorumlanması oluşturur. Serginin sonucunda geçmişe dair kentsel deneyimin aktarılabilmesi, İstanbul'da o dönemde yazarlarca hangi yerlerin birbirleriyle ilişkilendirildiğinin, deneyim farklarının - özellikle kadının görünürlüğünün- nasıl yansıtıldığına ilişkin anlaşılmasına dair ipuçlarının bırakılması hedeflenmektedir.

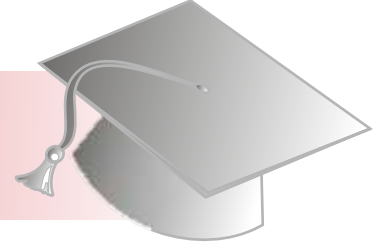
Seramik ve Heykel Sergisi

Öğr. Gör. Zeynep Mutlu'nun yürütücüsü olduğu ART 203 Heykel dersi ile Prof. Dr. Sedat Akkurt'un yürütücüsü olduğu ID 534 Malzeme ve Üretim Teknolojileri dersi kapsamında gerçekleştirilen çalışmaların yer aldığı sergi, söz konusu dersleri alan öğrencilerin 2010 Bahar dönemi boyunca D Blok Seramik Atölyesinde, Dokuz Eylül Üniversitesi Seramik Bölümünden Nazım Mutlu'nun da katılımıyla gerçekleştirdikleri çalışmaları içermektedir.

MEZUNLARIMIZ

İPEK EK

Lisans Mezuniyet Yılı: 2003
Yüksek Lisans Mezuniyet Yılı: 2006

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
Doktora Öğrencisi

İYTE Mimarlık Bölümünün öğrencilere sağladığı en büyük avantajlardan bazıları, uluslararası çalışmalara kolaylıkla katılabilmeye olanak tanıyan İngilizce eğitim dili ve yurtdışı olanaklarıdır. Ancak lisansüstü düzeyde, disiplinler arası çalışmaların giderek artan mevcudiyeti de bu avantajlardan biridir. Bu bağlamda, İYTE Mimarlık Bölümünün, mimarlık disiplini ile diğer disiplinler arasında kurulabilecek ortak çalışmalarını besleyen yapısı, akademik kariyer yapmak isteyen öğrenciler için esneklikler sunabilmektedir. Söz konusu esneklikten, gerek Yüksek Lisans (mimarlık ve tarih arakesiti), gerekse Doktora (mimarlık ve proje yönetimi ara kesiti) çalışmalarında yararlanabilmiş olmanın, bana akademik hedeflerimle ilgili daha bilinçli bir yönlendirme sağladığını söyleyebilirim.

NABİ HAMDİ MORTAN

Lisans Mezuniyet Yılı: 2011
University of Cincinnati, MsArch

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Mimarlık Bölümünü kazandığımda, kampüsün büyüklüğü ve İzmir'den uzaklığı dışında bir bilgim yoktu. 4 senelik mimarlık eğitimi boyunca karşılaştığım mimarlık konularını, birçok konuda öğrendiğim detayların, Amerika'da başladığım yüksek lisans eğitimim sırasında aslında ne kadar güncel tartışılan konular olduğunu gördüğümde, İYTE Mimarlıktaki hocalarımızdan ne kadar kaliteli bir eğitim aldığımı fark ettim. İYTE Mimarlıkta okurken, mimarlığın yalnızca çizim yapıp, tasarlamak olmadığını, aynı zamanda tasarladığını sunabilme ve anlatabilme kabiliyetini geliştirmeye olanak sağladığını, ve Türkiye'de yüzde yüz İngilizce eğitimi sloganını hakkıyla veren üniversitelerden biri olduğunu anladım. Bölümümüzdeki hocalarımızın yoğun desteği ile, yurtdışında yüksek lisans yapmak benim için hayalden gerçeğe dönüştü.

TUĞÇE DUYUNÇ AKGÜN

Lisans Mezuniyet Yılı: 2007
ENKA A.Ş., Y. Mimar, Proje Sorumlusu

İYTE' den mezun olduktan sonra İstanbul Teknik Üniversitesi Mimari Tasarım Bölümü Yüksek Lisans Programı'nı kazandım ve 2010 yılında mezun oldum. İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü'nde geçirdiğim kaliteli ve zorlu eğitim dönemi içerisinde 3. Sınıfta hazırladığım portfolyo ile Tabanlıoğlu Mimarlık ofisine staj başvurusunda bulundum ve kabul edildim. Yaz stajımı orada tamamladım. 4. Sınıfı bitirip mezun olduktan sonra da iletişimi koparmadığım ofis ile iş görüşmesine çağırıldım ve ilk iş hayatıma burada başladım. Staj yaptığım süreç ve çalıştığım dönemde İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü mezunu olarak dünyanın sayılı üniversitelerinden mezun akademisyenlerimiz tarafından özellikle tasarıma ve sunuma yönelik iyi bir yaklaşım ve bakış açısı kazandırıldığımı söyleyebilirim. % 100 İngilizce Eğitim almış olmanın büyük faydalarını çalışma hayatında iyi pozisyonlarda çalışma şansı edindiğimde daha iyi anladım. Tabanlıoğlu Mimarlık Ofisinde tasarım ağırlıklı olarak çalıştığım 3.5 yıl çalıştım.

FERAY MADEN

Lisans Mezuniyet Yılı: 2004
Yüksek Lisans Mezuniyet Yılı: 2008
İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
Doktora Öğrencisi

İYTE Mimarlık Bölümünde almış olduğum İngilizce lisans eğitimi ve sonrasında Erasmus programı aracılığıyla yurt dışında devam ettirdiğim yüksek lisans eğitimi, uluslararası alanda gerçekleştirilen çeşitli bilimsel faaliyetlere kolaylıkla katılabilme ve ortak çalışmalar yürütebilme imkanı tanımıştır. Üniversitemizin yurtdışına dönük çalışmalara destek olması ve akademik kadrosunun büyük bölümünün yurt dışından gelen hocalardan oluşması sayesinde halen devam ettiğim İYTE'deki doktora eğitimimi interdisipliner bir alanda yapabilmekte, farklı disiplinlerdeki yabancı hocalarla ortak çalışmalar yürütebilmekte ve kurduğumuz araştırma gurubuyla akademik çalışmalarına devam edebilmekteyim.

MESUT DURAL

Lisans Mezuniyet Yılı: 2010
Zambak Mimarlık Mühendislik İnşaat San.Tic.A.Ş.
Mimar

Üniversite tercih sürecinde yaklaşık iki aylık yoğun bir araştırma yapmıştım. Usta-çırak ilişkisine benzer bir eğitim modeli olan mimarlık eğitiminde proje hocalarıyla mümkün olduğunca birebir vakit geçirebilme imkanı öğrenci için önemli bir unsurdu. İYTE'nin sınırlı öğrenci kontenjanı ve nitelikli akademik kadrosu bu açıdan İYTE'yi seçmemde büyük rol oynadı. Ayrıca üniversite eğitiminin öğrenciye katamayacağı mesleki ve sosyal alanlarda birçok kişisel gelişim imkanını okuldaki öğrenci organizasyonlarıyla buldum. Geziler, yarışmalar, atölyeler ve seminerler gibi birçok sosyal aktivitenin öğrenciler tarafından yürütülüyor olması derslerin dışında öğrencilerin kendilerini geliştirebilecekleri bir platform haline geliyor.

BERRİN TERİM

Lisans Mezuniyet Yılı: 2008
The Pennsylvania University

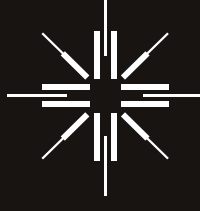
Mimarlık eğitimi adına İYTE çok doğru bir seçim. Gerek stüdyo ortamı, gerek verilen dersler, öğrencinin yaratıcılığını geliştirirken, 'çevre yapılaşmalarına' eleştirel bakış açısını da lisans seviyesinde kazandırıyor. İYTE' nin güçlü ve dinamik akademik kadrosu dünya standartlarında bir mimarlık eğitimi sunuyor. Diyebilirim ki; İYTE mezunu olmak, yurt içinde ve yurtdışında, profesyonel çalışma hayatında yada akademide, bir ayrıcalıktır.

DİDE DİNÇ

Lisans Mezuniyet Yılı: 2009
İstanbul Bilgi Üniversitesi
Mimari Tasarım Yüksek Lisans Programı
Tabanlıoğlu Mimarlık, Y. Mimar

Bir İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü mezunu olarak, aldığımız eğitimin bizleri teknik ve teorik olarak oldukça donanımlı hale getirdiğini hem yüksek lisans eğitim sürecinde hem de iş hayatında görme fırsatı buldum. Mimarlık mesleğine başlamak için edindiğim bu sağlam temelli hocalarıma ve okuluma borçluyum; mimarlık eğitiminin tüm yoğunluğu ve yorgunluğuna rağmen mesleğini severek yapacak mimar adayları için İYTE Mimarlık Fakültesi'nin doğru bir başlangıç noktası olduğunu düşünüyorum.

İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ

Research Highlights

M İ M A R L I K B Ö L Ü M Ü Ö Z E L S A Y I S I

İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ
M İ M A R L I K B Ö L Ü M Ü

Gülbahçe Urla
35430 İzmir-TURKEY

Tel: +90(232) 750 7013 - 15
Faks: +90 (232) 750 7012

<http://afa.iyte.edu.tr>

http://web.iyte.edu.tr/arch/architecture/index_tur.htm

Not: Kullanılan fotoğraflar mimarlık ve rektörlük fotoğraf arşivindedir. Kapak sayfalarında arkaplan olarak kullanılan fotoğraflar İYTE Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü Öğretim Görevlisi **Aysun Aytaç** tarafından çekilmiştir.

Bu derginin hazırlanmasında emeği geçen **Doç.Dr. Tuğçe Kazanasmaz, Ar.Gör. Pelin Fırat, Ar.Gör. Pelin Timurcan, Ar.Gör. Nazlı Taraz** ve **Ar.Gör. Pınar Yüksel**'e teşekkürlerimizi iletiriz.

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
Gölbahçe Kampüsü Urla, İzmir 35430
0.232 750 6000 • bilgi@iyte.edu.tr

İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ

www.iyte.edu.tr

Research Highlights